

Gárdonyi Géza Általános Iskola

3849 Forró Fő út 131.

(OM: 029014)

Pedagógiai Program

Érvényes a 2013. szeptember 1-től

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	5
<u>ISKOLÁNK BEMUTATÁSA</u>	8
Küldetésnyilatkozat	8
Iskolánk legfontosabb jellemzői, adottságai	10
Iskolánk tárgyi és személyi feltételei	10
Iskolánk hagyományai	12
<u>1. ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA</u>	14
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	14
1.2. <i>Iskolánk kiemelt pedagógiai és oktatási területei</i> és a kulcskompetenciák fejlesztésének kapcsolata, sajátos pedagógiai módszerek	19
1.2.1. <i>Anyanyelvi nevelés</i> (Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése)	19
1.2.2. <i>Angol és német nyelv oktatása</i> (Idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése)	20
1.2.3. <i>Matematika oktatása</i> (Matematikai kompetencia fejlesztése)	20
1.2.4. <i>Informatika oktatása</i> (Digitális kompetencia fejlesztése)	21
1.2.5. <i>Művészeti nevelés</i> (Esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése)	22
1.2.6. <i>Természettudományok és technika</i> (természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése)	23
1.2.7. <i>Szociális és állampolgári kompetencia</i>	23
1.2.8. <i>Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztése</i>	24
1.2.9. <i>Tanulás tanítása</i> (a hatékony, önálló tanulás)	24
1.2.10. <i>Környezeti és egészségnevelés</i> (egészséges és környezettudatos életvitel)	24
1.2.11. <i>Testnevelés</i> (mozgáskultúra, egészséges életmód)	24
1.2.12. <i>Projektoktatás</i>	25
1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	27
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	29
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladata	33
1.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	

helyi rendje, és esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések	36
1.6.1. <i>A sajátos nevelési igényű tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	36
1.6.2. <i>A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység</i>	38
1.6.3. <i>A tehetség, képességkibontakoztatást segítő tevékenység</i>	40
1.6.4. <i>Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések</i>	43
1.7. Integrációs felkészítés pedagógiai rendszere	44
1.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	53
1.9. A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő program	55
1.10. A szociális hátrányok enyhítését szolgáló program	57
1.11. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	59
1.12. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai	63
1.13. A felvétel, további felvétel és átvétel helyi szabályai, és a tanulók osztályba vagy csoportba való beosztásának szempontjai, elvei, prioritásai	64
2. <u>EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK ÉS ELSŐSEGÉLY- NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV</u>	65
2.1. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzések, feladatok	65
2.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv	69
2.3. A mindennapos testedzés megvalósításának lehetőségei	71
3. <u>ISKOLÁNK KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA</u>	76
3.1. A környezeti nevelés alapelvei, céljai, feladatai	76
3.2. A megvalósítás munkaformái, módszerei, eszközei	79
4. <u>ISKOLÁNK HELYI TANTERVE</u>	86
4.1. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok óraszámjai, az előírt tananyag és követelmények	86
4.2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	91
4.3. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	92
4.4. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje; továbbá a tanuló jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának értékeléséhez és minősítéséhez kapcsolódó elvek	93

4.5. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	98
4.6. Szöveges értékelés	100
4.7. Az otthoni, az egész napos iskolai felkészülésre és az irányított tanulásra előírt, írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	101
4.8. A tanulók fizikai állapotának mérésére használt módszerek	102
4.9. A tantárgyak sajátosságaihoz igazodó pedagógiai feladatok helyi megvalósítása, fejlesztési területek	103
4.9.1. Egészségfejlesztés, környezetvédelem, fogyasztóvédelem	103
4.9.2. Közlekedési nevelés	104
4.9.3. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése	104
4.9.4. Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása	104
4.9.5. Az infokommunikációs technikák alkalmazása	105
4.9.6. A XXI. századnak megfelelő természettudományos ismeret megismerése, elsajátítása	105
4.9.7. Pályaorientáció	106
4.10. Csoportbontások és egyéb választható foglalkozások szervezésének elvei	107
5. <u>MAGYARNYELVŰ ROMA/CIGÁNY NEMZETISÉGI NEVELÉS-OKTATÁS PROGRAMJA</u>	108
6. <u>A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEKKEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG. KORREKCIÓJUKAT, FELZÁRKÓZTATÁSUKAT SEGÍTŐ PROGRAMOK</u>	109
6.1 Gyógypedagógiai program	109
6.2 A pszichés funkciójában sérült gyermekek programja	113
7. <u>FELNŐTTOKTATÁS</u>	117
8. <u>A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK</u> (hatálya, érvényesség, felülvizsgálat, módosítás, nyilvánosság, jóváhagyás, aláírások)	119
9. <u>A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA</u>	121
<u>MELLÉKLETEK:</u>	
1. MŰVELTSÉGI TERÜLETEK, ÉS AZOK TANTÁRGYI RENDSZERE	
2. TANTÁRGYAK RÉSZLETES HELYI TANTERVE	
3. LEGITIMÁCIÓS JEGYZŐKÖNYVEK	

Bevezetés

Pedagógiai programunk:

- a 2008-ban módosított, és felülvizsgált program.

A program újabb felülvizsgálata és átdolgozása törvényi változások miatt vált szükségessé:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (R.)
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (NAT)
- A kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet
- A Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről szóló 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet
- A nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013 (III.1.) EMMI rendelet

Az iskolákban folyamatosan követnünk kell a törvényi és társadalmi változásokat.

El kell fogadnunk azt is, hogy az iskola szolgáltató intézmény. Az oktatás piacosodik, gazdasági versenytényezővé válik. A piaci igények versenyképes tudást követelnek. Elvárják az iskolától, hogy a gyerekekben társadalmilag hasznos képességeket alakítson ki:

- **a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadását, megőrzését,**
- **a nemzeti közösségi összetartozás és hazafiság megerősítését,**
- **az egyetemes kultúra közvetítését,**
- **erkölcsi érzék és szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítését,**
- **a közzóra való törekvés megalapozását,**
- **konstruktív életvezetésre való igényt,**
- **folyamatos tanulásra és önfejlesztésre való igényt,**
- **a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök fejlesztését,**
- **egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzését,**
- **a tolerancia képességét,**
- **kommunikációs és együttműködési képességeket,**
- **idegen nyelvi kommunikáció képességét,**
- **kezdeményező és vállalkozói képességet.**

Az iskolának alkalmazkodnia kell ezekhez az igényekhez, folyamatos megújulásra készen. Ehhez állandóan figyelni és értékelni kell az iskola legfontosabb partnereinek (szülők, tanulók, fenntartó) igényeit és elvárásait.

A Gárdonyi Géza Általános Iskola, értékes hagyományaira építve, széles tevékenységkínálattal, a gyerekek sokoldalú fejlesztésével és a fenntarthatóság pedagógiájának felhasználásával törekszik a kor kihívásainak megfelelni.

Iskolánk 2006-ban megkezdte a HEFOP-3.1.3-05/1.-2005-10-0006/1.0 számú, projekt megvalósítását, mellyel az integrációs pedagógiai rendszer bevezetési alapjaira épülő kompetencia alapú fejlesztés tanulását és megvalósítását tűzte ki célul.

E fejlesztési stratégia és hatása átszövi iskolánk egészének működését. A jelentős szakmai/módszertani fejlődés mellett szervezeti szintű változások megelője az iskolahasználók teljes köre. A rohamosan bővülő és változó tudományos eredmények és azok következményei mellett nem mehet el iskolánk sem, ezért egyre sürgetőbb igényünké vált az ismeretszerzés módjának megváltoztatása. Ezen igényünkkel egy időben a központi tartalmi szabályozás (NAT, kerettantervek) az iskolai tantervek szerves részévé tette a tanulási technikák, módszerek megtanítását.

Ennek a változásnak való megfeleléshez vállalkoztunk projektünk megvalósítására, a kínálkozó lehetőségek igénybevételére, melynek egyik fontos területe a kompetencia alapú oktatás tanulása, majd elterjesztése. Szembesültünk azzal, hogy e képességek fejlesztése a megszokottól eltérő tanítás-tanulási folyamatot kíván tőlünk.

A projekt előrehaladásával egyre inkább beláttuk, hogy a projekt megvalósítása érdekében szükséges a pedagógiai kultúránk átalakítása/átalakulása. Ez a folyamat jelenleg főként a tanulási folyamatot megkönnyítő alapképességek és -készségek: szövegértési-szövegalkotási, matematikai-logikai, infokommunikációs technológia (IKT), idegen nyelvi fejlesztéseket helyezi előtérbe. E pedagógiai feladatcsomag teljesítése érdekében a pedagógusok új pedagógiai eszközök, módszertani eljárások elsajátítására, ezek tanórai alkalmazására vállalkoztak.

Tehát, tantestületünk pedagógusai a projekt keretében – az Európai Unió és a Magyar Állam támogatásával - olyan új módszereket és eljárásokat sajátítottak el, amelyek iskolai bevezetésével hatékonyabban, könnyebben, testre szabottan tudnak a diákokkal eredményeket elérni.

2011. szeptember 1-jétől a TÁMOP 3.3.7- 09/1-2010-0004 számú és a „Minőségi oktatás támogatása, valamint az egész életen át tartó tanulás elősegítése a kultúra eszközeivel az LHH kistérségek esélyegyenlősége érdekében.” című pályázat keretében a következő programelemeket valósítjuk meg.

A klubnapközis foglalkozások 25 tanulóval kerültek beindításra napközit kiegészítő tevékenységként, a munkában 15 pedagógus vesz részt, programjuk 5 témakört dolgoz fel. A tanulók rendszeresen és aktívan vesznek részt a foglalkozásokon, a színházlátogatások és kirándulások motiváló erőként még eredményesebbé és színvonalasabbá teszik a mindennapi munkát. Egy hetes nyári tábor is megvalósul a program keretében.

A felnőttoktatás 15 fővel valósul meg. A cél a nyolc általános iskolai végzettséggel nem rendelkező lakók körében a nyolc osztály elvégzése. Tapasztalataink szerint a felnőttek szívesen jönnek a délutáni oktatásra, érdeklődve a tanulás, a tananyag iránt. Örülnek a lehetőségnek, hogy a későbbiekben tanulhatnak tovább, könnyebben bekerülhetnek a munka világába, illetve részt vehetnek a Munkaügyi Központ által meghirdetett képzéseken.

A szakmai tanulmányutak megszervezése nagy érdeklődést váltott ki a felnőttoktatásban résztvevők körében, hiszen többen közülük még a falu határán kívül sohasem jártak. Nagy csodálattal néztek szét a számukra ismeretlen vidékeken, a nagy város forgatagában.

Az életviteli ismeretek oktatása szülőknek programban is megfelelő az előadások látogatottsága, egyes esetekben kiemelkedően nagy az érdeklődés. A résztvevők (az iskolába járó tanulók szülei) szociális kompetenciáját fejlesztjük, tanácsadással segítjük őket a gyermeknevelésben, a tanulás tanításában, az egészséges és környezettudatos magatartás fejlesztésében, hasznos információkat nyújtunk a továbbtanulási lehetőségekről természetesen szakemberek bevonásával.

A számítógépes ismeretek oktatásán is megfelelő a résztvevők száma. Alapfokú számítástechnikai és informatikai ismeretekre oktatjuk a résztvevőket, mely tudás megszerzése révén aktív részévé válnak az informatikai társadalomnak.

A múzeumpedagógiai órák alkalmával eszmecseréket és ezekhez fűződően kiállításokat szervezünk a felnőttoktatási program oktatási és nevelési céljaihoz kapcsolódóan. A szülők nagy érdeklődéssel vesznek részt a kiállításokon, valamint az azt követő eszmecseréken, ahol hasznos kiállítási anyagot láthatnak, melyek a felnőttoktatási program oktatási és nevelési céljaihoz kapcsolódnak. Megismerhetik a község szokásait, hagyományait, kiemelten a hagyományápolás fontosságát, amit majd átadhatnak gyermekeiknek.

Iskolánk bemutatása

Küldetésnyilatkozat

Olyan iskolát szeretnénk:

- ahová a gyerekek szívesen járnak, mert megértő, motiváló és szerető légkör veszi körül őket,
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tanulhatnak a diákok,
- ahol a széleskörű tevékenységkínálat segítségével a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény,
- ahová mindezekért a szülők szívesen hozzák gyermekeiket,
- ahol a tantestület minden tagja fontosnak érzi magát, megtalálja azt a tevékenységet, amelyhez a legjobban ért és alkotói szabadsága kibontakozhat,
- amelyik rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó igényeihez.

A társadalom elvárása iskolánktól:

„Az egynyelvű és egyszokású ország gyenge és esendő.

Ennélfogva megparancsolom Neked Fiam,

hogy a jövevényeket jóakarattal gyámolítsad

És becsben tartsad

Hogy nálad szívesebben tartózkodjanak

Mintsem másutt lakjanak”

(Szt. István intelme fiához)

Tanulóink elvárása iskolánktól

„Amit az iskolának el kell végeznie,

elsősorban az,

hogy megtanítsa nekünk, hogyan kell tanulni,

hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,

hogy megtanítsa bennünket

a jól végzett munka örömére

és az alkotás izgalmára,

hogy megtanítsen arra,
hogy szeressük azt, amit csinálunk,
és hogy segítsen megtalálni azt,
amit szeretnénk csinálni.”

(Szentgyörgyi Albert)

A tantestület elvárása önmagától

„Ha mindig ugyanazt csinálod, mint eddig,
akkor annyit is érsz el, mint eddig,
de ha valami újat, mást, izgalmast szeretnél,
gondolj arra, mi állhat még előtted!”

(Ismeretlen szerző)

Iskolánk legfontosabb jellemzői, adottságai:

Intézményünk B-A-Z. megye abaúji részén, a Hernád völgyében fekszik. A 3 főút által kettészelt település viszonylag jó infrastruktúrával rendelkezik: gáz, szennyvízhálózat, telefon, kábeltévé, benzinkút, autószerelv, tejfeldolgozó üzemel. Ugyanakkor az egyre növekvő társadalmi egyenlőtlenség feszültségként van jelen. A létminimum szintjén vagy alatta élő családoknak önerőből keves esélyük van a felzárkózásra.

A mai időszakban végrehajtott térségi-gazdasági-népeségi analízis kifejezetten elszegényedő és veszélyeztetett térséggé minősíti lakóhelyünket.

A térség teljes egészére jellemző a nagyfokú elvándorlás, az elöregedés és elszegényedés, valamint a munkanélküliség. Szociális elemként említeni kell a térség népesség-eltolódásának arányát a cigány lakosság felé, - körükben a munkanélküliség meghaladja a 85 %-ot. Iskolánk tanulóinak is több mint 2/3-a cigány származású.

E térség szerény gazdasági és gazdálkodási, még szerényebb szociális körülményei közül kikerülő tanulók a neveltjeink.

Úgy gondoljuk, hogy ilyen méretű hátránnyal szinte képtelenség lesz tanulóink későbbi elhelyezkedése. Az egyébként is nehézsorsú gyerekek a munka világában sem tudják megállni a helyüket, sőt helyzetük egyre csak kilátástalanabbá válhat, ha nem biztosítjuk számukra legalább a lehetőséget a fejlődésre.

Tanulóink létszáma 230 körül mozog. 12 osztályunk van, évfolyamonként egy, illetve két osztályt indítunk.

Oktatott idegen nyelvünk az angol, melyet 4. osztálytól tanítjuk, emelkedő óraszámokban.

Korábban az alsó tagozatunk első és második évfolyama nagy hagyományokkal rendelkező **iskolaotthonos formában** működött, ami a szülők részéről nagyon keresett, ezért ennek újra indítását tervezzük. Iskolánkban a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma magas, a családi környezet nem teszi lehetővé a másnapra való felkészülés segítségét, ezért a felső tagozaton napközis ellátást biztosítottunk. A jelenlegi jogszabály alapján az egyéb foglalkozásokon belül, irányított tanulás megszervezésével kívánjuk segíteni a tanulók felkészülését.

Kiemelt szerepet kap **a nyelvtanulás, a számítástechnika oktatása** és a **művészeti nevelés** (dráma, néptánc, média).

Az iskolába érkező tanulási vagy magatartási gondokkal küzdő gyermekeink száma évről-évre nő. Kb. 60 gyermekkel foglalkozik folyamatosan iskolánk fejlesztő pedagógusa, és az óraadó logopédus.

Nagy udvarunk, sportpályánk, tornatermünk biztosítja a gyerekek számára a szabad mozgást, így a gyerekek számára nagy szabad mozgásteret és egészséges körülményeket tudunk biztosítani.

A környezettudatos nevelés és egészségfejlesztő tevékenység mindennapjaink része

Az iskola hivatalos elnevezése:

GÁRDONYI GÉZA ÁLTALÁNOS ISKOLA

Az iskola fenntartója és felügyeleti szerve:

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, Encsi Tankerület

Az iskola alapításának éve: 1904.

OM azonosító száma: 029014

Az intézmény jogállása:

Az intézmény a nemzeti köznevelési törvényben foglaltak alapján önálló jogi személy.

Évfolyamaink száma: 1-8. évfolyam

Osztályaink száma: 12 osztály

Az intézmény fő tevékenységei:

Az alapító okiratban meghatározottak szerinti

AZ INTÉZMÉNY ILLETÉKESÉGI ÉS MŰKÖDÉSI KÖRE

Az iskola feladat-ellátási kötelezettsége elsősorban a fenntartó által meghatározott körzetben, Forró és Fancsal közigazgatási területén lakó vagy tartózkodó tanköteles gyermekek nevelésére és oktatására terjed ki. Ezt meghaladóan üres férőhelyeivel a szabad iskolaválasztás érvényesítését szolgálja.

Iskolánk személyi és tárgyi feltételei:

Személyi feltételek:

Tantestület

Iskolánk tantestülete szakmailag képzett, munkájuk iránt elkötelezett emberekből áll.

Igénylik a folyamatos továbbképzést. Szakos ellátottságunk 70%-os.

Pedagógus álláshelyeink (egy kivételével) betöltöttek, gyermekeiket gondozó (GYES-GYED) kollégáink helyett helyettesítők látják el a feladatot.

Tantestületünk jól összeszokott, fontos törekvése, hogy egységes pedagógiai értékeket közvetítő nevelői közösséget alkosson.

Nevelő-oktató munkát segítők

Iskolánkban a nevelő-oktató munkát segítőknek nagy szerepe van abban, hogy évek óta elenyésző számban fordult elő bukás, vagy évismétlés. Az **egyénre szabott fejlesztés** abban segít, hogy a tanulók az osztályközösségbe jobban beilleszkedjenek, sikeresebben teljesítsenek.

Fejlesztő pedagógus kollégánk kb. 60 tanulóval foglalkozik folyamatosan kiscsoportos keretben, felhasználva a szenzomotoros integrációs terápiát a tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek fejlesztésében. A logopédiai terápia és a fejlesztés fontos összetevője ez a speciális eszközökkel végzett mozgásfejlesztés, amelynek eszközeit pályázaton nyerte el az iskola.

Munkájának területei:

tanulási problémák kezelése: tanuláskorrekció, fejlesztő foglalkozások,

magatartási problémák kezelése: önkontroll, önszabályozási készség fejlesztése, új értékrend kialakítása, „én” erősítése,

pszichés problémák kezelése: szorongások, gátlások oldása,

serdülőkori problémák kezelése,

önértékelési problémák rendezése.

tanácsadás szülőknek, pedagógusoknak konfliktusok kezelésében.

Kollégánk szoros kapcsolatban áll a szülőkkel és a környező nevelési és gyermekjóléti intézményekkel, szükség esetén szakvizsgálatot kezdeményez a gyermek érdekében.

Könyvtáros kolléganőnk barátságos környezetet alakít ki iskolánk könyvtárában. Folyamatos versenyeket hirdet, amelyek a gyermekek olvasóvá nevelésében segítenek. Könyvtárunk jól felszerelt, alkalmas olvasásra, és kutatómunkára.

Technikai dolgozóink:

Az iskolában folyó nevelő-oktató munkához a rendkívül fontos háttérrel technikai dolgozóink biztosítják. Megteremtik a zavartalan működés feltételeit, ők tárgyi feltételeink gondozói és mindennapjaink segítői.

Tárgyi feltételek:

Iskolánk három épületben működik.

Fejlesztő pedagógusunk (logopédusunk) barátságos tanterme várja a gyerekeket.

Szerencsésnek tartjuk azt az adottságunkat, hogy az alsó tagozatosok nagy része külön épületben helyezkedik el, mert a kicsik életkori sajátosságainak megfelelően lehet életterüket kialakítani.

Osztálytermeink kicsik, de a jelenlegi maximális osztálylétszámokra (24 fő) még megfelelők.

Korszerű tornaterem, tanulóink valamennyi testnevelési foglalkozásának, és sportrendezvények lebonyolításának színtere.

Sportudvarunk és játszóudvarunk sok mozgási lehetőséget biztosít. Épületeink viszonylag jó állapotúak, a közelmúltban felújításra kerültek.

Az iskola **taneszköz ellátása** megfelelő.

Tárgyi feltételeink otthonos és egészséges környezetet biztosítanak tanulóink egész napos foglalkoztatásához.

Iskolánk hagyományai:

- **Tanévnnyitó- és tanévváró ünnepélyeket tartunk.**
- Műsoros iskolai ünnepséggel **emlékezünk a nemzeti ünnepekre.**
- **Iskolanappal, vagy Iskolahéttel** ünnepeljük az iskola névadójának születésnapját, változó formában és tartalommal.
- Az ifjúság edzettsége érdekében **túrákat** szervezünk.
- **Közös iskolai kirándulást** tartunk évi legalább egy alkalommal, melynek célja **természeti értékeink megismerése**
- **Sportnapot** tartunk tavasszal, melynek célja a gyerekek játékos, közös testmozgása.
- **A művészeti nevelés erősítése érdekében** évente **Művészeti Napot** tartunk
- **Kiemelten támogatjuk a tanulói önkormányzat (DÖK)** működését, a tanulók önállóságra való felkészítését segítjük, közéletiségre nevelünk.
- Tanulmányi versenyeket és rendezvényeket szervezünk, és tevékenyen részt veszünk térségi, megyei pályázatokon, versenyeken, vetélkedődön.
- **A szülőknek és pedagógusoknak Farsangkor „Alapítványi Bált” rendezünk**, melynek bevitelével az iskola programjait támogatjuk.
- **„Vár az iskola” programot szervezünk** a leendő elsőosztályos gyermekek szüleinek a beiskolázás előtt.
- Az előbb felsoroltakon kívül **műsoros rendezvényeket tartunk:**
 - Farsang,
 - Anyák Napja alkalmából édesanyák köszöntése,
 - Mikulásvárás
 - Táncházt,
 - Rendhagyó szaktárgyi órák előadók meghívásával,
 - Nemzetközi Környezetvédelmi Napokhoz csatlakozó rendezvények,
 - Osztálykarácsonyok, klubdelutánok

1. ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Nevelő-oktató munkánk alapelveit kialakító értékek:

A nevelési program átdolgozása előtt - az alapelvek meghatározásához - tantestületünk összegyűjtötte azokat a legfontosabb emberi és erkölcsi értékeket, amelyeket közösen a legértékesebbnek tartunk. Ezen értékek mentén fogalmaztuk meg alapelveinket, amelyek nevelő munkánkat meghatározzák.

Közösen elfogadott legfontosabb értékek:

- *tolerancia, türelem, egymás tisztelete, megbecsülése,*
- *humanizmus, szeretet, elfogadás,*
- *segítő magatartás, önkéntes feladatvállalás,*
- *becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom,*
- *az egészség, egészséges életmód,*
- *a természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára,*
- *önfegyelem, önismeret, példamutatás,*
- *pontosság, igényesség és kitartás a munkában,*
- *a tudás, a munka, az értékteremtés megbecsülése,*
- *önállóság, szabadság, mások szabadságának tisztelete,*
- *esztétikai, művészeti értékek, az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete,*
- *derű, humor, mely átsegít a gondokon.*

Pedagógiai nevelő-oktató munkánk során az előbbieken felsorolt értékek közvetítését alapfeladatnak tekintjük, nevelő-oktató munkánkat ezen értékek mentén végezzük.

Legfontosabb alapelveink nevelő-oktató munkánkban:

- **a gyermekek egész személyiségének, képességeinek fejlesztése** álljon a középpontban,
- minden gyermek kapja meg a lehetőséget ahhoz, hogy megtalálja azt, amiben **tehetséges,**
- a mindenki számára nélkülözhetetlen általános műveltségnek azokat a szilárd alapjait sajátíttassuk el tanulóinkkal, amelyekre biztonságosan építhetik további tanulmányaikat, és mutassunk utat ahhoz, hogyan bővítsék önállóan ismereteiket, felhasználva az írott ismerettárak és a kommunikációs eszközök lehetőségeit,

- széleskörű tevékenységkínálattal minél több területen képezzük diákjainkat, megadva a lehetőséget a későbbi, érett korban történő pályaválasztásnak.
- nagy figyelmet fordítunk az emberiség jövőjét meghatározó közös problémákra, az egész világot átfogó kérdésekre vonatkozóan hangsúlyozzuk:
 - az egyén és az állam felelősségét;
 - az egyén és a társadalmak lehetőségeit, feladatait a problémák megoldásában,
 - környezetünket, a Földet, az emberiséget, az egyes közösségeket fenyegető veszélyek csökkentésének fontosságát.

Fejlesztési területek, nevelési célok:

- Erkölcsi nevelés,
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés,
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés,
- Önismeret és társas kultúra fejlesztése,
- Családi életre nevelés,
- Testi és lelki egészségre nevelés,
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség,
- Fenntarthatóság, környezettudatosság,
- Pályaorientáció,
- Gazdasági és pénzügyi nevelés,
- Médiatudatosságra nevelés,
- Tanulás tanítása

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- Anyanyelvi kommunikáció
- Idegen nyelvi kommunikáció
- Matematikai kompetencia
- Természettudományos és technikai kompetencia
- Digitális kompetencia
- Szociális és állampolgári kompetencia
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- Esztétikai- és művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- A hatékony és önálló tanulás

A kompetenciaterületek fejlesztésének műveltségterületenkénti lebontását a helyi tanterv tantárgyi része tartalmazza részletesen.

Céljaink és feladataink:

Alsó tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatás (1-4 évfolyam) szakaszában

Céljaink:

- óvjuk és fejlesszük tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot, segítsük a gyermekek természetes fejlődését;
- vezessük át a gyermekeket az óvoda játékközpontú tevékenységéből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a játékoságot megőrizve, tapasztalás útján a gyerekek minél több érzékét, készségét és képességét fejlesszük az iskolai, közös tevékenység során;
- tegyük fogékonnyá tanulóinkat saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt;
- iskolánk adjon teret és lehetőséget a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának kielégítésére; alakítsuk ki az egészséges életmódra való igényt;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában közvetítsünk elemi ismereteket, fejlesszünk alapvető képességeket és alapkészségeket.

Feladataink:

- a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon pedagógiai munkánk középpontjában;
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezáltal, motivált munkában fejlesszük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsuk elő érzelmviláguk gazdagodását;
- adjunk, mutassunk példákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozzuk meg tanulási szokásaikat;
- támogassuk az egyéni képességek kibontakozását;
- működjünk közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- figyeljünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek gyermekeink szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak;
- tudatosítsuk tanulóinkban a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat;
- formáljuk a gyermekek jellemét, mely szolgálja személyiségük érését.

Felső tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatás (5-8. évfolyam) szakaszában

Céljaink:

- folytassuk és erősítsük az első szakasz (alsó évfolyamok) nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegyük figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiailag elkülöníthető periódusra tagolódik;
 - a 10-12 éves tanulóink gondolkodása erősen kötődik az **érzékelés útján szerzett tapasztalataikhoz**
 - 13-14 éves kortól a tanulóink ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az **el-**

vont

fogalmi- és elemző gondolkodás;

- neveljük együtt a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket;
- tanulóinkat – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően – készítjük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- készítjük fel tanulóinkat jogaik, kötelességeik törvényes gyakorlására.

Feladataink

- fejlesszük tanulóinkban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolataikhoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlesszük tanulóink önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- teremtsünk olyan helyzeteket, amelyekben tanulóink gyakorlati módon igazolhatják megbízhatóságuk, becsületességük, szavahihetőségük értékét;
- tudatosítsuk tanulóinkban a közösség demokratikus működésének értékét és általánosan jellemző szabályait; tisztázzuk az egyéni- és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyában;
- terjesszük ki a tanulói demokratikus normarendszert a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra;
- fejlesszük tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igényeket; erősítsük tanulóinkban az Európához való tartozás tudatát.

Iskolánkban folyó nevelő-oktató munka eszköz- és eljárásrendszere

A nevelési eszköz az a módszer, amellyel, mint a tevékenységformával a nevelési folyamat megvalósul.

Tanulóinkat igyekszünk pozitív tevékenységekre készíteni, gyengítve a negatív hatásokat.

Nevelési eljárásainkat alkalmazzuk céljaink elérése érdekében.

Ezek a következők:

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás érdekében alkalmazott módszereink:

- az oktatásban alkalmazott módszerek;
- minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép;
- bírálat, önbírálat;
- beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás;
- előadás, vita, beszámoló.

Ösztönző módszerek:

- helyeslés, biztatás, megbízás, elismerés, ígéret, dicséret;
- gyakorlás, követelés;
- ellenőrzés, értékelés, szóban vagy írásban, osztályozás;
- játékos módszerek;

A pozitív magatartásra ható módszereink:

- helyeslés, ösztönzés, biztatás; elismerés, dicséret, jutalmazás;
- osztályozás;
- felszólítás;
- követelés.

A negatív viselkedés kialakulása elleni módszerek:

- felügyelet;
- ellenőrzés;
- figyelmeztetés;
- intés, elmarasztalás, tiltás;
- büntetés.

1.2. Iskolánk kiemelt pedagógiai és oktatási területei és a kulcskompetenciák fejlesztésének kapcsolata, sajátos pedagógiai módszerek

1.2.1. Anyanyelvi nevelés (Anyanyelvi kommunikáció fejlesztése)

Anyanyelvünk kiemelkedő szerepet játszik felnövekvő diákjaink személyiségének, gondolkodásmódjának fejlesztésében. Ebből következik, hogy az iskolai nevelésben-oktatásban alapvető szerepe van. Az anyanyelvi képzés átszövi a teljes oktatási-nevelési folyamatot. Keretében mindazokat az ismereteket tudatosítjuk, rendszerezzük és fejlesztjük, amelyeket a diák az iskolában és az iskolán kívül megszerzett. Az anyanyelvi képzés meghatározóan hat a többi tantárgy tanítására és elsajátításának színvonalára. A különböző ismeretek tanításának-tanulásának szintje pedig visszahat az anyanyelvi képzés eredményességére. Ezért az anyanyelvi nevelésnek – sajátos jelleggel – minden tárgyban jelen kell lennie.

Az anyanyelvi nevelés alapvető feladata az értelmes, kifejező beszéd, az olvasás és írás igényes használatának, az ehhez szükséges képességeknek a fejlesztése.

Az alsó tagozatban a fejlesztés kiemelt területei között szerepel az elemi műveltségbeli alapok feltételrendszerének megteremtése: a biztonságos szó- és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával.

A tanulási kudarcok, az értés- meg nem értés gazdaságtalan időráfordításai alapvetően a magyar nyelv alapos ismeretének hiányából adódnak. Arra kell törekedni, hogy az olvasás értékeit és hasznát ismerjék meg a tanulók. A pedagógusok feladata az igényességre nevelés, az olvasás előtérbe helyezése a túlzott televíziózással és videózással szemben.

A felső tagozaton az önálló szövegfeldolgozás, szövegértés erősítése valamennyi tantárgy keretén belül kapjon kiemelt szerepet.

Feladatunk még, hogy hozzájáruljunk az írásbeli képességek színvonalának emeléséhez, valamint az értő olvasás segítségével tudományos ismeretek megszerzéséhez is.

Fontos feladatunk, hogy tanulóink ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv, a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását. Mindezt tudják alkalmazni a természeti és ember alkotta környezettel való kapcsolatteremtésben. Törekedjenek az anyanyelv védelmére, tudjanak egymással kulturált párbeszédet, vitát folytatni.

A tanulóknak növeljük a környezethez való pozitív érzelmi és intellektuális közeledést a környezet és természetvédelmi könyvek feldolgozásával.

Az olvasási szokások erősítése érdekében könyvtári órákat tartunk tanévenként két alkalommal minden osztályban.

1.2.2. Angol nyelv oktatása (Idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése)

Az Európai Unió tagállamaként még fontosabb az idegen nyelvek tanítása és tanulása. Idegen nyelveket ismerni nem csupán praktikus okok miatt fontos. A nyelv egy nép identitásának kifejezése, így ha megtanulunk egy idegen nyelvet, automatikusan közelebb kerülünk az adott nyelvet beszélő emberek kultúrájához, nyitottabbak leszünk a világra.

Oktató-nevelő munkánkban mi is arra törekszünk, hogy tanulóinknak olyan biztos alapot adjunk általános iskolai tanulmányaik során, amire építhetnek a későbbiekben.

A hatékony, intenzív nyelvtanulás alapvetően gyakorlás kérdése – szókincsbővítés, nyelvtan biztos használatának elsajátítása - stb. Ahhoz, hogy tanulóink az általános iskolai tanulmányaik végére biztos alap-nyelvtudáshoz jussanak, naponta használniuk kell a nyelvet.

Lényeges szempont, cél a nyelvoktatási módszerek adott körülmények és lehetőségek közötti fejlesztése, terjesztése, hozzáférhetővé tétele, a bevált módszerek és a nyelvoktatással kapcsolatos tapasztalatok közzététele.

1.2.3. Matematika oktatása (Matematikai kompetenciák fejlesztése)

Társadalmunk gyors technikai fejlődése, a gyors változások az alkalmazásképes tudást igénylik minden embertől.

A matematika oktatása során a legfontosabb, hogy felkészítsük tanulóinkat a mindennapok problémáinak megoldására a matematikai gondolkodás segítségével.

Így kiemelt feladatunk:

- Biztos számolási készség kialakítása
- Problémahelyzetekben a kreatív és logikus gondolkodás fejlesztése
- Gyakorlati problémákra matematikai megoldások keresése
- Adatgyűjtés, feldolgozás, grafikonok, táblázatok készítése, értelmezése, elemzése

Alsó tagozaton az elemi számolási készség elsajátítása és a logikus gondolkodás fejlesztése zajlik, sok szemléltetéssel, gyakorlati példákkal.

A felső tagozaton az 5-6. osztályban még inkább a nem szakrendszerű oktatás módszereivel folytatjuk az oktatást.

A matematikai fogalmak kialakítása és az elvonatkoztatási készségek fejlesztése a legtöbb gyermeknél csak 7-8. osztályban válik lehetővé.

A matematika és a magyar nyelvi készségek fejlesztése nem csak a matematika és a magyar óra feladata.

Ennek a két alapkompenciának a fejlesztésére minden tanítási helyzetben és tanítási órán adódik lehetőség.

A matematika iránt érdeklődő és tehetséges gyermekeinket versenyeken szerepeltetjük, amelyet felkészítés előz meg.

(Zrínyi, Kistérségi versenyek, Kis Vakond és társai levelezős versenyek stb.)

1.2.4. Informatika oktatása (Digitális kompetencia fejlesztése)

A XXI. században az informatika átszövi egész életünket, az információ társadalmi szerepe megnőtt, ezáltal felértékelődött az információszerzés képessége. Az egyén érdeke, hogy időben hozzájusson munkájához, életvitale alakításához szükséges információkhoz, képes legyen azokat céljának megfelelően feldolgozni és alkalmazni. Ehhez el kell sajátítania a megfelelő – technikai fejlődéssel lépést tartó - információszerzési, feldolgozási, adattárolási, szervezési és átadási technikákat.

Fő célunk tehát az információs társadalomban otthonosan mozgó, az információt munkája során felhasználni és létrehozni tudó ember képzése. Ennek eléréséhez fontos, hogy a tanulók folyamatos sikerélményben részesüljenek, mert különben áttörhetetlen idegenkedés alakulhat ki a modern információs eszközökkel szemben. Ebből következik, hogy az informatika tanulása nem lehet öncélú - tanítása során a felhasználási lehetőségekre, a lehetséges alkalmazásokra mindig rá kell mutatnunk, s a tanulók elé ilyen komplex feladatokat kell kitűzni, és meg kell teremteni a tantárgyak közötti átmeneteket, kompetenciákat is. A különböző tudományterületek, tevékenységek ma már feltételezik a gép készség-szintű használatát, vagyis a géphasználat nem cél, hanem eszköz jellegű legyen. Az ismeretátadó és számonkérő pedagógus az ismeretek közötti eligazodást segítő, tanácsadó, az információt értékelni, abban kételkedni tudó tanulók nevelőjévé váljon. A tanulókat fel kell készíteni a problémamegoldó gondolkodásra, mint a feladatmegoldás magasabb szintjére. A leírt készségek elsajátítása akkor igazán eredményes, ha lehetőség szerint már az általános iskola alsó tagozatában elkezdődik a munka, ezért iskolánkban negyedik osztályban (összevonva a harmadik és negyedik osztályok ajánlott óraszámait) kezdődik az oktatás. Így nyolcadik osztályig (éves szinten) heti egy órában tanulják a tantárgyat a diákok. A digitális kompetencia fejlesztését szolgálhatják más tantárgyak feladatai, amennyiben géphasználatot (alkalmazás, internet), vagy csak egyszerűen problémamegoldó gondolkodást, kreativitást igényelnek.

Gondolni kell azokra a tanulókra is, akiknek otthon nincs lehetőségük a gép használatára. Hasznos például, ha az iskolai „rég” informatika terem délután is a gyerekek rendelkezésére áll. Ezekre a gépekre érdemes különféle játékos, készségeket fejlesztő szoftvereket is telepíteni. A játékos oktató programok, CD-k a kezdeti bevezetésre kínálnak megfelelő megoldást. A kisebbek ezt más tantárgyak, vagy délutáni foglalkozások keretén belül vehetnék igénybe.

1.2.5 Művészeti nevelés (Esztétikai és művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése)

A művészeti nevelés is elengedhetetlenül, kiemelkedően fontos területe iskolánknak. Nemcsak az impozáns külső-belső iskolai környezet, de Forró község kulturális adottságai is utat jelölnek ki számunkra. Így ennek a területnek a felvállalása egyben helyi sajátosságaink kihasználása is.

Tanulóinknak sokféle lehetőségük van tehetségük kibontakoztatására. Meghatározó az egyéni alkotótevékenység, de a művészeti nevelés lehetőséget ad csoportos munkára, közösségfejlesztésre is.

Pedagógusaink egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a művészeti tárgyak igényes oktatására, a tehetséggondozásra. Minderről színvonalas szerepléseink, kiállításaink, a versenyeken elért eredményeink tesznek tanúbizonyságot.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Művészi önkifejezés, előadóképesség

Magyar, Európai és egyetemes kulturális örökség megőrzésére irányuló igény

Az esztétikum igénye a mindennapokban

A művészeti nevelés területei:

- **Drámapedagógia – színjátás**

Az alsó tagozaton megalapozott drámapedagógiai szemlélet sok tekintetben gazdagíthatja nevelési eredményeinket. Különböző képességfejlesztés folyik a dráma tanítása során. Pl.: A kommunikációs játékokon keresztül fejlődik a gyerekek közösségi szereptudata, beszédtechnikai gyakorlatokkal útját állhatjuk a romló kifejezés-technikának és kultúrának, a színes játékok a gyermekek fantáziáját fejlesztik, a memória-gyakorlatok az intellektuális képességeket tréningezik, az improvizációs szerepjátékok egyaránt segítik tanulóink megismerését és érzelmi fejlődését. A rendszeres gyakorlásokból előadások kerekednek, melynek mindenki részese, a gátlásosabb tanulók is magabiztosabbak lesznek.

- **Ének és tánc**

Látszólag két külön műfaj, de mégis ősidőktől fogva elválaszthatatlan egymástól, az emberek mindennapjait jellemezte. Köztudott a Kodály módszer elveinek alapján, hogy a zene és a tánc (különösen a népzene és a néptánc) a gyermek egészséges testi és mentális fejlődését alapozza meg. Naponta találkozatnunk kell őket ezekkel a formákkal harmonikus fejlődésük érdekében. Ha gyermekeink egyszerre énekelnek, játszanak, táncolnak, ezáltal több képességük is fejlődik, ez különösen az alsó tagozaton meghatározó. Kielégíthető mozgásigényük, feszültségeik feloldódnak. A népi gyermekjátékok során fejleszthető a tiszta, szép magyar beszéd (irodalom, nyelvtan), a társas kapcsolatok kialakítása, alkalmazkodóképesség (magatartás), a versenyszellem (testnevelés), szerepjáték (színjátás) viselkedéskultúra, ritmusérzék, tisztán, jól intonált éneklés, hallásfejlesztés (ének-zene), kreativitás, leleményesség. A leglényegesebb: a magyar nyelvi-, zenei- és mozgáskultúra ápolása együttesen. Az ének és a tánc fejlesztésének területei:

(részben a dráma tanításával megegyező az oktatás szerkezete.)

- **Rajz, vizuális kultúra**

A vizuális kultúra a teljes látható és láthatóvá tett tárgy- és jelenségvilág (a természet, a mesterséges környezet és a képzelet világa) használata és alakítása. A vizuális nevelés feladata: azoknak a képességeknek és készségeknek fejlesztése és ismereteknek az átadása, amelyek a látható világ használatához, alakításához szükségesek.

- **Média**

A XXI. század társadalmának legnagyobb gondja a médiából a gyermekek felé korlátlanul áramló „információ”. Hatnak rájuk, tele vannak feszültséggel. Kiemelkedő szerep jut éppen ezért a média tantárgynak, amely megtanítja a gyermekeket látni, nézni, érteni filmet, plakátot, és kiadványokat készíteni. Mindezek a vizuális kultúra alapjait teremtik meg.

Ma már nem csak a visszaemlékezés lett sokkal inkább vizuálisabb vagy vizualizált, mint valaha, de maga a tapasztalás is. (A műholdas felvételektől az emberi test belsejéről készült képekig számos példát említhetnénk). A gyerekek ma már ismereteik jelentős részét iskolán kívül szerzik. Ebben éppen a televízió mint audiovizuális médiumnak van meghatározó szerepe. Alapvető fontosságú tehát, hogy az iskola elősegítse azt, hogy a tanulók képesek legyenek a nagy mennyiségű (képi) információ minél magasabb szintű önálló feldolgozására, értelmezésére, értékelésére, a megfelelő szelekció elvégzésére.

1.2.6. Természettudományok és technika (Természettudományos és technikai kompetencia fejlesztése)

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget. Ezért iskolánk minden tevékenységi területen, a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során folyamatosan beépíti a mindennapi tevékenységükbe a környezettudatos, egészséges szokásrend szemléletét.

1.2.7. Szociális és állampolgári kompetencia

Kialakul a tanulóban a társakkal történő közös feladatmegoldás képessége, tud irányítással együttműködni velük. Nyitott társai megismerésére, igyekszik megérteni őket. Elfogadja a közösségekben való normaalapú viselkedés szabályait. Megjelenik az egyre táguló környezet megismerése iránti igénye, amely hozzájárul a szülőföldhöz, a hazához való kötődés kialakulásához. Képesé teszi a tanulót arra, hogy aktívan vegyen részt a közügyekben.

1.2.8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia fejlesztése

A tanuló motivált a kitűzött célok elérésében, vállalja az ezeket elősegítő feladatokat (pl. háziállatok, növények ápolása). Felismeri és megérti, hogy a feladatok megoldásához többféle út is vezethet, egyszerű élethelyzetekben képes ezeket segítséggel megtervezni. Megérti, hogy felelős a vállalt feladatok teljesítéséért, belátja mulasztásai közvetlen következményeit, képes előre látni cselekedetei egyes kockázatait.

1.2.9. Tanulás Tanítása (A hatékony, önálló tanulás)

A tanuló a korosztályának megfelelő szinten képes önállóan írni, olvasni, számolni. A tanulás iránti attitűdje pozitív. Egyre gyakorlottabb figyelme összpontosításában. Tanári segítséggel képes saját tanulását megszervezni, segítséggel képes csoportmunkában aktívan részt venni, a sok pozitív visszajelzés hatására ezt egyre magabiztosabban teszi. Segítséggel felismeri szükségleteit, gyakorlatot szerez teljesítményének és képességeinek reális értékelésében. Képes kisebb segítséggel vagy a nélkül házi feladatai elvégzésére.

1.2.10. Környezeti és egészségnevelés (Egészséges és környezettudatos életvitel)

A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására.

A mi feladatunk, hogy a gyerekek bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, tovább szépítsük.

Környezeti értékeink, és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:

- az egészséges életmód előnyeit és lehetőségeit,
- a káros szenvedélyek leküzdésének módjait,
- az emberiség előtt álló ökológiai problémákat,
- az egészséges környezet kialakításának és védelmének lehetőségeit.

Nem kampányszerű akciókban rejlik a megoldás, hanem a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában.

Ezért iskolánk vállalja, hogy az iskola minden tevékenységi területén, a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során folyamatosan építi a gyerekek napirendjébe a fenntarthatóság szemléletének erősítését.

1.2.11. Testnevelés (Mozgáskultúra, egészséges életmód)

A testnevelésnek és a sportnak egyedülálló szerepe van a mozgatórendszer, a mozgásszabályozás fejlesztésében, a civilizációs ártalmak megelőzésében, a mozgásszervi elváltozások javításá-

ban. Sajátosan összetett műveltségi terület, mivel a mozgás az élet velejárója, nélküle nem képzelhető el semmilyen kognitív funkció működtetése.

Hozzájárul a személyiség harmonikus fejlesztéséhez, az egészséges életmód megalapozásához.

Széles körű elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek és készségek célszerű viselkedésbe integrálásával elősegíti a tanulók szocializációját. Előmozdítja a belső erőforrások mobilizálását, pozitívan befolyásolja az erkölcsi, akarati tulajdonságokat, az élet minőségét. Fejleszti az egyén esztétikai érzékét, tűrő- és alkalmazkodási képességét. Segíti a helyes önértékelés kialakítását, a teljesítménynek, mint értéknek a felismerését.

A testnevelés tanításunk célja, hogy fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, cselekvési biztonságát, sikeres, aktív életvitelű embereket formáljon, akik örömet lelnek a különféle pszichomotoros tevékenységekben, elviselik a stresszt, a fizikai igénybevételeket, követik a szabályokat, igénylik és elfogadják a közösségi normákat, a megmérettetést és az értékelést.

Iskolánk tárgyi feltételei teljes mértékben megfelelnek ezen célok megvalósításához. Alsó tagozaton – az iskolaotthonos rendszer velejárójaként – megvalósítjuk a mindennapos testmozgást, felső tagozaton pedig a heti 3 testnevelés óra mellett 4 sportköri órán illetve a házi és kerületi versenyeken zajlik a tanulóink testkultúrájának fejlesztése. A tanulók életkorából, alkatából és személyiségéből adódó különbségek szükségessé teszik a rendszeres differenciálást, valamint a tanórai teljesítmények megítélésében az önmagukhoz mért fejlődés szerinti értékelést.

Nagy súlyt fektetünk arra, hogy aktív és egyre tudatosabb testmozgással előzzék meg a tartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket és mozgásokat.

Az iskolában iskolaotthonos nevelés és oktatás folyik, a helyi tantervbe minden tanítási napra – a délelőtti vagy délutáni tanítási időszakra – beépítjük a testnevelés órát a Köznevelési Törvény – 48. § (2) alapján.

A felső tagozaton az ebéd utáni időszakban biztosítjuk tanulóink számára a legalább 30 perces mozgást az udvaron.

1.2.12. Projektoktatás

A projektoktatás valamely komplex téma olyan feldolgozása, amely során a téma meghatározása, a munkamenet megtervezése, a témával való foglalkozás, a közös munka eredményének létrehozása a gyermekek valódi önállóságán és közös munkáján alapul. Az együttes ismeretszerzés, a kooperáció gyakorlása, a kölcsönös felelősség, a siker formálja a közösséget. A résztvevők erkölcsi, esztétikai érzelmeket élnek át, szabályokat, normákat ismernek meg, a közös tevékenységek során tudatosan az összetartozás és szolidaritás érzése. A projektmunka során valamilyen bemutatható termék/produktum készül.

A következő tanévben megvalósuló projekt témájának kiválasztása a tanév elején megtörténik. A feldolgozandó témakört a nevelőtestület hagyja jóvá az adott munkaközösség ajánlása alapján.

A témakör, a tervezett időpont, az időkeret és a felelős/koordináló pedagógus neve az intézményi éves munkatervben jelenik meg. A munkatervi beosztás szerint általánosságban egy hét időtartamot fordítunk egy-egy projekt témakör feldolgozására. A feldolgozáshoz a téma jellegétől függően hetente 2-3 délelőtti tanítási órát, valamint a délutáni szabadidős időkereteből 3-4 órát lehet igénybe venni.

A munkában részt vevő tanulók munkáját az osztályfőnök, és a témakörhöz kapcsolódó szaktanárok tantárgyi érdemjeggyel is értékelhetik. A kiemelkedő munkáért osztályfőnöki vagy igazgatói dicséret is adható.

Iskolánk több olyan témahetet is tart, melyeket nem a pályázatban vállaltunk, ezek az iskolai munkaterv részét képezik.

Választható témakörök:

- Mesehét
- Földünk állatai
- A Föld védelme
- A magyar népdal hete
- Egészség hét
- Advent
- Mikulás
- Karácsony
- Farsang
- Gárdonyi Napok
- Gyermeknap
- Húsvét
- Vízi napok
- A költészet hete
- Környezetvédelmi hét

1.3 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az átdolgozott Nemzeti Alaptantervben és a Kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás szolgálják, hogy tanulóink:

- különböző szintű adottságaikkal;
- eltérő mértékű fejlődésükkel;
- iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal;
- eltérő érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel;
- szervezett ismeretközvetítéssel;
- spontán tapasztalataikkal összhangban,

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladataink:

- **A tanulók erkölcsi nevelése**

A különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával az **esélyegyenlőség biztosítására** törekszünk. Feladataink: az **alapvető erkölcsi értékek** megismertetése, tudatosítása és **meggyőződéssé alakítása** tanulóink körében. **(szociális kompetenciák)**

- **A tanulók értelmi nevelése**

Az értelmi képességek, illetve az **önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése**. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása, **felkészülés az egész életen át tartó tanulásra. (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése)**

- **A tanulók érzelmi nevelése**

A tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

(énkép, önismeret fejlesztése)

- **A tanulók közösségi nevelése**

Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Az **együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével. (szociális kompetencia)** A kultúrált magatartás és kommunikáció elsajátítása. **(anyanyelvi kommunikáció)**

- **A tanulók esztétikai nevelése**

Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, **értékmegőrző magatartás** kialakítása.

Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben. **(esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség)**

- **A tanulók akaratí nevelése**

Az **önismeret kialakításával** a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása. (**éknép, önismeret fejlesztése**)

- **A tanulók nemzeti nevelése**

A haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése. A nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése. (**szociális és állampolgári kompetencia**)

- **A tanulók állampolgári nevelése**

Az alapvető emberi, állampolgári és Európai Unió jogok és kötelességek megismertetése. Problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt. (**állampolgári kompetencia**)

- **A tanulók munkára nevelése**

A munka fontosságának tudatosítása. A munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása. (**kezdeményszőképesség és vállalkozói kompetencia**)

- **A tanulók egészséges életmódra nevelése**

A testmozgás képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az **egészséges életmód** és az **egészségvédelem** fontosságának tudatosítása.

- **A tanulók környezeti nevelése**

A természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése. Értékmegőrző és fejlesztő, **környezettudatos magatartás** kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása. (**természettudományos kompetencia**)

Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógus maga is rendelkezzen közösségi vonásokkal, és ezáltal alkalmas legyen a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan adjanak példát szakmai felkészültségéből, korrektségéből, emberségéből.

Ennek fejében mindezt jogosan várhatják el tanítványaiktól.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Anyanyelvi és matematikai kompetenciák**
- **Kezdeményszőképesség és vállalkozói kompetencia**
- **Környezettudatosságra nevelés**
- **Szociális és állampolgári kompetencia**
- **Hatékony, önálló tanulás**

1.4 A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az emberi élet alapja a társas valóság. Az ebben való élethez, eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségi nevelés területei:

- család
- óvoda
- iskola
- iskolán kívüli közösségek
- társadalom

A gyerekek szempontjából meghatározó a család, az óvoda és az iskola, mert az alapvető viselkedési formákat itt sajátítják el. Nem becsülhető le a baráti kör, sportegyesület és egyéb közösségek hatása sem, de ezek csak később kezdenek előtérbe kerülni. A társadalom egészének hatása elsősorban a médián keresztül közvetítődik. A média hatása különösen erős a gyerekekre. Ezt az iskolának figyelembe kell venni, és megfelelően értelmeznie. **(digitális kompetencia)**

Az iskolában folyó közösségfejlesztés színterei:

Tanórák

- osztályfőnöki órák

Tanórákon kívüli, felnőttek által szervezett, iskolai foglalkozások:

- irányított tanulás
- szakkörök
- sportkörök
- projekt napok, hetek

Tanórákon kívüli, diákok által (tanári segítőkkal) szervezett iskolai foglalkozások

- diákönkormányzat
- iskolai ünnepélyek

Szabadidős tevékenységek

- osztálykirándulások
- klubdélutánok
- tanulmányi kirándulások

A tanulók közössége: Diákönkormányzat

A nemzeti köznevelésről szóló törvény a közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, a közéleti felelősségre nevelés érdekében egyenrangú félként kezeli a tanulókat, és demokratikus működési formát ír elő az iskolák számára. Az iskola egyes alapdokumentumai a Diákönkormányzattal való egyetértési vagy véleményezési folyamaton keresztül lépnek életbe, illetve ezeken keresztül változtathatók meg.

A Diákjogi Charta előírásait, a jogokat, a kötelességeket tanulóinkkal folyamatosan betartatjuk. Ebben a Diákönkormányzatnak nagy a felelőssége. A házirend elkészítésében és minden, a diákokat érintő kérdésben véleményt nyilváníthatnak. A felvállalt feladatok elvégzéséért felelősséggel tartoznak.

A Diákönkormányzat önálló működési szabályzattal rendelkezik, aktívan részt vesz az egész iskolát érintő közös programok szervezésében.

A diákközgyűléseken feltett kérdéseivel, előforduló problémák felvetésével és a diákok kéréseinek továbbításával segíti az iskola vezetésének munkáját. **A diákönkormányzat működése gyakorlóterepe a közügyekben való hatékony együttműködésnek, így az állampolgári kompetenciák fejlesztésének.**

Iskolai Diákönkormányzatunk dönt:

- saját működéséről;
- a működéséhez biztosított pénzeszközök felhasználásáról;
- hatáskörei gyakorlásáról;
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról;
- tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről;
- a tájékoztatási rendszer szerkesztőségének, tanulói vezetőjének és munkatársainak megbízásáról.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:

A diákoknak egyetértési és véleményezési joga van a jogszabályban meghatározott kérdésekben.

A Diákönkormányzat vezetője köteles biztosítani, hogy minden tanuló véleményét figyelembe véve hozza meg a Diákbizottság a döntését.

Ennek érdekében az alábbi eljárást kell betartani:

- A Diákbizottság tagjai kötelesek az osztályközösségek véleményét kikérni, a többséggel hozott döntést képviselni a bizottsági ülésen.
- A határozatképes Diákbizottság egyszerű szótöbbséggel meghozott döntését írásban terjeszti az intézményvezető felé.
- A Diákönkormányzat vezetője jogosult a DÖK képviselőjére, a dokumentumok aláírására a Diákönkormányzatot segítő pedagógussal együttesen.
- A Diákbizottsági ülésről kötelesek jegyzőkönyvet és jelenléti ívet vezetni.

Az iskolában folyó közösségfejlesztés pedagógiai feladatai:

Az egyén szintjén alapvetően két egymással szemben álló gondolkodásmód létezik: az individuális és a kollektív gondolkodásmód. Az iskola egyik fontos feladata, hogy a család mellett az iskolai szinten is megtanulják a gyerekek a **kollektív gondolkodásmódot**.

A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Szociális és állampolgári kompetenciák**

Közjó iránti elkötelezettség, konfliktuskezelés, együttműködő magatartás

Környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért felelősségvállalás,

- **Anyanyelvi kommunikáció**

Saját és közérdek képviseléséhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőképesség.

Ennek érdekében az iskola feladatai:

Neveljen:

- felelősségvállalásra
- saját képességek maximális kifejtésére
- játékszabályok betartására
- önfegyelemre
- becsületességre
- mások győzelmének elfogadására
- mások személyének és tulajdonának tiszteletben tartására
- **helyes értékítélet, önértékelés képességének** kialakítására
- közvetlen környezetünk (iskola) megóvására
- **környezettudatos szellemben** szervezze a mindennapi életét, kirándulásokat, erdei iskolákat
- harmonikus kapcsolatra a társadalmi és természeti környezettel
- hon-, és népismeretre
- hazaszeretetre

Alakítsa ki:

- a másság elfogadását (vallás, életmód, különböző kultúrák, fogyatékoság) (**szociális kompetencia**)
- az empátiás kapcsolatteremtés képességét
- a türelem és megértés képességét
- saját identitástól eltérő tulajdonságok toleranciáját
- önálló véleményformálás képességét (**anyanyelvi kommunikáció**)
- érvek kifejtésének, megvédésének, értelmezésének képességét (kommunikációs képesség)
- az új információs környezetben való eligazodás képességét. (**digitális kompetencia**)

Mutassa meg:

- hogy sokféle vélemény létezik.

- véleményét mindenkinek jogában áll képviselni, megvédeni.

A tananyag elsajátításakor minden pedagógus:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- segítse a **közvetlen tapasztalatszerzést**,
- biztosítson elég lehetőséget és teret a közösségi cselekvések kialakításához
- alakuljon ki a tanulóban a bátorító, vonzó jövőkép
- adjon átfogó képet a munka világáról
- alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését (**kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia**)

Az iskolánkban folyó közösségfejlesztés eszközei, formái:

- Tanulmányi kirándulások
- Osztálykirándulások
- Osztályfőnöki órák (konfliktusok kezelése)
- Gárdonyi-napok
- Családi Sportnap
- Alapítványi Bál
- Művészeti Nap
- Ünnepek, megemlékezések
- Klubdélutánok
- Farsang
- Mikulás
- Karácsony
- Ünnepes tanévnyitó (leendő elsősök méltó fogadása)
- Ünnepes tanévzáró és ballagás (búcsú a nyolcadikos diákoktól)
- Kézműves foglalkozások: Szederfesztiválon, Karácsonykor és Húsvétkor
- Projekt napok, hetek
- Bemutató órák a leendő elsősök szüleinek
- Vár az iskola c. program az óvodásoknak
- Házi rend
- DÖK szabályzata
- Kapcsolat más iskolákkal
- Osztályok közötti versenyek
- Iskolák közötti versenyek

Az együttműködéssel kapcsolatos feladatok:

- Az iskolaigazgató feladata, a diákönkormányzatot segítő pedagógus megbízása.
- A nevelőtestület minden tagjának kötelessége a tanulók közösségének létrejöttét és működését segíteni.
- A diákönkormányzatot segítő pedagógus és az osztályfőnökök feladata az osztályok képviselőinek megválasztásának segítése a Diákközgyűlésbe.
- A diákönkormányzatot segítő pedagógus feladata a DÖK elnökének és a bizottság tagjainak megválasztását segíteni; az intézményvezető és a nevelőtestület tájékoztatása.
- A DÖK elnökének a feladata a Diák Bizottság és a Diákközgyűlés összehívása.
- A Diák Bizottság feladata a működés meghatározása, a kötelező dokumentumok elkészítése, az éves program összeállítása, a tanulóifjúság tájékoztatása.

1.5 A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A PEDAGÓGUSOK FELADATAI

A pedagógus az intézményi nevelő-oktató munkát végzi, akit a tanulókkal összefüggő tevékenységével kapcsolatban büntetőjogi védelem illet meg, közfeladatot ellátó személy.

Helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- Gondoskodik a diákok erkölcsi védelméről, testi épségéről, a balesetek megelőzéséről/ bejelentéséről. Óvja a gyerekek jogait, emberi méltóságát.
- Odafigyeléssel biztosítja iskolánk és környezete, az osztálytermek, folyosók, mellékhelyiségek, berendezési tárgyak rendjét és tisztaságát.
- A NAT és a pedagógiai program, helyi tanterv követelményei alapján fejleszti a tanulók kompetenciáit, egyéni képességeikre alapozva, tárgyilagos ismeretekkel növeli tudásukat. Kialakítja reális önértékelési igényüket, objektíven és indoklással értékeli teljesítményüket.
- Változatos módszerekkel, a pedagógiai program értékrendje szerint neveli, pozitívan irányítja a fiatalokat. Szem előtt tartja, hogy személyiségével, modorával, hangnemével, megnyilvánulásaival példát ad a tanulók számára.
- Közreműködik az iskolai közösség kialakításában és fejlesztésében, a diákönkormányzat tevékenységét támogatja. Alkotó módon részt vállal a nevelőtestület újszerű törekvéseiből, az ünnepélyek és megemlékezések rendezéséből.

- Az intézmény hagyományait ápolja, jó hírnevét megőrzi, öregbíti. Tanítványai és saját eredményeiről, sikereiről –szükség szerint írásban– tájékoztatja az iskola vezetőségét.
- Szakterületéhez kapcsolódó pályázatok felkutatásában részt vesz, azok készítéséhez segítséget nyújt.
- A tantárgyfelosztás alapján határidőre tanmenetet/foglalkozási tervet készít, melyet a munkaközösség-vezetőnek véleményezésre átad. Tanóráira, foglalkozásaira céltudatosan készül fel, és pontosan, színvonalasan tartja meg azokat.
- Szemléltető és kísérleti eszközöket készít, beszerzésre javaslatot tesz. Előkészíti az eszközöket bemutató és tanulói kísérletekhez. Az ismereteket a diákok tapasztalataira építve, az érdeklődés felkeltésével (motiválással), az életkoruknak megfelelő kifejezésmóddal, a képességek folyamatos fejlesztésével kell átadnia.
- Szükség szerint ellenőrzi a tanulók írásbeli tevékenységét, teljesítményét. Megtartja az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyát, objektíven és indokolással értékeli.
- Tervezett differenciálással, életből vett példákkal, versennyel segíti az egyéni képességek és a tehetség kibontakozását. Felkészíti és kíséri a diákokat a tanulmányi és kulturális versenyekre, vetélkedőkre és a sportrendezvényekre.
- Figyelembe veszi az egyéni fejlődés ütemét, a hátrányos családi környezetet, a sajátos nevelési igényt, közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában. Differenciált és felzárkóztató foglalkoztatással segíti a rászorulókat.
- Türelemmel és empátiával segíti a gyerekeket az egyes képzési szakaszok közti átmenet nehézségeinek leküzdésében.
- Aktívan és felelősséggel vesz részt az iskolai dokumentumok értékelésében, módosításában, segíti a tantestületi és szakmai értekezletek eredményességét, alkotóan tevékenykedik a szakmai munkaközösség munkájában.
- Szükség esetén elvégzi a beiskolázással és pályaválasztással kapcsolatos teendőket.
- Felelősséggel ellátja az előírt helyettesítéseket, a tanulók felügyeletét (tanórák, tanórán kívüli foglalkozások, óráközi szünetek, rendezvények, tanítás előtti, utáni és autóbuszos ügyeletek). Saját akadályoztatása esetén időben, előre értesíti az igazgatóhelyettest, biztosítja a szakszerű helyettesítéshez szükséges dokumentumokat és eszközöket.
- Levezetheti és felügyelheti az osztályozó, különbözeti és egyéb vizsgákat, tanítás nélküli munkanapokon munkát végez a vezetők beosztása alapján.
- Együttműködik a tanulók szüleivel, szükség szerint családlátogatáson ismerkedik a támogatásra szoruló tanulók környezetével. Tájékoztatja a szülőket/gondviselőket az intézményi, egyéni fogadóórákon, szülői értekezleteken.
- Szakmai ismereteit továbbképzéseken, tanfolyamokon és önképzéssel bővíti, nyílt napokon aktívan részt vállal a feladatokból. Bemutató órákat tarthat, és dokumentálva hospitálhat tanítási órákon.

- Ellátja a pedagógiai munka adminisztratív teendőit (osztálynaplók, törzskönyvek, ellenőrző vezetése, a tanulók értékelésének beírása, szöveges értékelés, statisztikai adatszolgáltatás), szervezési feladatokat, melyeket az intézmény nevelő-oktató munkája tesz szükségessé.
- Kollégái közreműködésével rendben tartja a rábízott szertárat, a tárgyak és eszközök ép-ségéért felelősséggel tartozik.
- Betartja a munkafegyelmet, a jogszabályok és a szabályzatok előírásait, szakszerűen végrehajtja a pedagógiai feladatokat. Nevelő-oktató munkáját egységes elvek alapján, módszereinek szabad megválasztásával végzi.

OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve. A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően az alábbi feladatokat is ellátja:

- Alaposan és sokoldalúan megismeri osztály tanulóit (személyiségjegyeket, családi-szociális körülmények, szülői elvárások, tanulói ambíciók). Feltérképezi az osztályközösség szociometriai jellemzőit, az osztályon belüli értékrendet.
- Segíti az osztályközösség kialakulását. Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Észrevételeit és az esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványait oktató, nevelő tanárokkal, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Különös gondot fordít a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait tanártársai elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, tájékoztató füzet útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (osztálynapló naprakész vezetése, félévi és év végi statisztikák, továbbtanulással, gyámüggyel, határozatokkal kapcsolatos tennivalók).
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslato tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, elmarasztalására.
- Javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti közössége tevékenységének eredményességét.
- A tanulók személyiségének ismeretében segíti azok pályaválasztását, pályaaorientációját.

1.6 Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje, és esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

1.6.1. A sajátos nevelési igényű tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló különbségeket az iskolánk a helyi pedagógiai programok kialakításakor figyelembe vette.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

Iskolánkban a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság véleménye alapján a sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása folyik. Az intézmény e körből az enyhe fokban értelmi fogyatékos és a pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztését biztosítja.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység céljai és feladatai

A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékoságból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.

A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.

A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.

A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.

Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- a) A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- b) A fogyatékoság kialakulásának ideje.
- c) A sajátos nevelési igényű tanuló
 - **életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,**
 - **képességei, kialakult készségei,**
 - **kognitív funkciói, meglévő ismeretei.**
- d) A társadalmi integráció kívánalmai: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

A sajátos nevelési igényű tanuló fejlesztésére vonatkozó célokat, feladatokat, tartalmakat, tevékenységeket, követelményeket megjelenítjük

- a) az intézmény pedagógiai programjában,
- b) az intézmény minőségirányítási programjában (tervezési és ellenőrzési szinten),
- c) a helyi tantervben műveltségi területek, tantárgyak programjában,
- d) a tematikus egységekhez, tervekhez kapcsolódó tanítási-tanulási programban,
- e) az egyéni fejlesztési tervben.

Az intézményben foglalkoztatott szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanárok kompetenciája:

1. a programok, programcsomagok összeállítása,
2. a rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés,
3. közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára:

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze. A törvény a sajátos nevelési igényű tanulókhöz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára. Így intézményünkben biztosítjuk:

- a speciális tantervet, tankönyveket, tanulási segédleteket,
- a speciális tanulást, életvitelt segítő technikai eszközöket.

Az intézményben megvalósuló integrált nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált - oktatásuk. Az együttnevelés által intézményünk sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladását tekinti, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják.

- A pedagógusoknak, a szülők közösségének sikeres felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken érvényesül a

habilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A tevékenység olyan nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas

szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkeznek pedagógusaink, akik

- a) a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszik a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- b) egyéni fejlesztési tervet készítenek, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosítanak, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaznak;
- c) a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépítik, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén - eljárásaikat megváltoztatják, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztják;
- d) egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keresnek;
- e) alkalmazkodnak az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
- f) együttműködnek különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépítik a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező – gyógypedagógiai tanár az együttműködés során

- a) segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- b) javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- c) segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- d) javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- e) figyelemmel kíséri, a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
- f) együttműködik a többségi pedagógusokkal, iránymutatásai során figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- g) terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

1.6.2.A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A családok napjainkban egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben.

A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételei.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

Pedagógusaink - fejlesztőpedagógusunk segítségével - igyekeznek megismerni a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját. Nagy türelemmel, figyelemmel, törődéssel keresik a problémák okait.

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket alkalmazunk.
- Esetelemzésekkel alakítjuk az **egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében** a gyermeket tanító kollégák körében.
- **Differenciált bánásmódot** biztosítunk, segítjük tanulóinkat **önértékelési** problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.
- Részképesség zavar esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük továbbhaladásukat.
(Fejlesztő pedagógus)

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek részére pedagógusaink a közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő foglalkoztatásokat is tartanak, ezzel növelve a **tanulási esélyegyenlőségüket** a közösségben.

Az iskolánkban tanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya indokolja, hogy a pedagógusok fokozott türelemmel, nagyfokú empátiával kezeljék a zaklatott családi háttérű gyermekeket.

A testületnek rendelkeznie kell olyan tudás és készségkészlettel, amelyekkel az egyéni rendellenességeket is kezelni tudják. Továbbképzésekkel igyekezzenek ezen pedagógiai terület értőbb kezelését elérni.

A személyiségformálás/fejlesztés komplex folyamatából a fegyelmezett személyiség kialakítása, mint pedagógiai tevékenység meghatározó.

E pedagógiai törekvést azonban akadályozzák egyes tanulók beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarai, melyek az esetek többségében nem szándékos tanulói megnyilvánulások.

A zavarok eredményes kezelésének lehetőségei, melyek a tantestület teljes nevelő-oktató munkájában meg kell, hogy nyilvánuljanak:

- a pedagógusok és tanulók közötti kölcsönös tisztelet fejlesztése, mely a fegyelem elfogadására, betartására készíteti a tanulót
- rendszeret, önfegyelem követése a tanuló és pedagógus által is

- fegyelem, következetesség és türelem a nevelésben
- nem elutasító, de nem túlgámolító magatartás, mely magában foglalja a gyermekekkel való állandó törődést, s a gyermek viselkedésének megfelelő korrekcióját, elismerését
- a gyermek képességfejlődéséhez tervezett követelmények
- a zavart kompenzáló inger-gazdag környezet teremtése, mely biztonságérzetet nyújt
- lelkiismeret és felelősségvállalás fejlesztése a szülői ház (bármilyen is az) és az iskola együttműködése
- bátorság, erkölcsi bátorság (felelősséggel vállalt kockázatra készség, a felelősség és kockázat megszerettetése, kihívásoknak való megfeleltetés, mint differenciált erőpróba)
- az impulzivitás és kontrollja (a nevelő értékelő jellegű visszajelzése a tanuló normatartó magatartása érdekében, közös normatartás a tanulóval)
- morális szabályozás és megerősítés a nevelésben (a megerősítés, jutalmazó környezet, helyes viselkedésre motiválás, a kontroll megerősítése és belsővé válása)
- követelés, kontroll, tekintély (viselkedésirányító normarendszer kialakítása, megértő-találékony-határozott nevelői magatartás, a gyermek „nevelt” státusz igénye, gyermeki igény a fejlődésre)
- akarat és jellem (gyermek-felnőtt együttműködési szint, szocializációs szint, akarat-vágyak- szükségletek- érzelmek együtthatása, megszerettetni azt a célt, amit a gyermekkel el akarunk érni)
- figyelem és motiváció normakövetés, önkontroll (a gyermek maga akarja a jót, a gyermek tudja, hogy mire motivált)
- rend, szokás, szabály (emberi szükséglet, biztonságérzet, következetesség, változni-változtatni akarás, határozottság – szeretet ereje, fegyelemre nevelés – gyermekszerepet)
- fegyelemre nevelés (a kritikus pszichikus periódus időszak megtalálása a tanulóban, a fejlesztésre alkalmas attitűdök észlelése, felelősségvállalás – belső önkontrollra készítés, fegyelem gyakoroltatása, pozitív érzelmekkel kötődés az iskolához)

Mindezen lehetőségek eredményre akkor vezetnek, ha maga a pedagógus is fegyelmezett személyiség. Fegyelmezettsége abban is megnyilvánul, hogy nem próbálja meg saját elveit a másokra ráerőszakolni, saját feladatait, problémáit áthárítani.

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

1.6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

Minden gyerek valamiben tehetséges. Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit.

Gyakorlatunkban a frontális munka mellett **differenciált, kiscsoportos és egyéni foglalkozások alkalmazásával lehetőség nyílik az egyéni képességek megismerésére és kibontakoztatására.** A szaktár-

gyi tanulmányok terén ezt külön feladatok: gyűjtőmunka, egy-egy téma önálló feldolgozása, szakkörök, házi-, kistérségi-, tantárgyi versenyek biztosítják. Fontos a tanulók felkészítése, ösztönzése, biztatása, előmenetelének figyelemmel kísérése. Segítjük a középiskolai beiskolázásnál a megfelelő iskola-típus megtalálását.

A jó tanulmányi eredmények mellett támogatjuk az eredményesen sportoló, vagy kiváló közösségi munkát végző tanulókat is.

A tanulóifjúság jelentős része gyenge fizikumú, nem természetes számukra az egészséges szellemi fejlődéshez elengedhetetlen rendszeres testmozgás. A testnevelés óra követelményeinek számonkérése nagyban hozzájárulhat a fizikai állapot és ezáltal a szellemi teljesítmény javulásához. Ugyanezt a célt szolgálja a sportkör és a számtalan iskolai sportverseny is.

A közösségi vezető szerepre elsősorban „születni kell”. Lényeges, hogy a vezető szerepet felvállaló tanuló jól tanuljon, és a többiek megbecsülését és bizalmát élvezze. Folyamatosan keresni és képezni kell az utódaikat, akik a távozó nyolcadikosok helyét majd átveszik az iskola tanulóinak képviselőiben. A tanulói képviselőt az iskolában a DÖK látja el.

A szervezett, eredményes munkában nagy szerepe van a DÖK összekötő tanárnak.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

- **Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia területén:**
Egyéni tervekészítés, megméretés, kockázat felvállalása (versenyek),
- **Digitális kompetencia területén:**
Önálló információkeresés interneten (előadások készítése, újságszerkesztés)
- **Szociális és állampolgári kompetenciák területén:**
Közjó iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktus megoldási készség
- **Önálló tanulás**
Saját tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége

Feladataink, tevékenységeink a kompetenciaterületek fejlesztése érdekében:

- tanulmányi versenyek szervezése minél szélesebb körben,
- a versenyek legfontosabb eleme a felkészítés, amely egyéni, építkező jellegű legyen,
- hatékony a kiscsoportos munkamódszerek alkalmazása;
- a versenyzés etikájának megtanítása;
- fontos a versenyre való felkészítő tanárok kísérő, együttérző, támogató szerepköre;
- önálló kiselőadások szakórákon, szakkörökön, elsősorban a tehetséges tanulóknak;
- biztató értékelés;
- differenciált feladatok adása;
- csoportfoglalkozások szervezése, amelyek az adott témakörben való jártasság szerint átjárhatóak;

- a tanterem átalakításának lehetőségei (asztalok összetelése – kötött padosok – kör, félkör alakban)
- a házi feladatok differenciálása;
- órai gyakorláskor más-más feladatkörök (pl. önálló szövegfeldolgozás közös olvasás, lényeg-kiemelés)

A könyvtári tevékenység fontos színtere e témának is:

- könyvkölcsönzés szabad érdeklődés alapján délutánonként, kutatómunkák
- könyvtári órák a könyvtárhasználat céljából, illetve egy-egy téma feldolgozása tanári irányítással, kutatási lehetőségekkel
- önálló kezdeményezés támogatása (**kezdeményezőkézség és vállalkozási kompetencia**)
- a könyvtár egyéb lehetőségeinek kihasználása – zenehallgatás, videózás „könyvtár mozi”, színjátzó jelenetek (jelmeztár használata), társasjátékok, diavetítés, CD-ROM használata, programok végigjátszása, lexikon-szótár használata, bábozás,
- „csendes” olvasó órák egy-egy osztály számára – főleg olvasótermi könyvekkel
- kisebb kézműves és dekorációs munkák, kiállítások rendezése
- újságírás, újságszerkesztés, riportkészítés – írott formában (magnófelvétellel), videóval (**digitális kompetencia**)
- műsorok összeállítása a források felhasználásával
- egyéni illetve kiscsoportos beszélgetések (**anyanyelvi kommunikáció**)
- internet-használat kutatómunkához, iskolaújság készítéséhez. (**digitális kompetencia**)

Az iskolai nevelő-oktató munka fontos területe a tehetséggondozás, mely céltudatos nevelésen alapuló tehetség-felismerést és tehetségnevelést foglal magában.

A segítő tevékenység legfontosabb elemei

(melyek egyben elvárások a tantestület minden tagjától):

- korai azonosítás és prognózis (a tehetség felismerése a jellemző tulajdonságokon keresztül, az ismeretszerzés jellemzői által, motiváltságuk által, kreativitásukon keresztül, szociális viselkedésük megnyilvánulásai segítségével, a tanulók adottságainak és képességeinek felismerése)
- esélyegyenlőség biztosítása (kedvező helyzetek, adottságok, lehetőségek minden tanuló számára)
- a tehetségek speciális nevelése heterogén tanulói közegben (differenciált nevelés, a megmérettetés természetes igénnyé fejlesztése, önismereti készségfejlesztés)
- tehetségmentés és tehetségnevelés (a hátrányos helyzetű tanulók tehetségcsírái iránti érzékeny pedagógia, az iskolai klíma motiváló ereje, a nevelők toleráns magatartása és pedagógusi lelkiismerete, a törődés magas szintű művelése, másság-kezelés a minősége, a fejlesztés optimális feltételeinek biztosítása)

A tehetségnevelés lehetőségei:

- a törzsanyag és a kiegészítő tananyag differenciálása
- az órarenden kívüli foglalkozások (szakkörök, vetélkedők, művészeti, technikai és kulturális jellegű tevékenységek)
- külön feladatokkal való ellátás, teljesítménynövelés
- korszerű tanulásszervezés a tanulási időben
- a család potenciális tehetségfejlesztő hatása (a szülők tevékenységszervező magatartása),
- a tanulók képességének és tehetségének folyamatos segítése

Az iskola szervezeti rendje (SzMSz), helyzete, gazdasági feltételei, szakos-ellátottsága, a pedagógusok képzettségi szintje, lehetővé kell, hogy tegyék a tanulók adottságaiból induló tehetségfejlesztő pedagógiai munkát.

1.6.4. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók tekintetében az intézmény prioritása között szerepel az együttnevelés, a befogadó oktatási rendszer feltételeinek megteremtése és folyamatos fejlesztése.

E célt szolgáló tevékenységek:

- egyéni képességekhez igazodó tanulási folyamat irányítása (IPR)
- differenciálás
- csoportbontásban történő oktatás
- tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások
- pedagógiai tartalmú foglalkozások
- fogadóórák, szülői értekezletek
- kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel, szakszolgálattal, gyermekjóléti szolgálatokkal
- esetenkénti családlátogatások
- esetmegbeszélések

1.7 Integrációs felkészítés pedagógiai rendszere

1. Integrációs stratégia elkészítése

1.1. Célrendszer

A tanulókra vonatkozóan:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása
- A tanuláshoz való viszony áthangolása (érdekeltség tanuló-szülő-nevelő szempontjából)
- A tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon (kooperatív módszer alkalmazásával)
- Hatékony tanulási módszerek, szokások elsajátíttatása (tanórán, napköziben, egyéni foglalkozásokon)
- A tanuláshoz szükséges alapkészségek (koncentráció, figyelem, emlékezet) fejlesztése tudatosan
- Továbbtanuláshoz szükséges információk átadása (osztályfőnökök, középiskolák, intézményvezető)
- Személyiségfejlesztés folyamatosan
- A szabadidő hasznos eltöltése (DÖK programok, információszerzés és részvétel).

A pedagógusokra vonatkozóan:

- Szemléletváltás: száműzni a tanítási órákról a közömbösséget, folyamatos motiváció biztosítása
- Integráció (melyet eddig is tettünk) tudatosabb elfogadása
- Képzések: módszertani eszköztár bővítése
- Partnerközpontú nevelés:pedagógus – tanuló
pedagógus – szülő
pedagógus – pedagógus
pedagógus – külső partnerek
- Mentorálás, Útravaló programban való részvétel
- Arany János tehetséggondozó programban való részvétel ösztönzése

1.2. Elvárható eredmények

Feladatok:

- Megfelelés a jogszabályi előírásoknak
- Együttnevelés megvalósítása
- Együttnevelést elősegítő módszerek alkalmazása
- Multikulturális tartalmak a helyi tantervben
- Párbeszéd a szülőkkel a különböző fórumokon, s a mindennapokban
- Értékelési rendszer kidolgozása (pedagógiai program, helyi tanterv)

- Belső ellenőrzési rendszer kidolgozása (IMIP)

Ezek eredményeként várhatóan:

- nem emelkedik az osztályismétlők száma,
- nem emelkedik az iskolai rendszerből idő előtt kikerülők száma,
- nő az érettségire adó intézményekben továbbtanulók száma,
- az országos kompetenciamérés eredményeit matematikából szinten tartjuk, értő olvasásból közelítünk az országos átlaghoz.

1.3. Ütemterv

a/ Beiskolázás:

Az első osztályba kerülő tanulók képességvizsgálata a Nevelési Tanácsadó és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szakszolgálati Központ részéről igény szerint.

b/ Szervezetfejlesztési terv:

Iskolán belül:

- integrált csoportok kialakítása az eddigiekhez hasonlóan,
- csoportbontások (idegen nyelv),
- napközi otthonos csoportok kialakítása,
- 8. osztályosoknak felvételi előkészítő (matematika, magyar nyelv és irodalom).

Iskolán kívül:

- ISK,
- nyári tábor,
- Nevelési Tanácsadó és Családsegítő Központ
- iskolaorvos, védőnő
- családgondozó.

A szervezetfejlesztés módszertani feltételei:

- célirányos továbbképzések (kooperatív tanulás, bázisintézményeknél tapasztalatcsere)
- pedagógusok másoddiploma, illetve szakvizsga megszerzését célzó továbbtanulásának segítése a pedagógusok készségének és érdeklődésének megfelelően folyamatos korrekció a program igénye szerint.

c/ Erőforrásterv

- a nevelés-oktatás személyi ellátottságának biztosítása
- eszköz erőforrások (iskolai költségvetés, pályázatok, alapítványok)
- az intézményi dolgozók munkaköri leírásának áttekintése, aktualizálása
- éves szinten a felmérések eredményeinek ismeretében beiskolázási terv készítése.

2. Az iskolába kerülés előkészítése

2.1. Az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése

a/ óvodai fejlesztőprogram megismerése

b/ évente két alkalommal képességvizsgálat az óvoda nagycsoportjában, annak közös feldolgozása

c/ a kapcsolattartás szinterei:

- óvoda-iskola cserélátogatások az éves megállapodás, szokás alapján
- hospitálások
- napközi biztosítása
- szülői tájékoztató programok (értekezlet, fogadóóra, aktuális megbeszélések)
- egyéni képességekhez igazodó tanulás megszervezése
- egyéni fejlesztési terv készítése a vizsgálati eredmények alapján.

2.2. Heterogén osztályok kialakítása

- 1-8. osztályig a speciális nevelésű igényű tanulók beintegrálása a megfelelő osztályfokba
- gyógypedagógus irányításával kiscsoportok szervezése.

3. Együttműködések partnerségi kapcsolatok kiépítése

3.1. Éves terv készítése a szülők és pedagógusok kapcsolattartásának tartalmi kérdéseiről.

3.2. A Gyermekjóléti Szolgálat és az osztályfőnökök közös programot dolgoznak ki az iskolába kerülő tanulók és családjuk segítésére az igényeknek, problémáknak megfelelően közös családlátogatások, ha kell intézkedések megtételével.

3.3. Az évek óta kialakult együttműködési tervnek megfelelően a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szakszolgálat éves, kétéves és hároméves periódusokban végzi a tanulók vizsgálatát a tanulók életkorához igazodva.

3.4. Kapcsolat- és feladat meghatározás a Kisebbségi Önkormányzattal.

A rendszer tartalmi elemei

1. Kompetenciafejlesztő programok és programelemek

1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- Dys-prevenációs program
- Tanulásmódszertan

1.2. Eszközjellegű kompetenciák

- Kommunikációs képességeket fejlesztő program - tantárgyi képességfejlesztő programok

1.3. Szociális kompetenciák fejlesztése

- Néptánc-, zeneoktatás
- Interkulturális fejlesztő programok

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

2.1. Tevékenységek

- Művészeti körök, tánc és zene, gyöngyfüzés, kézművesség
- Sportkör lány- és fiúcsapatok működése, versenyeztetése

- DÖK működtetés
- Hagyományainknak megfelelő rendezvények (éves munkatervben)

3. Multikulturális tartalmak

3.1. A multikulturális tartalmak megjelenítése a helyi tantervben

3.2. Előítételek kezelését szolgáló programok:

- Osztályfőnöki órák tematikája
- Közös szabadidős programok (táborok, rendezvények, sportkör, kirándulások)

4. Az integrációt segítő módszertani elemek

- a differenciált egyéni bánásmód és egyéni ütem meghatározása a pedagógiai programban
- kooperativitás – tantestületi továbbképzés
- hatékony tanuló megismerési technikák (beszélgetés, viselkedés megfigyelése)

5. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő megbeszélések: nevelési értekezletek, munkaértekezletek
- problémamegoldó fórumok: szülői értekezletek, kapcsolattartás partnereinkkel

6. Kompetencia alapú értékelési rendszer

- a szöveges értékelés rendszerének kidolgozása (helyi tanterv)
- három havonkénti szülőkkel való értékelés
- egyéni fejlődési naplók vezetése (folyamatos, ellenőrzött)

7. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaaorientáció (tréningek tanulóknak, szülőknek, középiskolai nyílt napok látogatása, szülői értekezlet, szaktárgyi felkészítés felvételi vizsgára)

Elvárható eredmények

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszerének bevezetését követő néhány évben a következő eredményekről kell számot adni, amelyek során az ellenőrzés szempontjait is jelentik:

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyermekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma,
- csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma,
- nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma,

- az adott intézményben az országos kompetenciamérések eredményei javulnak.

Képességkibontakoztató felkészítés

A gyerekek szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozására képesség kibontakoztató felkészítést szervezünk. E keretek között a tanulók **egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a többi tanulóhoz történő felzárkóztatása, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése, tehetségnek kibontakoztatása folyik.**

A nyilvántartás alapján az érintett **nevelők tájékoztatást kapnak** a tanulókról, a fejlesztés, a felzárkóztatás teljesítésének elvárásairól.

A felkészítésben részt vevő tanulók nevelése és oktatása a **többi tanulóval együtt, azonos osztályban történik.**

A tanulók haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnök, az érdekelt pedagógusok **három havonta értékelik.** /November végén, február végén, május végén. / Az értékelésen részt vesz a tanuló szülője, a tanuló, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, illetve a nevelési tanácsadó helyi képviselője.

- alapvető tanulási, ismeretszerzési képességek fejlesztése, a gyerekek érdeklődésének minél sokoldalúbb felkeltése;
- differenciált fejlesztés, esélyegyenlőség biztosítása, az egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése;

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

Integrációs programunkban célul tűztük ki, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését-oktatását maradéktalanul megvalósítsuk, az egyéni különbségeket figyelembe véve optimálisan fejlesztjük a tanulók személyiségstruktúráját, s a tanulási eredményesre is nagy gondot fordítunk.

- Megalakult a 4 fős **menedzment** az IPR alapú intézményi fejlesztő munka koordinálására.

- Külső tanácsadó aktív közreműködésével kidolgoztuk **integrációs stratégiánkat.**

- Elkészítettük az integrációs nevelésünk **pedagógiai rendszerének** ütemtervét, mely saját pedagógiai programunkban és helyi tantervünkben meghatározott tartalommal és feladatokkal határozza meg az intézményünk előtt álló teendőket. Megfogalmaztuk intézményi szintű célrendszerünket, melynek egyik legfontosabb eleme a **széleskörű kompetenciafejlesztés és a szülői házzal való szorosabb kapcsolatteremtés.**

Egyre inkább éreztük, hogy valami hiányzik és ezt a hiányt a tanulásban, a tanításban pótolni kell. Keresni, kutatni kezdtük a változó kornak megfelelő, új, helyes, gyermekközpontú, szemléltető módszereket, munkamódokat és ezeket igyekeztünk integrálni. Egyik ilyen alternatíva volt a **tanulásmódszertan** bevezetése.

Miután egyre több kollégánk szerzett tanúsítványt tanulásmódszertanból, kezdtük bevinni a tanulásmódszertan elemeit a tanórákra. Először csak az órák színesítésére, később többnapos intenzív tréningként.

- A tréningen elsajátított tanulási technikákat alkalmazzuk szaktárgyi tanórákon is.
- A tanulásmódszertan, a tanulás tanítása lényegében a tanuláshoz való viszony formálását, a jó szokásrend kialakítását, a tanulási képességek fejlesztését és a célravezető tanulási módszerek megtanítását jelenti. A tanulás örömeinek megtanítását.

Teret és lehetőséget biztosítunk:

- A társas kapcsolatok kialakulásához, fejlődéséhez. Ennek megvalósulása érdekében a felnőtt központi tanítás helyébe a gyermekközpontú tanulásszervezést, az individuális képzés helyébe a kooperatív tanulást helyezzük. Ez nem azt jelenti, hogy a többi tanulásszervezési módot számúzzuk az iskolából, hanem az egészséges egyensúly megteremtésén fáradozunk.
- Kooperatív tanulásszervezéssel az önálló tanulás alapkészségeinek az erőteljes fejlesztéséhez (mind egyéni, mind kooperatív kiscsoportos szinten), a tanulók közötti hatékony együttműködés kialakításához. A szociális tanulás tevékenységrendszerének, terének, idejének megteremtésével az a célunk hogy az együttműködés minél nagyobb szerepet töltsön be a gyerekek életében a különböző tanulási tevékenységek során is.

Az együttműködés feltételeinek kialakításával célunk, hogy a tanulók leljék örömeiket a társakkal való kooperációban. Éljk át saját szerepüket a közösségi feladatok megoldásában.

Időt és lehetőséget biztosítunk:

- a konfliktus-megoldási készségek; - a tanulók szociális képességeinek fejlesztésére, a szociális kompetencia komponenskészleteinek gyarapítására, a pozitív egyéni értékrend kiépülésének a segítésére.
- a személyes kompetencia fejlődésének a segítésére; - a pozitív kötődési hajlamok megerősítésére; - a döntésképeség; - az alkalmazkodás.
- a kommunikációs, az információszerzési -, feldolgozási -, alkalmazási készségek, képességek; - az önművelési képességek; - az egyes tevékenységekhez (pl. anyanyelv, matematika...) szükséges készségek, képességek; - a feladatmegoldó; - a problémamegoldó; - az improvizációs képességek fejlesztésére; - az interperszonális képességek fejlesztésére.
- a csoportélmények feldolgozására; - kreativitásuk fejlesztésére.
- a tanulók személyes felelősségvállalási képességének, az önfegyelmüknek, a kultúrált fellépési képességnek a fejlesztésére.
- a szociális készségek elsajátítása során fejlődik a tanulók egyéni felelősségtudata

A tanulásmódszertan valójában erősíti azt, ami a tanítónak egyébként is a dolga:

- segítsen megőrizni, fokozni a tanulási kedvet
- kialakítani, automatikussá tenni a jó tanulási szokásokat
- megadni a tanuláshoz szükséges nélkülözhetetlen szellemi eszközöket és képességeket

- az olvasás, írás, számoláson túl fejleszteni a figyelmet, a beszéd, az emlékezet, és a gondolkodás mechanizmusait

A tanulásmódszertan bevezetésének mi a legfontosabb célja?

- A tanulásmódszertan tanórai keretben való alkalmazásának a legfontosabb célja a **fejlesztés, a hátránykompenzálás, a szocializációs zavarból adódó hátrányok csökkentése.**

- Megtalálni a **sikerral kecsegtető cselekvés lehetőségét minden gyerek számára.** Megtalálni és használni azt a módszert, amivel legalább részben **ellensúlyozni lehet a családból hozott hátrányokat.** Hiszen, ha ezeket a halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családi háttérből jövő gyerekeket az iskola is „cserbenhagyja”, végérvényesen és menthetetlenül lemaradnak, elkallódnak.

Feladat:

- a tanulási kedv felkeltése, megőrzése
- a jó tanulási szokások megélése
- az elmélyülésre való alkalomteremtés
- a beszéd és az olvasás életleti használatának képességgé fejlesztése
- az emlékezet erősítése
- a világ felfedezése gondolkodással, gondolkodtatással

Elérendő célunk:

- felkelteni a gyerekek érdeklődését
- tanulási tanácsokkal és módszerekkel kialakítani a helyes tanulási szokásrendet
- fejleszteni a tanuláshoz szükséges elemi részképességeket, pótolni az esetleges lemaradásokat
- javítani tanítványaink olvasási attitűdjét, a szövegekhez, az olvasáshoz való viszonyát
- fejleszteni az emlékezőképességet, a gondolkodást, a kognitív képességeket
- fejleszteni a beszédképességet

A Pedagógiai Programunkban az iskolában folyó nevelő, oktató munka módszerei között soroljuk fel a tanulásmódszertant mint a szocializáció és az integráció egy lehetséges gyermekközei és tanulócentrikus alternatíváját.

Ez a munka a pedagógusoktól szemléletváltást követel. Tantestületünkben is elindult egy lassú folyamat, a hagyományos tanári beállítódás átértékelése. Mindennapi gyakorlatunkban súlypontozva jelenik meg a képességfejlesztés, a változatos tanulásszervezés és a szülői házzal való szorosabb kapcsolattartás.

Vezetőink, pedagógusaink nyitottak az innovációra, felkészültségüket, szakmai tudásukat folyamatosan fejlesztik.

A szociális kompetencia fejlesztése

Szociális kompetencia azon készségek összessége, melyeket az egyén társas kapcsolatainak kialakításában, fenntartásában, konfliktusainak kezelésében használ. Szociálisan kompetens az a személy, aki képes stabil társas kapcsolatokat működtetni, önmagát képviselve probléma-érzékenyen konfrontálódni.

Hitünk szerint a **személyiségfejlesztés** együtt kell, hogy járjon a **szociális készségek** fejlesztésével, hiszen életünk minden területén társas kapcsolatokban élünk. Valljuk, hogy a sikeres élet egyik legfőbb feltétele, és záloga is a jól működő emberi kapcsolatok kialakításának és ápolásának képessége. Ezért a szociális kompetencia fejlesztése kiemelt fontosságú számunkra.

Társadalmi hasznossága

Meggyőződésünk szerint a piacgazdaságra épülő, rendkívül változékony világunkban óriási előnyben vannak a munkaerőpiacon a szociálisan kompetens munkavállalók. Az állások jelentős részében teamben dolgoznak a szakemberek, egyre több munkáltató hangsúlyt helyez a szervezetfejlesztésen belül munkatársai kapcsolatainak ápolására, hiszen ez nagyban hozzájárulhat a sikerességhez. Tapasztalhatjuk, hogy a munkavállalást is segítheti az ilyen típusú készségek megléte, fejlettsége. Nem utolsó sorban reményeink szerint diákjaink magánéletükben is kamatoztatni tudják majd szociális készségeiket, ismereteiket

Készségfejlesztés a gyakorlatban

A csoportlélektan korszerű eredményeit felhasználva, elemeit programunkba beépítve igyekszünk diákjaink szociális kompetenciáját fejleszteni. Nemcsak az osztályidők indirekt csoportjátékai-
ban, és direkt beszélgetéseiben, hanem a szaktárgyak anyagához illeszkedően átfogóan is hangsúlyt helyezünk ezen készségek fejlesztésére.

Tanári stábunk továbbképzésében is kiemelt helyen szerepel a szociális terület fejlesztésének elsajátítása.

Különleges iskolai programokat, tanórán kívüli tanulási helyzeteket is használunk a szociális kompetencia fejlesztésére:

1. projektek
2. problémamegoldás (osztályidő keretében – elméleti és gyakorlati)
3. konfliktuskezelés (különböző szinteken – gyakorlati)

A szociális kompetencia területei, készségei

1) Ismeretek

- a) önismeret
- b) emberismeret
- c) esettanulmányok
- d) pszichológia
- e) szociológia
- f) társadalomismeret

- g) személyközpontúság

2) Képesség- és készségfejlesztés

- a) empátia
- b) motiválás
- c) értékelés
- d) kommunikációs készségek (aktív figyelem, kifejezés)
- e) figyelem
- f) szervezethezesség
- g) gondolkodtatás
- h) csoportfeladatok tanári kontroll nélkül

3) Viselkedés

- a) tolerancia
- b) együttműködés
- c) segítség
- d) nyitottság
- e) szabálytartás
- f) alkalmazkodás
- g) önuralom
- h) önkorlátozás
- i) jó időbeosztás
- j) pontosság
- k) figyelem
- l) belső és külső önismereti foglalkozás
- m) játékok

1.8 A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Tanulóink között egyaránt megtalálható a jól szituált és a társadalom peremén élő családból származó gyermek. Egyre több a csonka család.

Gyermekvédelmi felelőseink az osztályfőnökök és a szaktanárok felderítő és megelőző munkát végeznek. Az iskola összes nevelője figyelemmel kíséri az érintett gyermekek és családok sorsát.

Elsősorban a megelőzésre helyezük a hangsúlyt:

- nevelési eljárásainkkal a lehető legnagyobb mértékben közelíteni kívánjuk egymáshoz az eltérő anyagi és társadalmi helyzetű tanulóink neveltségi és tudásszintjét;
- törekszünk a „másság” elfogadtatására; **(szociális kompetencia)**
- szeretnénk megtanítani őket együtt élni hátrányos helyzetű társaikkal;
- a rászorulókat a segítség elfogadására;
- gondos felderítőmunkát végzünk az iskolánkba lépő új tanulók – első osztályosok és más iskolából érkezettek – között;
- nem zárkózunk el a nevelési problémával, beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő, más iskolából jött diákok fogadásától sem. A közösségre és szakmai ismereteinkre támaszkodva, legjobb tudásunk szerint próbáljuk integrálni őket;
- felismerve a gyermekekre leselkedő veszélyeket, bekapcsolódtunk a dohányzás, alkohol, drog, AIDS elleni programokba;
- a különleges bánásmódot igénylő vagy valamilyen részképesség- fejlődési zavarral küzdő gyermekek számára biztosítjuk a megfelelő ellátást;
- a deviáns magatartási formák kialakulásának megelőzésére **egyénre szabott nevelést**, a fejlesztésre szorulóknak között egyénre szabott követelményrendszert alkalmazunk;
- a határtalan és a szülői, felnőtt kontroll nélküli televíziózás ártalmairól rendszeresen szólnunk a szülői értekezleteken és fogadó órákon;
- az osztályfőnökök tartós megbízása lehetővé teszi, hogy a veszélyhelyzetbe kerülő vagy abban szenvedő tanulóinkat a legrövidebb idő alatt a megfelelő segítségnyújtási formában, tanácsadásban részesítsük;
- az étkezési, a tankönyvtámogatások és a diákjóléti hozzájárulások odaítélésekor a gyermekvédelmi felelősök az osztályfőnökkel együtt javaslatot tesznek a segítségre szoruló gyerekek és családok támogatására.

Fokozott figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókra.

Évente felmérjük a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat, gyermekvédelmi felelőseink folyamatosan nyomon követik fejlődésüket. A már kialakult hátrányos helyzet illetve veszélyeztetettség esetén igyekszünk orvosolni a bajt. Munkánk eredményessége érdekében szoros és jó kapcsolatot építettünk ki más intézmények szakembereivel:

- iskolaorvossal,
- védőnővel,
- családgondozóval,
- fejlesztő pedagógussal, logopédussal,
- a rendőrség és
- a gyámhatóság munkatársaival.

Lehetőségeinkhez képest próbálunk enyhíteni az anyagi gondokon:

- étkezési kedvezmények kiadása a jogszabályok szerint
- tankönyv hozzájárulások kiadása a jogszabályok szerint

Felelősei a gyermekvédelmi felelősök - osztályfőnökök.

Igyekszünk az ingerszegény környezetből érkezőket élményekhez juttatni kirándulások, kulturális és sportprogramok, vetélkedők szervezésével.

Megemlékezünk a hagyományos ünnepnapokról, (mikulás, karácsony, farsangi bál, húsvét, gyereknap), ápoljuk hagyományainkat (Gárdonyi-nap) élményt és példát adva azok számára is, akiknél ez otthon nem adatik meg.

A tanulási nehézségekkel küzdő tanítványainkat korrepetáljuk, napközibe, irányítjuk.

Tanítványaink szüleivel állandó a kapcsolatunk.

Szoros kapcsolatot tartunk fenn a Családsegítő Központtal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Gyermekmentő Szolgálattal, Nevelési Tanácsadóval.

Tájékoztatjuk a családokat a törvény adta család- és gyermekvédelmi lehetőségekről.

1.9 A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.

Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógus feladatköre, hanem mindnyájunk felelőssége.

A felzárkóztatás alapja a **bizalom és az önbizalom erősítése**, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy **szintjükhöz mérjük a követelményt**. A **fokozatosság elve alapján** nehezülhetnek ezek a feladatok.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- logopédus és a pedagógusok segítségével felhívjuk a tanulási problémák okára a figyelmet,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrekció, korrepetálás,
- logopédusunknak, gyógypedagógusunknak napi kapcsolatuk van a gyerekekkel, s szaktanáraikkal rendszeresen megbeszélik az aktuális problémákat. Kölsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről,
- tanácsaikkal segítik a szülőket, pedagógusokat,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, **(tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)**
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- közösség nevelő hatása (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé),
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is adjunk lehetőséget a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szaktárgyi, tánc, dráma, sport szakkörök)

Iskolánk a bukás-mentességre törekszik, gyenge tanulóinkat igyekszünk a minimum szintre eljuttatni.

A fejlesztés, korrekció, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka. Fontos az iskolaérettség szakszerű eldöntése, mely az óvoda és a szülő felelőssége.

A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a **preven-
ció elve érvényesül.** Így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar.

Az írás, olvasás, tanulás előkészítő szakaszában mindig figyelünk a sikertelenség tüneteire. Ebben az időszakban már sok kisgyerek jár a dyslexia, dysgraphia prevenciós foglalkozásokra.

A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.

A problémák korai feltárása érdekében alsós fejlesztő pedagógusunk minden év decemberéig elvégzi a DIFER felmérést elsős tanulóinkkal.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök esetmegbeszélés keretében „átadják” felső tagozatos kollégáiknak a gyermekeket, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket.

A szülőkkel való kapcsolattartás folyamatos, de sajnos nem mindig könnyű meggyőzni őket a vizsgálatok szükségességéről, és a folyamatos otthoni gyakorlás fontosságáról.

1.10 A szociális hátrányok enyhítését szolgáló program

Tapasztalható, hogy községünkben fokozatosan csökken a beiskolázási tanuló létszám, ugyanakkor növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulóink száma.

Mi is ismerjük a jelenséget, és különböző módon segítjük hátrányos helyzetű tanulóink beilleszkedését, folyamatos fejlődését.

Ez a feladat igényli a legtöbb tapintatot.

A mai társadalomban az emberek illetve a családok anyagi helyzete különböző.

A szülő nehezen nyilatkozik anyagi gondjairól, sokszor a pedagógus veszi észre, hogy a család problémával küzd. Az év elejei tanszervásárlás, a havi ebédbefizetések, kirándulások több szülőnek gondot okoznak.

Az otthoni gondok mindig kihatnak a tanulók tanulmányi munkájára, sőt magatartására is. Ez a legfontosabb jelzés a pedagógus számára. Ha egy gyerek megváltozik – főleg negatív irányba – ott a problémát elsősorban a családban kell keresni.

Amennyiben otthon a gondok sokasodnak, a szülők is türelmetlenebbek, nyugtalanabb háttérből kerül hozzánk a tanuló.

Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek.

Mindezek ismeretében tudjuk megtervezni minden év végén a következő tanév várható feladatait.

Fontos feladat, hogy a családokat partnerként vonjuk be az iskolai folyamatokba, döntésekbe.

El kell érniük, hogy bizalommal fordulhassanak bármelyik kollégához, ha segítséget igényelnek.

Gyermekvédelmi felelőseink az osztályfőnökök együttműködése itt még fontosabb, a bizalom megteremtése a diszkrét segítségnyújtáson múlik.

A szociálisan hátrányos helyzetben élő gyermekeinknél különösen fontos a következő kompetenciatevőterek fejlesztése, amelyek a későbbi társadalmi beilleszkedésüket, szocializációjukat segítheti elő:

- **Anyanyelvi kommunikáció:**

Önálló szövegértés, szövegalkotás, gondolatok, vélemény megfogalmazása szóban és írásban.

- **Matematikai kompetencia:**

Alapvető, gyakorlati számolási és gondolkodási képességek kialakítása, amelyek konkrét élethelyzetek megoldására készítik fel.

- **Digitális kompetencia:**

Információkeresés.

- **Szociális és állampolgári kompetencia:**

Konfliktusmegoldás, közügyekben való eligazodást segítése, frusztráció kezelése.

Egyéni és közérdek tisztelete.

A szociális hátrányok enyhítését iskolánkban az alábbi tevékenységi formák szolgálják:

1. Felzárkóztatás, illetve tehetséggondozás,
2. Önismereti csoportok létrehozása, működtetése,
3. Drog- és bűnmegelőzés,
4. Mentálhigiénés programok,
5. Pályaorientációs tevékenység,
6. Táborozások, kirándulások, országjárások,
7. Tájékoztatás a szociális juttatások lehetőségéről,
8. Különböző szintű támogatások elnyerésére történő ösztönzés,
9. Figyelemfelhívás a tanulássegítő foglalkozások előnyeire,
10. Kapcsolattartás a szakmai szolgáltató intézményekkel,
11. Pályázat-figyelés, részvétel pályázatokon,

1.11 A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Iskolánk akkor működik még eredményesebben, ha tanulóink érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket is.

A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és pedagógus közösségünk koordinált, aktív együttműködése.

Ezen együttműködés:

alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;

megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység;

feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

Elvárásaink a szülők felé:

A szülők részéről - a sikeresebb nevelőmunka segítéséhez - az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- együttműködő magatartást, a problémák nyílt jelzését, megbeszélését,
- a gyermekek tanulmányi munkájának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a gyermekek tanulmányi munkájához szükséges felszerelések biztosítását,
- aktív részvételt az iskolai szülői értekezleteken és rendezvényeken,
- nevelési problémák, családi nehézségek őszinte jelzését, közös megoldás keresését,
- véleménynyilvánítást, visszajelzést az iskola működésével kapcsolatosan,
- szponzori, szervező segítségnyújtást.

A szülőkkel való kapcsolattartáshoz az alábbiakkal járunk hozzá:

- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres tájékoztatás tanulóink előmeneteléről, magatartásáról
- előre tervezett szülői értekezletek (évente 4 alkalommal)
- HHH-s tanulók esetében a közös értékelések (3 havonta)
- rendkívüli szülői értekezletek
- fogadóórák (évente 4 alkalommal), egyéni fogadóórák egyeztetett időpontban
- előadások szervezése igényelt téma szerint
- pályaválasztási tanácsadás
- családlátogatás
- gyermekvédelmi felelősök szociális és nevelési problémákban nyújtott támogatása
- Szülői Szervezeti megbeszélések (évente legalább 2 alkalommal)

A szülői ház és iskolánk együttműködésének további lehetőségei:

- közös rendezvények szervezése a diákok, a szülők és a pedagógusok részvételével; (Sportnap, Művészeti Nap, Vár az iskola program, kirándulások)
- alapítványunk bevonása a közös rendezvények támogatásába (Pl. Alapítványi Bál)

A szülő kérheti:

- Gyermek tanulást segítő tevékenységének ellátását
- Gyermek reggeli és délutáni ügyeleti elhelyezését reggel 7 és du. 16 óra között
- Megfelelő ok esetén gyermeke felmentését egyes tantárgyakból, vagy a mindennapi iskolába járás alól a törvényi kereteknek megfelelően
- Felmerülő problémáinak megoldásához segítséget kérhet
 - szaktanártól,
 - osztályfőnöktől,
 - fejlesztő pedagógustól,
 - iskolatitkártól
 - az iskola vezetőitől.

Kapcsolattartás az iskola oktató- nevelő munkáját segítő szervezetek:

- a Szülői Munkaközösség,

Kapcsolattartás a Szülői Szervezettel:

A szülőkkel fenntartott kapcsolat különösen jó. Kölcsönös a bizalom. Igyekszünk egymás elvárásainak megfelelni. Mindkét fél ismeri a jogait és a kötelességeit. Rendszeres kapcsolatban vagyunk, probléma esetén azonnali megbeszélést tartunk.

A kapcsolattartás formái:

- alkalmi beszélgetés
- fogadóórák (minimum 4 alkalommal évente)
- szülői értekezletek (évi 4 alkalommal)
- Szülői Választmányi értekezlet (évi 3-4 alkalommal)
- telefonos megbeszélések szükség szerint

A diákok legfőbb képviselői fóruma a DÖK.

A DÖK segítő tanár segítségével rendszeresen ülésezik, tagjai az osztályok által választott DÖK felelősök. A diákok kéréseit, problémáit közvetítik az iskola vezetősége felé.

Delegáltakat küld a diákparlamentbe.

Segítséget nyújt a diákprogramok szervezésében.

A tanuló és pedagógus együttműködésének további lehetőségei:

- A diákönkormányzat képviselőinek részvétele a diákok többségét érintő változtatások előtt a tanári értekezleten, vagy vezetőségi értekezleten.
- Iskolai diákfórum megszervezése az Országos diákszervezetek előtt.
- A DÖK segítő tanár folyamatos kapcsolattartása az iskola vezetésével, a diákok kéréseinek továbbítása.
- Diákrendezvényeken pedagógusok aktív részvétele (farsang, DÖK nap, osztályrendezvény, kirándulás).

Az iskola a következő partnerekkel tart rendszeres kapcsolatot:

A gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztése érdekében az intézmény igyekszik a széleskörű kapcsolatok kiépítésére.

Fenntartó/működtető

A hatályos jogszabályok a kötelező kapcsolattartási formát alapvetően meghatározzák az intézmény és fenntartó/működtető között; ezen kívül az Encsi Tankerülettel e-mailes, telefonos és személyes kapcsolattartásra kerül sor.

Települési Önkormányzat

A település életében meghatározó szerepet tölt be az iskola tanulóközössége, hiszen a települési rendezvények, ünnepségek műsorait továbbra is biztosítani kívánjuk. A település vezetőit továbbra is minden kiemelt iskolai eseményre meghívjuk. A gyermekétkeztetés a települési önkormányzat feladata, így a gyermekek egészséges táplálkozásának érdekében ezen a területen is szoros együttműködésre van szükség.

Pedagógiai szakszolgálat

Az intézményben sajátos nevelési igényű, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, illetve kiemelten tehetséges gyermek egyaránt megtalálható, tehát a szakszolgálattal való kapcsolattartás kiemelten fontos számunkra.

A szakszolgálat szakemberei biztosítják fejlesztő nevelési, a logopédiai, nevelési tanácsadási, pályaválasztási tanácsadási és iskolapszichológiai feladatok ellátását.

Pedagógiai szakmai szolgáltató

A pedagógusok szakmai ismereteinek bővítése, szakmai továbbképzése érdekében az akkreditált felnőttképzési intézményekkel, szakmai szolgáltatásokkal jó kapcsolatot alakítottunk ki. A kötelező pedagógus továbbképzéseken belül az általános nevelési-módszertani képzéseket igyekszünk tantestületi szinten helyben megszervezni.

Ezen kívül nem akkreditált képzéseken, tapasztalatcseréken, értekezleteken is bővítjük ismereteinket, ennek érdekében keressük a kapcsolatokat más intézményekkel.

Gyermekjóléti szolgálat

Az intézmény figyelemmel kíséri a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésével és megszüntetésével kapcsolatos feladatokat. Az ifjúságvédelem az intézmény összes dolgozójának alapvető feladata. Az intézmény vezetője a meghatározott feladatok ellátására gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst bíz meg, aki kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Egészségügyi szolgáltató

Az iskola-egészségügyi ellátást Forró község háziorvosi körzete biztosítja. Az iskola-egészségügyi szolgálat szakmai ellenőrzését az B.A.Z. Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási szerve Encsi, Abaúj-Hegyközi, Szikszói Kistérségi Népegészségügyi Intézete végzi. A kapcsolattartást az iskola igazgatója biztosítja az alábbi személyekkel:

- az iskolaorvos,
- az iskolai védőnők,
- kistérségi tisztifőorvosa

Az iskolaorvos elvégzi a hatályos törvények és jogszabályok alapján a tanulók rendszeres egészségügyi felügyeletét és ellátását.

Az iskolaorvost feladatainak ellátásában segíti az intézményvezető, a közvetlen segítő és szervező munkát az intézményvezető-helyettes végzi.

Az iskolaorvos munkájának ütemezését minden év szeptember 15-ig egyeztetni az intézményvezető-helyetessel. A diákok szűrővizsgálatának tervezetét október 15-ig ki-függeszti a tanári szobában.

A védőnő munkájának végzése során együttműködik az iskolaorvossal. Elősegíti az iskolaorvos munkáját, a szükséges szűrővizsgálatok ütemezését. Figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotának alakulását, az előírt vizsgálatokon való megjelenésüket, leleteik meglétét. Elvégzi a szűrővizsgálatokat megelőző ellenőrző méréseket (vérnyomás, testsúly, magasság, hallásvizsgálat stb.).

A védőnő szoros munkakapcsolatot tart fenn az intézmény intézményvezető-helyettesével.

Végzi a diákság körében a szükséges felvilágosító, egészségnevelő munkát, osztályfőnöki órákat, előadásokat tart az osztályfőnökkel együttműködve.

Település Óvodája

A gyermekek sikeres iskolakezdése érdekében rendszeres kapcsolatot tartunk a település óvodájával. Az első osztályos tanító és az iskolába érkező gyermekeket nevelő óvónők az iskolába kerülést megelőzően a gyermekek fejlettségi állapotáról szakmai megbeszéléseket tartanak. Kölcsönösen látogatjuk egymás intézményeit, ahol bemutató foglalkozásokat, órákat tartunk és elemzünk közösen. A nagycsoportos korú óvodások részt vesznek az első osztályosok egy óráján, ahol betekintést nyerhetnek az iskolai életbe. Ezen túl több közös programot szervezünk, részt veszünk egymás rendezvényein.

Középiskolák

A pályaválasztás előtt álló tanulók és szüleik számára a középiskolák igazgatói, képviselői tájékoztatást tartanak minden tanévben. A nyílt napok lehetőségeiről értesítjük a tanulókat, szüleiket, ahová elég nagy számban el is viszik a szülők gyermekeiket.

Egyházak

Az igények alapján biztosítjuk az egyházak részére a hitoktatás lehetőségét, a szükséges eszközöket rendelkezésre bocsátjuk. Rendezvényeinkre meghívjuk őket.

Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A településen a roma nemzetiségű lakosság száma magas, így az iskolában is nagy számban jelenik meg a roma nemzetiséghez tartozó tanuló. A szülői igények alapján, magyar nyelven folyó roma nemzetiségi oktatást végzünk, amelynek bevezetését és folyamatos megvalósítását a nemzetiségi önkormányzat támogatja. A jogszabályban meghatározott egyetértési és véleményezési jogokkal élhetnek, melyhez minden tájékoztatást biztosít az iskola. Rendezvényeinket rendszeresen látogatják, problémás esetekben is számíthatunk a segítségükre.

1.12 A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgák:

- osztályozó vizsga,
- különbözeti vizsga,
- javítóvizsga

A vizsga írásban és szóban történik.

Tanulmányok alatti vizsgát tehet az intézmény azon tanulója:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- továbbá más intézmények azon tanulója, aki átvételét kéri az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Az osztályozó vizsga tantárgyai a következők:

1-4. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret

5-6. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, természetismeret,

7-8. évfolyamon: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, történelem, fizika, kémia, biológia, földrajz,

1.13 A felvétel, további felvételi és átvétel helyi szabályai, és a tanulók osztályba, vagy csoportba való beosztásának szempontjai, elvei, prioritásai

Az iskola a beiskolázási körzetébe tartozó valamennyi tanulót köteles felvenni. Az alapító okiratban meghatározott maximális létszámig a szabad férőhelyekre a szülők szabad iskolaválasztása alapján körzeten kívüli tanulók felvételére is van lehetőség.

Amennyiben a jelentkezők száma meghaladja a szabad férőhelyek számát, az alábbi eljárást kell követni:

- a törvény alapján előnyben részesülnek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók
- a különleges helyzetben lévő tanulók

Különleges helyzetű tanuló:

- akinek szülője, vagy hozzátartozója az intézményben dolgozik,
- akinek nagyobb testvére az iskola tanulója,
- akinek szülője a településen dolgozik.

Más intézményből átjelentkező tanulók esetén az alábbi átvételi szabályt alkalmazzuk egyedi elbírálás alapján:

- különbözeti vizsga
- egyéni segítségnyújtás
- türelmi idő
- évfolyamisméltés

Az egyedi elbírálást végző csoport tagjai az intézményvezető, az intézményvezető-helyettes és az alsós vagy felsős munkaközösség-vezető.

Amennyiben a jelentkezők száma két osztály indítását teszi lehetővé, a tanulók szülei választhatnak az egész napos és a hagyományos iskolaszervezési forma közül. Egy osztály indítása esetén a szülők többségének igénye alapján az iskolavezetése dönt az egész napos, illetve a hagyományos szervezési formáról.

Ha az adott évfolyamon két osztály indítására van lehetőség, az osztálybesorolásnál az első osztályosok esetében a volt óvodai csoportba sorolást, a nemek közötti arányokat, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek egyenletes elosztási arányát vesszük figyelembe.

A magántanulói és a szüneteltett jogviszony engedélyezésénél a jogszabályi előírásokat tartjuk be.

2. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK ÉS ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV

2.1 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos célkitűzések, feladatok

Legfontosabb célkitűzéseink:

- Alakítsuk ki tanulóinkban az egészséges életmód iránti igényt.
- Tanulóink ismerjék meg - életkoruknak megfelelően - saját egészségi állapotukat.
- Ismerjék meg az egészséget károsító tényezőket és azok veszélyeit.
- Legyenek képesek elutasítani a számukra károsat, az egészség képviseljen értéket.
- Alakítsunk ki igényt az egészséges és tiszta környezet iránt.
- Egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása.
- Testmozgás fontosságának tudatosítása.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Természettudományos kompetencia**

Az ember és a rajta kívüli természet között lejátszódó kapcsolatok megértése, előrejelzése.

- **Szociális kompetencia**

A saját egészséges életvitel meghatározó szerepének megértése.

Testi, lelki egészség egészségünk védelme, ennek szerepe a társadalomban.

Egészségfejlesztéssel kapcsolatos legfontosabb feladataink:

- Az **egészséges életmódra nevelés** legyen része az iskolai élet minden területének.
- Biztosítsuk az egészséges fejlődéshez szükséges feltételeket és tevékenységeket.
- Mutassunk be sokoldalú egészségvédő lehetőségeket, nyújtsunk az egészség megvédésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető ismereteket.
- Tudatosítsuk, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ajánljunk ezek megóvására magatartási alternatívákat, gyakorlással, segítséggel és példamutatással. Alakítsunk ki egészségvédelmi szokásrendszert, helyes szokások folyamatos gyakoroltatásával és ellenőrzésével.
- Ösztönözzük tanulóinkat – közös véleményformálással, tanácsadással – az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására. **(anyanyelvi kommunikáció)**
- Nyújtsunk segítséget az egészségvédő öntevékenységekben és az egészséges életmód kialakításában.

- Az iskolaotthon keretében és a napközis tevékenységek során biztosítsunk lehetőséget arra, hogy a napirendbe beillesztve tudatosan tervezett, fejlesztő mozgással és játékkal levegőn tölthessék szabadidejük nagy részét. (Legalább napi két óra.) Mindezek figyelembevételével alakítsuk helyesen a napi és heti rendet.

Egészséges táplálkozásra nevelés feladatai:

- Az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása. (Napi ötszöri étkezés)
- A kultúrált étkezési szokások, az étkezések rendjének kialakítása, és az ízléses terítés iránti igény felkeltése.
- Iskolánk tanulóink számára kétszeri étkezést biztosít.
- Az étrend összeállításánál figyelembe kell venni a gyermekélelmezési normákat.
- Esetenként az eltérő táplálkozást igénylő gyerekek étkeztetését biztosítani kell.
- El kell érniük, hogy tanulóink fogyasztási szokásaiban változás történjen, helyezték előtérbe az egészséges élelmiszereket.

Személyi higiéne kialakításának feladatai:

- Helyes tisztálkodási és fogápolási igények kialakítása, technikák elsajátítása. Az időjárásnak, évszaknak megfelelő öltözködési szokások kialakítása. Váltócipő használata.
- Gyakori fertőző betegségek megelőzésének, terjedésük megakadályozása módjainak tanulása, ismerete, betartása.
- Káros élvezeti szerek veszélyeinek és fogyasztásuk következményeinek megismerése.
- Rendszeres fogorvosi szűrés és tájékoztatás, szükség esetén kezeléseik igénybevétele.
- Egészségügyi szolgáltatások rendszeres biztosítása, szükség szerint igénybevétele. (Iskolaorvos, védőnő, fogorvos)

Mentálhigiéne feladatai:

Biztonságos, nyugodt, bizalommal teli, elfogadó, szeretetteljes légkör biztosítása tanulóink, dolgozóink számára.

- Ésszerűen tervezett oktató és nevelőmunka, mely biztosítja tanulóinknak az egyenletes terhelést.
- A veszélyeztetett és halmozottan veszélyeztetett tanulók körének felmérése és folyamatos segítése. Megfelelő segítségnyújtás a lelkileg sérült tanulóknak az iskolapszichológusokkal együttműködve. A lelkileg egészséges tanulók mentális épségének megőrzése.
- Személyre szabott beavatkozási lehetőségek alkalmazása, kiegészítése különböző terápiák javaslatával.
- Lehetőségek biztosítása, és személyes példamutatás a szabadidő helyes, egészséges eltöltésére.

Családi életre nevelés feladatai:

- Tegyük képessé tanulóinkat a tartalmas, egyenrangú, harmonikus emberi kapcsolatok kialakítására és fenntartására. Tudatosítsuk, hogy a család életünk alapvető, legfontosabb közössége. Törekedjünk a kívánatos családmodell iránti igény felkeltésére és kialakítására.
- A családi életre nevelés fontos területe a szexuális nevelés.
Feladatunk, hogy megismerjék és megérthessék testük működését, a nemiségnek az emberi életben betöltött szerepét.
Tájékoztatnunk kell a gyerekeket a nemi úton terjedő betegségekről, ezek következményeiről, és megelőzési lehetőségeiről. Ismereteket kell nyújtanunk a fogamzásgátló módszerekről, a tudatos családtervezésről.

Az egészségnevelési program segítői

- **Iskolaorvos**

Heti rendszerességgel (keddenként) végzi a gyermekek egészségügyi szűrését és kötelező oltását. A szűrővizsgálatok alapján szakorvosi beutalóval látja el a gyerekeket.

Folyamatosan kapcsolatot tart az iskola vezetésével, jelzi az egészségügyi problémákat.

- **Védőnő**

Heti rendszerességgel (kedden és pénteken) segíti az iskolaorvos munkáját, vezeti a dokumentációt, szűréseket végez, kezeli a tanulók egészségügyi törzskönyvét, amelyet a gyermek iskolából való távozása után a következő iskolába továbbít.

Előadásokat tart az iskola vezetésével egyeztetett témákban (Egészségügyi felvilágosítások, sebellátás stb.)

- **Fogorvos**

Évente két alkalommal végez szűrést osztályonként, előre egyeztetett időpontban.

Ha szükséges visszarendeli a gyerekeket kezelésre, vagy fogszabályozásra.

- **Családsegítő szolgálat vezetője**

A rászoruló családok segítséget kaphatnak. Kapcsolattartók a gyermekvédelmi felelősök.

- **Gyermekvédelmi felelősök**

A gyermekvédelmi feladatokat az osztályfőnökök látják el. Ők ismerik leginkább a hátrányos és problémákkal küzdő családokat.

- **Családi háttér:**

A családok nagyobb része egyre kevésbé rendezett, szűkös anyagi körülmények között él.

Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére a családi nevelést kiegészítve neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnernek tekintjük a nevelésben, hiszen munkánk nem lehet eredményes a családi megerősítés nélkül. Iskolánk nevelői nyitottak a szülők igényeinek megfelelő figyelembevételére.

Mindezek eléréséhez lehetőséget biztosítunk az ismeretek átadásával és programok szervezésével.

Tevékenységi területek:

Tanórákon:

- Az életjelenségek megismerése.
- Az emberi test részei (testrészek, csontváz, izomzat, mérhető tulajdonságai, változásai, testünk működésének megfigyelése).
- Érzékszerveink (felismerésük, védelmük, tisztántartásuk).
- Egészséges életmód (helyes napirend, táplálkozás, rendszeres mozgás, tisztálkodás, fogápolás).
- Táplálkozás, fejlődés (táplálékcsoportok, helyes napi étrend, étkezési kultúra, a táplálék útja, a táplálkozás hatása fejlődésünkre, életjelenségeinkre).
- Az egészség megóvása (a betegségek megelőzése, a betegségek és leggyakoribb tüneteik, leggyakoribb fertőző betegségek).
- A légzés (légúti megbetegedések, környezeti ártalmak és a légzés kapcsolata).

Szabadidőben a mozgás és levegőzés biztosítása:

- **Alsó tagozaton iskolaotthonos és napközi otthonos rendszerben működik.** Tanulóink napjuk nagy részét az iskolában töltik, ezért gondoskodnunk kell arról, hogy a napi tanulás mellett módjuk nyíljon pihenésre, játékokra, kikapcsolódásra. Arra törekszünk, hogy a szabadidős foglalkozások lehetőséget adjanak arra, hogy a gyerekek minél több fajta foglalatosságot próbáljanak ki, melyek fejlesztik képességeiket, kreativitásukat, mozgáskultúrájukat.
- Legalább napi két órát töltsenek a gyerekek a szabad levegőn való mozgással, játékkal.

Iskolánk szabadidős tevékenységei, amelyek az egészségnevelést szolgálják:

- Szervezett játékos sportfoglalkozások
- Játékos foglalkozások naponta az udvaron szünetekben
- Osztálykirándulások
- Táncházak
- Természetismereti vetélkedők
- Téma napok – természeti ünnepekről való megemlékezés
- Iskolai sportnap
- Művészeti hét
- Sportversenyek
- Az iskola folyamatos természetbaráttá, izlésessé, otthonossá tétele
- Hétvégi kirándulások, túrák szervezése

- Téli gondoskodás énekesmadarainkról
- Tűzvédelmi bemutató
- Sportköri foglalkozások heti 8 órában

Kapcsolat a szülőkkel

Törekszünk arra, hogy a szülők minél jobban megismerhessék egészségnevelési alapelveinket. Ehhez szükség van a folyamatos kapcsolattartásra.

- szülői értekezletek
- fogadó órák
- személyes beszélgetések
- szülők bevonása programjainkba

Az egészségnevelés prevenciós programjai:

- A felső tagozatos osztályfőnöki órákon az osztályfőnökök folyamatosan foglalkoznak az egészséges életmód kérdéseivel (Lásd. ajánlás az osztályfőnöki órákhoz)
- Előadókat hívunk a következő témakörökben:
 - Káros szenvedélyek, drogok
 - Tűzvédelem
 - Közlekedésbiztonság

2.2 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos terv

Az élet bármely területén a magas technikai színvonal, a lehető legnagyobb előrelátás mellett is számolnunk kell kisebb-nagyobb balesetek, sérülések, rosszullétek előfordulásával. Elsőrendű emberi kötelesség, de törvényben is előírt a segítségnyújtási kötelezettség. Minden bajba jutott embertársunkon lehetőleg azonnal és körültekintően, ismereteinktől függően, tőlünk telhetően segítséget nyújtunk. Más szavakkal, a balesetet-szenvedettet vagy többeket is szakszerű segítségben, elsősegélyben kell részesíteni. Természetesen ez csak akkor lehetséges, ha az arra képes segítséget nyújtó személy rendelkezik az alapvető elsősegély nyújtási tájékozottsággal, tudással. Hangsúlyozni kell, hogy a sérült vagy beteg sorsa, gyógyulása, esetleg életben maradása nagymértékben függ az elsősegélynyújtás gyorsaságától és szakszerűségétől.

Az elsősegélynyújtás rendkívül sokrétű, felismerőkészség és döntésképeség, ügyesség és kockázatvállalás, határozottság – hogy csak ezeket említsük - egyaránt szerepelnek a személyi feltételek között.

Az elsősegélynyújtás az a beavatkozás, amellyel, a balesetet szenvedett embertársunknak segítünk addig is, amíg az orvosi ellátás megkezdődik. Ebből következik, hogy az elsősegélynyújtás nem tévesztendő össze a gyógykezeléssel, ami az orvos feladata.

Az elsősegély-nyújtási alapismereteket tanítási órákon belül: osztályfőnöki, biológia-egészségtan és testnevelés óra valamint a délutáni foglalkozásokon és az egészségnevelési nap keretében sajátítják el tanulóink.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- A legfontosabb elméleti ismeretek megszerzése
- Mentők, tűzoltók, rendőrség, általános segélyhívó telefonszámának ismerete
- Segítségkérés módja
- Alapvető gyakorlati ismeretek elsajátítása

A feldolgozandó témák:

- Az elsősegélynyújtás célja, magatartás a helyszínen.
- Alapvető életfunkciók meghatározása, és vizsgálata.
- Tudat és eszmélet meghatározása, és vizsgálata.
- Életjelenségek vizsgálata.
- Kimentések, műfogások bemutatása.
- Segélyhívás ismertetése, mentők, tűzoltók, rendőrség.
- Alapfokú újraélesztés bemutatása eszköz nélkül, egy, ill. két fővel.
- Stabil oldalfekvő helyzet létrehozása, szabad légút biztosítása.
- Gyakoribb rosszullétek, ájulás, epilepszia, cukorbeteg.
- Vérzések ismertetése, ellátásuk.
- Rándulás, ficam, törés ismertetése, azok ellátása.
- Égések ismertetése, ellátásuk.
- Idegtestek szemben és légútban, ezek ellátása, ill. elhárítása.
- Mérgezések, marószerek, vegyszerek, gyógyszerek, ezek ellátása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái, módszerei:

- Tevékenyítő tanítás
- Szerepjáték
- Csoportmunka

2.3 A mindennapos testedzés megvalósításának lehetőségei

Mindennapos testnevelés megvalósítása:

- Szakköri tevékenységként korcsoportonként heti 1 alkalommal sportkört, valamint néptánc foglalkozást szervezünk.
- A tehetséges tanulókat több sportágban iskolai, kistérségi szintű versenyekre készítjük fel.
- A kistérségi tömegsport rendezvényeken nagy létszámban veszünk részt.
- Az iskolai kirándulásokat hazánk nemzeti parkjaiban való túrázás keretében valósítjuk meg.
- Havonta – igényfelmérést követően – gyalogos és kerékpáros túrákat szervezünk.

(EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM MELLÉKLETE)

Ajánlat az osztályfőnöki tanmenetekhez

Ötödik évfolyam

Egészséges élet

Gondolatébresztő, útmutató kérdések

Egészség és egészségvédelem

- Miért fontos az egészség és az egészségvédelem?
- Mi a különbség az alábbi fogalmak között: torna – testnevelés – testi nevelés – egészségnevelés?
- Hogyan szolgálja az egészségvédelmet az iskolaorvos és a házi orvos?
- Milyen kötelező egészségügyi ellátásban részesültek már?

A beteg ember

- Mi a betegség?
- Mikor forduljunk orvoshoz?
- Mi a teendő betegség esetén?
- Milyen betegségeket tudtok felismerni?
- Miért nem szabad eltitkolni, ha valami bajunk van?
- Milyen gyermekbetegségeken estetek át?

Testkultúra

- Mit jelent a testkultúra szó?
- Mi a testi higiénia alapja?
- Milyen tisztálkodó szereket ismertek?
- Milyen felszerelések kellenek egy fürdőszobába?

Napirend – pihenés – alvás

- Mi a napirend?
- Milyen tényezők határozzák meg a napirendeteket?

- Miért van szükségünk pihenésre?
- Mi az alvás szerepe az emberi életben?

A táplálkozás

- Mit nevezünk táplálkozásnak?
- Mi a táplálkozás célja?
- Melyek a legfontosabb tápanyagaink?
- Miért szeretik az emberek a túlzott evést-ivást?
- Mikor és hányszor együnk naponta?

Káros szenvedélyek

- Milyen káros szenvedélyeket ismertek?
- Miért kell tartózkodni a káros szenvedélyektől?
- Milyen egészségkárosító hatásuk vannak a káros szenvedélyeknek?
- Hogyan lehet elkerülni a káros szenvedélyeket?

Fertőző betegségek

- Mit nevezünk fertőzésnek?
- Hogyan előzhetjük meg a fertőzéseket?
- Milyen fertőző betegségeket ismersz?

Hatodik évfolyam

Egészséges élet

Gondolatébresztő, útmutató kérdések

Egészség és egészségvédelem

- Mire terjed ki az egészségnevelés?
- Mit jelent Iuvenalis közmondássá lett megállapítása: „Ép testben ép lélek”

A beteg ember

- Minek kell lennie a házi patikában?
- Mikor forduljunk orvoshoz?

Testkultúra

- Mit értünk testfejlesztésen?
- Miért nem szabad az izomfejlesztést túlzásba vinni?
- Melyek a testedzés legegyszerűbb formái?

Napirend – pihenés – alvás

- Mikor helyes a napirendünk?
- A testi vagy a szellemi fáradtságot lehet hamarabb kipihenni?
- Mit jelent az aktív pihenés?
- Mitől függ az alvás mélysége és ideje?

A táplálkozás

- Miért van a szervezetnek tápanyagokra szüksége?
- Milyen tényezők határozzák meg a táplálékbevitel mennyiségét?
- Mi a tartós éhezés következménye?
- Fontos-e, hogy milyen módon, milyen körülmények között eszünk?
- Mikor eszik nálatok együtt a család?

Káros szenvedélyek - dohányzás

- Miért dohányoznak az emberek?
- Melyek a dohányzás ártalmai?
- Mit tehetünk a dohányzás visszaszorítása érdekében?
- Kik érdekeltek a dohányzás elterjesztésében?
- Milyen dohányzással kapcsolatos törvényeink vannak?

Fertőző betegségek

- Milyen fertőző betegségeket ismerünk?
- Mik okozhatnak járványt?
- Hogyan előzhető meg a fertőzések?

Hetedik évfolyam

Egészséges élet

Gondolatébresztő, útmutató kérdések

Egészség és egészségvédelem

- Mit jelent a prevenció?
- Hogyan tudjuk megőrizni egészségünket, s megelőzni a betegségeket?
- Kinek a feladata az egészségvédelem?

A beteg ember

- Miért kell orvoshoz fordulni a bajunkkal?
- Milyen betegségeket ismertek?
- Hogyan lehet megkülönböztetni a betegségeket?

Testkultúra

- Milyen szerepet játszik a víz a testkultúrában?
- Hányféle formában használjuk fel a vizet a testkultúrában?
- Melyek a napozás alapvető szabályai?

Napirend – pihenés – alvás

- Mikor jó a napirendünk?
- Mi jelent számodra pihenést?
- Mennyi lehet a napi alvásszükséglet?

A táplálkozás

- Mikor beszélünk öncélú táplálkozásról?

- Mi a tartós éhezés következménye?
- Beszélhetünk-e ma éhező tömegekről?
- Mi a különbség az éhezés és a böjt között?
- Melyek a társas étkezés szabályai?

Káros szenvedélyek - alkohol

- Hol, mikor isznak szeszes italokat az emberek?
- Miért nem szabad a gyermekeknek szeszesitalt fogyasztaniuk?
- Mit jelent a kultúrált alkoholfogyasztás?
- Milyen veszélyeket jelent önmagára, a munkában, a közlekedésben az ittas ember?

Fertőző betegségek

- Milyen betegségeket okozhatnak a vírusok, baktériumok, gombák, férgek?
- Milyen feladatot lát el az ÁNTSZ?
- Hol van Budapesten járványkórház?

Nyolcadik évfolyam

Egészséges élet

Gondolatébresztő, útmutató kérdések

Egészség és egészségvédelem

- Mit jelent a mentálhigiéné szó?
- Mit jelent a prevenció?
- Milyen magyar és nemzetközi szervezetek foglalkoznak az egészségvédelemmel?
- Milyen szerepet tölt be a Vöröskereszt az egészségnevelésben?

A beteg ember

- Hogyan szoktuk megkülönböztetni a betegségeket?
- Mi a különbség az akut és a krónikus betegség között?
- Milyen szerepet játszik az egészségromlásban az emberek tudatlansága?
- El tudjuk-e kerülni a környezeti ártalmakat?

Testkultúra

- Melyek az alapvető testápoló szerek?
- Mit kell tudnunk a hajápolásról?
- Mire jó a fitness?
- Mi határozza meg az öltözködésünket?

Napirend – pihenés – alvás

- Képesek vagyunk-e befolyásolni napirendünket?
- Mi a következménye annak, hogy nem törődünk pihenésünkkel?
- Melyek a nyugodt alvás feltételei?

A táplálkozás

- Mi jellemző a magyar népesség táplálkozási kultúrájára?
- Mikor beszélünk alultápláltságról?
- Miért veszélyes a „soványság kultusza”?
- Miért fontos a családban a rendszeres sütés-főzés?

Káros szenvedélyek - drog

- Mit nevezünk kábítószernek?
- Melyek a legközismertebb kábítószeresek?
- Miért veszélyes a kábítószer?
- Hogyan fonódik össze a drogélvezet és az erkölcsi züllés?
- Hogyan lehet felismerni azt, aki kábítószereszik?
- Mitől foszt meg a kábítószer?
- Hogyan lehet a narkózást megelőzni?

Fertőző betegségek

- Melyek a nemi betegségek?
- Miben különbözik az AIDS a nemi betegségektől?
- Miért veszélyes az AIDS?
- Hogyan terjednek ezek e betegségek?
- Milyen megelőzési módjaik vannak?

3. ISKOLÁNK KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

3.1 A környezeti nevelés alapelvei, céljai, feladatai

Alapelvek:

- **Fenntartható fejlődés erősítése**

A környezeti nevelés a fenntartható fejlődés feltételeinek megvalósítását szolgálja. Olyan fejlődést, mely a jelen szükségleteit kielégíti anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékeinek esélyeit.

- **Környezetünk védelme**

Az ember környezetéhez hozzátartozik a természetes, az épített és a társadalmi környezet.

A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, melynek során az ember felismeri a természeti, társadalmi, gazdasági jelenségek kölcsönösségét, helyét és szerepét a környezeti rendszerben. Kialakítja az emberekben azokat az új környezeti magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak.

E cél eléréséért biztosítanunk kell tanulóink számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassák a pozitív érzelmi hozzáállást, elkötelezettséget, a környezet megvédéséhez szükséges értékrendszert, készséget, tudást.

- **Rendszerszemléletű környezetlátás**

A környezeti nevelésnek rendszerszemléletűnek, kell lennie, hiszen környezetünkben minden minden-
nel összefügg, ez lehetőséget ad több tudományterület összekapcsolására is.

A **környezeti nevelés élethosszig tartó folyamat**, mely nem korlátozódik csak az iskolára, az élet más színterein is megjelenik.

- **Problémamegoldó szemlélet**

A környezeti nevelésnek a valós életben kell gyökereznie. Helyi problémákra és azok megoldására természeti, társadalmi jellemzők megismerésére kell támaszkodnia. Ezek megoldása közben láttatja meg a globális összefüggéseket. **(természettudományos kompetencia)**

A problémák egyedül nem megoldhatók, ezért a környezeti nevelés fontos célja az együttműködésre nevelés, az egymásra figyelés, egymás elfogadása, a társadalomba való beilleszkedés képességének fejlesztése. Mivel a jövő ökológiai problémái előre sok esetben nem láthatóak, ezért fontos az **problémamegoldó gondolkodás, kreativitás képességének kialakítása és fejlesztése. (matematikai kompetencia)**

Konkrét célok és feladatok

- Hajlandóságot kell ébresztenünk a tenni akarásra, a konkrét problémák megoldására, **hatékony együttműködésre és eredményes konfliktuskezelésre**.
- Nyitottá kell tennünk tanulóinkat a környezet szépségeink befogadására, kritikussá a negatív környezeti jelenségekkel szemben.
- Segíteni a környezeti folyamatok, összefüggések megértését, a **környezettudatos életvitel kialakítását**, lehetővé tenni a természet teljességének megérzését.
- Élményhelyzeteket kell biztosítanunk, hogy helyes döntéseket tudjanak hozni felelősségteljes magatartással, jó értékítéllettel a pozitív jövőkép kialakulásának érdekében.
- Biztosítanunk kell a problémák, jelenségek sokoldalú megközelítésének és megoldásának lehetőségét.
- Ki kell alakítanunk a gyerekekben a helyes választás képességét, adjunk lehetőséget a **környezetkímélő technológiákkal** készült termékek megismerésére, a takarékos és **mértékletes életvitel** igényére.
- A környezeti nevelés beépítése egyéb tantárgyakba lehetővé teszi az összetett környezeti jelenségek sokoldalú megközelítését, megismerését. (magyar irodalom, történelem, művészeti tárgyak, etika, technika)
- A jelenlegi természeti és épített környezet megismerését biztosító programok: osztálykirándulások, nemzeti parkok megismerése, témahét, jeles napok, természeti ünnepek megünneplése, interaktív foglalkozások a természetben.
- Részvétel az ÖKO – Pannon szelektív hulladékgyűjtési és újrahasznosítási programján.
- Az ökológiai szemlélet kialakítása, fejlesztése a természetes életközösségek megfigyelésével, környezeti változások nyomon követésével, természetes élőhelyek megóvásával, irányított természetvédelmi tevékenységgel. (téli madáretetők készítése, folyamatos madáretetés)
- Törekednünk kell arra, hogy az iskolai rendezvények a lehető legkisebb mértékben terheljék a környezetet.
- Iskolánk környezeti adottságainak megőrzése, udvarunk további parkosítása a gyerekekkel közösen megoldható gyakorlati feladat.

Kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- **Természettudományos kompetencia**
 - Az emberi tevékenység okozta változások megértése
 - A fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősség
 - A tudományos és technológiai fejlődés saját magunkra, családjunkra, közösségünkre és az egész Földre gyakorolt hatásának felelőssége
- **Szociális és állampolgári kompetencia:**
 - Közügyekben való aktív közreműködés fontossága a környezetvédelemben

- **Környezettudatosság, esztétikai tudatosság**

Környezetünk esztétikus alakítása, egyetemes és kulturális örökségünk védelme

3.2 Megvalósítás munkaformái, módszerei, eszközei

Tanórai munkaformák

A tanórai tartalom a kötelezően elsajátítandó ismeretszerzést jelenti.

Szervezési formája lehet:

- **Hagyományos** tanóra – 45 perces tantermi óra
- **Nem hagyományos** – mely a nem tanteremben töltött órákat, illetve a komplex foglalkozásokat öleli fel.(projektek, témanap, témahét, interaktív foglalkozások, tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok) (önköltséges)

Hagyományos tanórai foglalkozások

A NAT és a kerettanterv alapján meghatároztuk a környezeti nevelés tananyagát. Arra törekedtünk, hogy a helyi tantervben az egyes tantárgyak célkitűzéseinél jelenjenek meg a környezeti nevelés céljai is.

A tanórán, a tananyagon kívül még sok egyéb tevékenység is nevel a környezet megóvására, környezetbarát életmódra.

- energiatakarékosság
- szelektív hulladékgyűjtés (több aknás szemetes edény)
- papírtakarékosság
- anyagok újrahasznosítása pl. technika órán
- figyelemfelkeltő és természetfilmek megtekintése
- a környezet folyamatos tisztántartása
- esztétikus, környezetbarát dekoráció tervezése, készítése

Nem hagyományos foglalkozások:

- **Témanapok:** A környezetvédelem jeles napjait ünnepeljük változatos tevékenységi formákban az éves munkaterv szerint.(Jeles napok a program mellékletében található.)
- **Terepgyakorlatok:** az iskolai kirándulások alkalmával nemzeti parkjaink tanösvényein növény-, állat-, valamint vízvizsgálatokat végzünk tanulóinkkal.
- **Nem tanteremben tartott óra:** konkrét tananyag elsajátítását segítő élőhelyek felkeresése Pl: parasztudvar, vizes élőhelyek megfigyelése interaktív foglalkozások keretében.

Könyvtári foglalkozások: természeti értékeink a művészetekben.

Tanórán kívüli egyéb lehetőségek

- szakkörök
- gyűjtőmunkák
- mestermunkák
- vetélkedők

- nyári táborok
- kézműves foglalkozások
- kirándulások, túrák
- színház és mozi látogatás
- iskolakert kialakítása, gondozása
- szelektív hulladékgyűjtés
- fatelepítés
- pályázatokon való részvétel (Levegő munkacsoport, környezetvédelmi pályázatok)

Módszerek

Arra törekszünk, hogy a hagyományos módszerek háttérbe szorításával a környezeti nevelés szempontjából sokkal hatékonyabb **élményalapú, tevékenykedtető, szenzitív interaktív módszereket alkalmazzuk.**

Tananyagok:

- Korszerű tankönyvek, természetismereti kiadványok, folyóiratok, játékgyűjtemények, természetfilmek
- Térképek, modellek, tablók, tájékozódási eszközök (iránytű)
- Vizsgálatokhoz, mérésekhez szükséges eszközök, anyagok
- Növénygondozáshoz és ültetéshez eszközök
- Játékokhoz szükséges eszközök
- Kézműves foglalkozásokhoz, gyakorlati természetvédelemhez szükséges anyagok, eszközök
- Korszerű felszerelés a technika teremben és a tankonyhán
- Internet elérési lehetőség a könyvtárban és az informatika teremben

Iskolai környezet alakítása:

- Iskolánkban az elmúlt évek során sikerült olyan környezetet létrehozni, melybe szívesen érkeznék, és otthonosan érzik magukat egész nap a gyerekek. Ez a barátságos, meleghangulatú környezet jelentős hatást gyakorol a gyerekek személyiségének formálódására.
- Tanulóink szívesen részt vesznek épületeink szállításában, színes falújságok, tablók készítésében. Folyosóinkon, folyamatosan kiállítjuk színvonalas alkotásaikat, (festmények, egyéb képzőművészeti alkotások) melyek iskolánk öko szemléletét tükrözik.
- Iskolánk kertjét folyamatosan fejlesztjük. Örökzöldeket, cserjéket, egyényári és évelő növényeket ültetünk, és a gyerekek bevonásával gondozzuk.
- Udvarunk alkalmas a közös játékokra, meghitt beszélgetésekre, jó idő esetén a szabadban tartott tanítási órákra. A szabadtéri burkolt felületek gondozottak, pormentesek. Az iskolakert mentes az allergén növényektől.
- Megvalósul a szelektív hulladékgyűjtés, ehhez megfelelő gyűjtőedényeink vannak. A veszélyes hulladékok gyűjtése és elhelyezése a helyi hatóság rendelkezése alapján történik.

- A pénzügyi lehetőségekhez képest igyekszünk energiatakarékos világítóeszközöket, víztakarékos WC tartályokat beszerezni. A gyerekek figyelmét a vízzel és villanyárammal való takarékosagra irányítjuk, és megköveteljük az erre való odafigyelést.

Az iskola mindennapi élete:

- A környezeti nevelés szempontjából az iskola mindennapi életének is tervszerűnek kell lenni.
- Szükséges az iskola minden dolgozójának példamutató magatartása.
- Mindannyian betartjuk a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, takarékos energia- és vízgazdálkodást. A takarítók ügyelnek a hulladékkezelésre, a gondnok, technikai dolgozók munkavégzése is példaértékű.(pl. feleslegessé vált anyagok újrahasznosítása, madáretető készítése, terrárium készítése, akvárium gondozása)
- A gyerekektől elvárjuk a kultúrált étkezést, ők is részt vesznek a terítésben, segítenek a tálalásban, a növények gondozásában. Erre jól működő felelősi rendszerünk van.
- Iskolaotthonos rendszerünkben tanulóink napi két alkalommal töltenek hosszabb időt szabadlevegőn az időjárásnak megfelelő elfoglaltsággal.

Egyéb lehetőségek:

Tanulmányi kirándulás (önköltséges)

Szervezünk egy- vagy többnapos tanulmányi kirándulást egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Iskolai kirándulás (önköltséges)

Minden szeptemberben egész napos tanulmányi kirándulást szervezünk, amelynek célja valamely tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, tanösvény megismerése, gyakorlati feladatok végzésével.

A környezet- és egészségvédelem jeles napjai.

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat szervezve emlékezhetünk meg és tudatosíthatjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezhetünk, illetve pályázatot írhatunk ki.

Iskolánk tagjainak, partnereinek feladata és szerepköre a környezet- és egészségvédelemben:

Humán erőforrások	Feladat, szerepkör	Erősségek
Iskolavezetőség	Támogatja a környezeti nevelési programokat. A minőségi munka részeként értékeli az ilyen tevékenységet. Anyagi forrásokat teremt. Ösztönző rendszert dolgoz ki. Aktívan részt vesz az egyes programokban.	Elkötelezett, hiteles személyiségek legyenek a pedagógusok és a diákság számára. Hasznosítható kapcsolatrendszerrel rendelkezzenek. Kreativitás, nyitottság, tolerancia.
Tanárok	Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezet-egészségügyi tartalmakat.	Minden tanár folyamatos feladatának tekintse a környezet-egészségvédelemre nevelést tantárgyától függetlenül.

Osztályfőnökök Gyermekvédelmi felelős	Évfolyamokra lebontva az egészség- és a környezeti neveléshez szükséges tartalmak feldolgozása A hátrányos és a veszélyeztetett tanulók segítése.	Használja ki az aktualitásokat osztályközösségi megbeszéléseken. Működtesse a felelősi rendszert. Családok bevonása, konkrét segítségadás, vagy közvetítés
Gyógypedagógus	Segíti a lelki egészségnevelést. Egyéni és csoportos beszélgetések a tanulókkal és a szülőkkel. A pályaválasztás segítése.	Az osztályok közösséggé fejlesztésének segítése (szociometria). A személyiségfejlesztést segítő kezdeményezések.
Iskolaorvos, védőnő	Előadások tartása az egészséges életmódról, a környezeti ártalmakról. Segíti a tanár munkáját az egészségmegőrzésben.	Szakmai kompetencia, személyes ráhatás.
Technikai dolgozók	A programok tárgyi feltételeinek biztosítása, tanterem, vizesblokkok, világítási hálózat karbantartása.	Az iskola kertjének ápolása, gondozása, szelektív és folyamatos hulladékgyűjtés segítése.
Diákok	A tervezett éves programban vesznek részt (hallgatóság, tevékeny részvétel, megfigyelések, kezdeményezések).	Valamennyi diák érintett a programban. Havi rendszerességgel osztályterem dekorálása, napi rendszerességgel a tanterem rendjéért, tisztaságáért való felelősség. A fő hangsúly a szemléletformáláson van.
Szülők	Előadások tartása, szemléltető eszközök gazdagítása, anyagi támogatás, külső erőforrások felkutatása.	Tevékeny részvétel a programokban, az ő szemléletük is formálódik, a környezeti- és egészségnevelés túlmutat az iskola falain.

(Környezetnevelési Program mellékletei)

1. A tantárgyak lehetőségei

Hon- és népismeret

A tanulók

- ismerjék meg a természetközeli életet, a természetet tisztelő, azt felhasználó, és nem kihaló paraszti életmód értékeit
- ismerjék meg a népszokások egészségvédelmi vetületét (ünnepek előtti böjtök)

Környezetismeret

A tanulók

- ismerjék meg a környezetet megfigyelésekkel, vizsgálatokkal
- ismerjék meg az élővilág sokszínűségét, az élőlények egyedi, megismételhetetlen voltát, az ember felelősségét az élővilág megőrzésében

- Ismerjék meg saját testük alapvető felépítését és működését, az egészség megőrzéséhez szükséges életvitel jellemzőit

Természetismeret

A tanulók

- váljanak képessé a természet jelenségeinek elemi szintű értelmezésére
- a megismerés komplexitása, egészlegességére törekvés (középpontban az élő és élettelen természet konkrét valósága, a jelenségek, a táj és a környezet áll)
- természettudományos gondolkodásnak megfelelő képességek kialakítása;
- környezet állapota iránti érzékenység fejlesztése
- ökológiai szemlélet fejlesztése
- helyes környezeti attitűdök fejlesztése
- magatartás fejlesztése
- értékrend alakítása
- környezettudat fejlesztése
- felelősségérzet fejlesztése
- környezet használatára vonatkozó helyes döntések támogatása

Földrajz

A tanulók

- szerezzenek tapasztalatot, gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükről
- érzékeljék és értékeljék a környezetben lezajló változásokat, mint a természeti és társadalmi folyamatok hatásainak eredményeit
- értsék meg, hogy a társadalom-földrajzi változások, a felgyorsult fogyasztás a Föld erőforrásainak kimerüléséhez vezet
- ismerjék meg a globális problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék, szeressék és őrizzék a természeti és az épített környezet szépségeit

A tanulóknak

- a környezet értékeinek megismerésével erősödjön a környezettudatos életmód iránti igény
- alakuljon ki az igény a szülőföld cselekvő felfedezésére
- fejlődjön közösségük, lakóhelyük, országuk, régiójuk és a világ problémáinak megoldásában való aktív részvételi készség

Biológia

A tanulók

- ismerjék meg a globális környezeti problémákat és azok megelőzési, illetve mérséklési lehetőségeit
- ismerjék és szeressék a természeti és az épített környezetet
- ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit, fedezzék fel azok között az ok-okozati összefüggéseket

- legyenek tájékozottak a földi élővilág sokféleségét, valamint az emberek és biológiai környezetük közötti kapcsolatrendszerrel illetően
- ismerjék meg a környezet-egészségügyi problémákat
- legyenek képesek az egészségügyi problémák megelőzésére és mérséklésére
- sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat

A tanulóknban

- alakuljon ki ökológiai szemléletmód
- alakuljon ki a természeti és az épített környezet iránti felelősség

Egészségtan

A tanulók

- ismerjék meg szervezetük sajátosságait és az életkorral kapcsolatos változásait
- sajátítsák el az elsősegély-nyújtási technikákat
- ismerjék fel az empátia szerepét a másik ember megítélésében

A tanulókat

- ösztönözze a helyes viselkedésmódok és a környezet-egészségvédő szokásrendek kialakítására
- segítse az önmagukkal szembeni felelősségérzet kialakításában
- segítse az őket veszélyeztető környezeti, társadalmi tényezők és azok elhárítási módjainak felismerésében

2. Környezetvédelmi napok, világnapok

Február 2.	Vizes Élőhelyek Napja
Március 6.	Nemzetközi Energiahatékonyság Napja
Március 22.	Víz Világnapja
Március 23.	Meteorológiai Világnap
Április 3.	Csillagászati Világnap
Április 4.	Laboratóriumi Állatok Napja
Április 7.	Egészségügyi Világnap
Április 22.	Föld Napja
Április 24.	Kísérleti Állatok Védelmének Napja
Május 8.	Nemzetközi Vöröskereszt Napja
Május 10.	Madarak és Fák Napja
Május 15.	Állat- és növényismeret napja (Magyarországon)
Május 15.	Nemzetközi Klímaváltozási Akciónap
Május 18.	Múzeumi Világnap
Május 24.	Európai Nemzeti Parkok Napja
Május 31.	Dohányzásmentes Világnap

Pedagógiai program

Június 5.	Környezetvédelmi Világnap
Június 8.	Óceánok Világnapja
Június 17.	Világnap az Elsivatagosodás Ellen
Június 21.	A Nap Napja
Június 25.	Barlangok Világnapja
Július 11.	Népesedési Világnap
Augusztus 9.	Állatkertek Napja
Szeptember 16.	Ózon Világnapja
Szeptember 22.	Autómentes Nap
Szeptember 23.	Takarítási Világnap
Október 1.	Habitat Világnap
Október 4.	Állatok Világnapja
Október 8.	Madárfigyelő Világnap
Október 8.	Természeti Katasztrófák Elleni Védekezés Világnapja
Október 10.	Lelki Egészség Napja
Október 15.	Nemzeti Gyaloglónap
Október 16.	Élelmezési Világnap
Október 21.	Földünkért Világnap
Október 31.	Takarékossági Világnap
November 17.	Füstmentes Nap
November 27.	Fogyasztásszüneteltetési Nap
December 1.	AIDS elleni világnap
December 29.	Biodiverzitás Védelmének Napja

4. ISKOLÁNK HELYI TANTERVE

4.1 Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható foglalkozások és azok óraszámai, az előírt tananyag és követelmények.

Iskolánk óraterve tartalmazza:

- az egyes évfolyamok óratervét,
- kötelező óraszámokat
- a helyi tantervbe beépített, a pedagógiai program megvalósítását szolgáló többlet óraszámokat, (törvény szerinti választható órakeret)
- az évfolyamok összes óraszámát,
- a tantárgyi bontásokat,
- a félévben váltó órák eloszlását.

A tanítási órákon való részvétel rendje:

Iskolánk helyi tantervének teljesítése a szabadon választott órákon való részvétellel teljesíthető, ezért az iskolába való beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

- Az iskola a helyben szokásos módon közzé teszi az iskola Pedagógiai Programját, Helyi tantervét, tantárgyi struktúráját, kötelező és választott óraszámait

Az egyes tantárgyak tananyagát, fejlesztési feladatait és követelményeit a tantárgyak helyi tanterve tartalmazza.

Óraterv1-8 évfolyam számára

Óraterv a kerettantervhez 1-4. évfolyam

Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1,5	6+1
Idegen nyelvek				2
Matematika	4+1+1	4+1+1	4+1+1	4+1+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene*	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1 + 0,5	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Informatika				1
Népismeret	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Etnikai kisebbségi órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	27	27	27	29
Választható órakeret	2	2	2	2
Sportkör	1	1	1	1
Énekkar		1	1	1
Tánc	1	1	1	1
Dráma, színjátás	1	1	1	1
Zene /furulya, zongora, klarinét/		1	1	1

Óraterv a kerettantervhez 5-8. évfolyam

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+1+1	4+1+1	3 +1,5 +1	4+1+1
Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	4+1	3+ 2+1	3 + 1,5+1	3+ 1+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			2	1
Kémia			1	2
Biológia – egészségtan			2	1+ 1
Földrajz		+1	1	2
Ének-zene*	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Etnikai kisebbségi órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	30	30	33	33
Választható órakeret				
Választható órakeret	3	3	4	4
Sportkör	1	1	1	1
Zene oktatás /zongora, furulya, klarinét/	1	1	1	1
Tánc	1	1	1	1
Dráma, színjáték	1	1	1	1
Énekkar	1	1	1	1
Médiaismeret				1

Elsősegélynyújtás			1	1
Csecsemőgondozás			1	1
Középiskolai előkészítő magyar				1
Középiskolai előkészítő matematika				1

4.2. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.

A tankönyvek megrendelése és a tanév kezdetekor a tankönyvek kiosztása az iskolában történik.

A tankönyvek kiválasztásában a következő szempontok érvényesülnek:

A tankönyv

- szerepeljen a minisztérium által kiadott tankönyvjegyzékben;
- tartalma illeszkedjen az adott tantárgy tantervéhez;
- tananyagának elrendezése logikus, szemléletes legyen;
- adjon lehetőséget a tehetséggondozásra, illetve segítse a felzárkóztatást;
- alkalmas legyen a tanulók munkájának irányítására a tanulás egy-egy szakaszában;
- gondolkodtató, változatos feladatokat tartalmazzon;
- a különböző tantárgyak sajátosságainak megfelelően segítse a tanulási technikák elsajátítását;
- adjon lehetőséget a differenciált foglalkoztatásra, fejlesztésre;
- adjon lehetőséget az önálló tanulói munkáltatásra;
- alkalmas legyen a tanult ismeretek gyakorlására, alkalmazására;
- segítse a megértést, az önellenőrzés képességének fejlesztését;
- jól látható, esztétikus fotókkal, ábrázolásokkal illusztrált legyen;
- tetszetős, tartós kivitelű legyen;
- ára legyen mérsékelt.

A taneszközök és felszerelések beszerzéséről a szülő gondoskodik.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult, aki

- a 2001. évi XXXVII. törvény 8.§ (4) bekezdésében biztosított normatív kedvezmény igénybevételére vonatkozó igényt nyújtott be.
- aki a 2013/2014-es tanévben első osztályos, majd azt követően felmenő rendszerben

Ingyenes tankönyvet igényelhet, aki

- szociális vagy hátrányos helyzete miatt erre rászorul és igényét az igénylő lapon jelzi.

Ingyenes tankönyvellátáshoz benyújtott igényeket - az igazoló iratokat áttekintése után - az iskola gyermekvédelmi felelősei bírálják el az intézményvezetővel és a fenntartóval egyeztetve.

Az ingyenesség létrejöhet:

- Könyvtárból való kölcsönzéssel.

Külön iskolai szabályzat rendelkezik a tanulói tankönyvellátás és tankönyvtámogatás rendjéről.

4.3 Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanuló év közbeni tanulmányi munkája illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A 2011. évi CXCV. törvény 57. § (1) alapján az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló. A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.

A tanuló részére legfeljebb egy alkalommal engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt.

1. osztályban szöveges értékelést kapnak a tanulók, melyben megjelöljük a fejlesztendő területeket, amelyeket a következő évfolyamon erősíteni kell.

A felsőbb évfolyamokon is bukásmentességre törekszünk.

A **bukás** folyamatos odafigyeléssel, differenciált órászervezéssel, korrepetálással, megfelelő személyre szabott segítségadással elkerülhető.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

A magasabb évfolyamba lépésről a tantestület az év végi osztályozó konferencián dönt.

4.4 Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje; továbbá a tanuló jutalmazásának, magatartásának, szorgalmának értékeléséhez és minősítéséhez kapcsolódó elvek.

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észrevegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének célja: a diagnosztikus visszajelzés.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a **tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,**
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig **előremutató legyen**, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a **tanulói önértékelés** rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

Módjai:

- **Szóbeli felelet:**

Az előző tanítási órán feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.

- **Írásbeli beszámoltatás:**

Egy adott témakörben szerzett tudás mérése önálló feladatok megoldásán keresztül.

- **Gyakorlati számonkérés:**

A kísérletek, mérések elvégzésében elért gyakorlottság mérése azokban a témakörökben, amelyekben a tanulónak megfelelő lehetősége volt a gyakorlásra.

- **Önálló kiselőadás:**
Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása.
- **Óraközi munka:**
Az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége.
- **Versenyeken való eredményes részvétel**

A Nemzeti Köznevelési Törvény 54. § (2) bek. alapján az osztályzatok, minősítések a következők:

- **A tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél**
jeles(5), jó(4), közepes(3), elégséges(2), elégtelen(1);
- **Magatartásának értékelésénél**
példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2);
- **Szorgalmának értékelésénél**
példás(5), jó(4), változó(3), hanyag(2) megnevezést kell alkalmazni.

Az első évfolyamon félévkor és év végén a második évfolyamon félévkor szöveges értékelést alkalmazunk.

A tanulók osztályzattal történő értékelése félévkor és év végén legalább három érdemjegy alapján történjen.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól, ennek okáról.

Osztályzatok a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmény alapján:

Jeles:

ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti a tananyagot és alkalmazni is képes a tudását. Szabatosan, pontosan fogalmaz, saját gondolatait önállóan el tudja mondani.

Jó:

ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói esetenként bemagoltak.

Közepes:

ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatait.

Rövid mondatokban felel, gyakran kell segítő kérdéseket feltenni.

Elégséges:

ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen:

ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A tantárgyi minimumot sem tudja.

A feleltetés lehet szóbeli, vagy írásbeli

A szóbeli felelés függ: beszédkészségtől, fellépéstől. Megnyilvánulnak mindazok a metakommunikációs mozzanatok, amelyek elárulják az anyag megértését, vagy hiányosságait. A szóbeli feleltetés a felelő számára rendkívül fejlesztő hatású, de időigényes, kevésbé teszi lehetővé az egész osztály aktivitását.

Az írásbeli feleltetésnél a tanulóknak önállóan kell gondolkodni, a hibára nem figyelmeztet azonnal a tanár.

Fontos, hogy a tanulóknak szóban és írásban is legyen lehetőségük a beszámolásra.

A témazáró dolgozatra való felkészülés komoly erőfeszítést jelent, akkor is, ha a tanár összefoglaló órán súlypontoz, és eligazítást ad, ezért lehetőleg **egy nap legfeljebb két témazáróra kerüljön sor**.

A hátrányos helyzetű tanulókat elsősorban a felkészülésben és az elmaradás okainak megszüntetésében, vagy csökkentésében kell segíteni.

Az év végi osztályzat az évi összteljesítményt értékelje, és ne a jegyek középátlósaként jelentkezzen.

Jelest kap az a tanuló, aki a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelményrendszert teljesíti.

A kiegészítő anyag elsajátítását másképpen kell honorálni, pl. tantárgyi dicséret formájában.

Ebben az esetben a tanuló bizonyítványába: **kitűnő minősítés szerepelhet**.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- Segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát
- Segítse a tanulók **önértékelésének** fejlődését
- **Személyre szabott legyen**
- Vegye figyelembe a gyermek fejlődését

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét. Az osztályzatokat beírhatja a tájékoztató füzetbe.
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol.
- A magatartás és szorgalom jegyeiről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt.

Vitás esetekben az osztályfőnök véleményének nagyobb súlya van.

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartatását,
- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkulturáját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanuló:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását,
- aktivitását.

A magatartás értékelése:

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
1. Fegyelmezettsége	Nagyfokú, állandó	Megfelelő még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, változó, de igyekszik	Erősen kifogásolható, negatív
2. Viselkedés kultúrája	Tisztelettudó, udvarias	Kivetni valót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, durván közönséges
3. Hatása a közösségre	Pozitív, aktív, jóindulatú	Közömbös, nem árt	Vonakodó, ingadozó	Negatív ártó, megfélemlítő
4. Házi rend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
5. Felelősségérzete	Nagyfokú	Időnként felelőtlen	Ingadozó	Megbízhatatlan

Magatartásra adható dicséreték és elmarasztalások:

Szóbeli:

- Egyéni, személyes
- Osztályközösség előtt
- Szülők jelenlétében
- Iskola közössége előtt
- Súlyos vétség, a házi rend sorozatos megszegése, társak bántalmazása esetén fegyelmi tárgyalás hívható össze, amelyen a DÖK képviselői is jelen vannak. Egyeztető eljárás előzi meg!

Írásbeli:

- Szaktanári dicséret, illetve figyelmeztetés (tájékoztató füzetbe, legfeljebb 3)
- Szaktanári intés (tájékoztató füzetben, legfeljebb 2)
- Osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető, intő (tájékoztató füzetbe, dicsérek száma nem korlátozott, figyelmeztető és intő legfeljebb 1)
- Igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető, intő (tájékoztató füzetbe)
- Nevelőtestületi dicséret (félév végén tájékoztató füzetbe, év végén bizonyítványba)

A szorgalom értékelése:

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	figyelmes, törekszik a jó tanulásra, néha buzdítani kell	munkája ingadozó, gyakran kell figyelmeztetni	munkája hanyag, akadályozó, ellenálló
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállólan	megbízhatatlan, önállóatlan
3. Kötelességtudata	kifogásolhatatlan, precíz	néha ösztökélni kell	csak folyamatos figyelmeztetésre dolgozik	sok az el nem végzett feladata, nem érdeklik a feladatai
4. Tanórákon kívüli aktivitása	érdeklődő, rendszeres, aktív	ösztönzésre dolgozik	ritkán dolgozik	egyáltalán nem dolgozik
5. Felszerelése	felszerelését rendszerben tartja	felszerelése néha hiányos	felszerelése gyakran hiányos	felszerelése mindig hiányos

Szorgalomra adható dicsérek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- Egyéni, személyes
- Osztályközösség előtt
- Iskolaközösség előtt
- Szülők jelenlétében

Írásbeli:

- Szaktárgyi dicséret, illetve figyelmeztetés (tájékoztató füzetbe, legfeljebb 3)
- Osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető (tájékoztató füzetbe, dicsérek száma nem korlátozott, figyelmeztető legfeljebb 1)

- Igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető (tájékoztató füzetbe)
- Nevelőtestületi dicséret (félév végén tájékoztató füzetbe, év végén bizonyítványba)
- Szaktárgyi dicséret félév és év végén (A tantárgy minősítésénél „Kitűnő” minősítés)
- Szaktárgyi versenyeken elért eredmények esetén szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói dicséret (Fokozata: szaktanári, osztályfőnöki, igazgatói, tantestületi)

4.5. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya.

Az írásbeli beszámoltatás szerepe:

- A tanulók tudásának, önálló feladatmegoldásának mérése
- A hiányosságok felmérése, pótlásuk megszervezése
- Típushibák feltárása, a tapasztaltak felhasználása a tanulási folyamatban

Az írásbeli beszámoltatások eredménye nem lehet a tanuló félévi és év végi minősítésének (osztályzatának) egyedüli meghatározója, lehetőséget kell adni szóbeli feleletre is, és minősítéskor figyelembe kell venni a tanuló egész éves munkáját.

Formái:	Tartalma:	Megíratás módja, rendje, korlátai, súlya:
Év eleji felmérés	Aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése	Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.
Rövid írásbeli számonkérés	Egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi	15-25 perces, bármikor megíratható, súlya a szóbeli felelettel egyenértékű.
Témazáró dolgozat	A tananyag egy nagyobb témakörének alkalmazás képes tudását méri	Terjedelme 45 perc, esetenként 2*45 perc. Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat íratható. A témazáró dolgozatot összefoglalásnak kell megelőzni és a megíratás időpontját, témaköreit a diákokkal előre tudatni kell. A félévi és év végi osztályzatoknál meghatározó súllyal szerepel, de ki kell egészítse szóbeli felelet.
Év végi felmérés	A tanév tananyagának alapkövetelményeit méri	Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni. Súlya a témazáró dolgozattal egyenértékű.

Az írásbeli dolgozatokat a pedagógusnak két héten belül ki kell javítania, és az eredményeket a diákokkal ismertetnie kell. (További szabályozások a házirendünk „Tanulók jogai részben találhatóak.”)

4.6. Szöveges értékelés

Az alsó tagozaton – az első osztályban - tanítóink szöveges értékelést készítenek a tanulók tudásszintjéről, a tanuló tanulmányi munkához való hozzáállásáról.

A szöveges értékelés módjai:

- Havonta a haladási naplóba minden tanulóról szöveges értékelések kerülnek tantárgyanként.
- Félévkor a tantestület által elfogadott zárt értékelési lapon, a tanuló fejlettségi szintjét jellemző fogalmak aláhúzásával történik az értékelés.
Ezt az értékelő lapot a szülők a félév zárása után megkapják.
- Év végén nyílt értékelést készítenek tanítóink, amelyben tantárgyanként részletesen értékelik a tanuló éves teljesítményét.

- Összegzésként a következő minősítést kaphatják a tanulók:

Kiválóan megfelelt

Jól megfelelt

Megfelelt

Gyengén megfelelt

..... tantárgyanként dicséretet érdemel

..... tantárgyanként felzárkóztatásra szorul.

Az év végi szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi.

4.7. Az otthoni, az egész napos iskolai felkészülésre és az irányított tanulásra előírt, írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Bármely tantárgyból az otthoni, másnapra történő felkészülés az önálló munkavégzés erősítését, a gyakorlást, **a tananyag megerősítését szolgálja.**

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat.

Az írásbeli házi feladatokat a következő órán közösen, vagy egyénileg mindig ellenőrizzük, a hibákat javítatjuk.

Az alsós egész napos iskolai osztályokban „az önálló munka” veszi át a házi feladat szerepét, amelyet a tanítók felügyeletével és segítségével az iskolában oldanak meg a tanulók. Differenciált formában, szükség esetén otthoni gyakorlásra feladatokat biztosítunk.

Az irányított tanulás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást.

Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék.

Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

Hétvége előtt, péntekről hétfőre, kevesebb házi feladatot adjunk, legyen idő a pihenésre és kikapcsolódásra.

Az őszi, téli, tavaszi szünet a kikapcsolódást szolgálja, erre az időszakra csak szorgalmi feladat adható.

4.8. A tanulók fizikai állapotának mérésére használt módszerek

Iskolánkban évente két alkalommal, ősszel (szeptemberben) és tavasszal (májusban) mérjük fel tanulóink fizikai állapotát. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során leképezhetők az egyes képességeknél felmerülő hiányosságok.

Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

A méréshez a „Mini Hungarofit” 5+1 rendszert alkalmazzuk, mely a következő feladatokból áll:

- helyből távolugrás (3 kísérlet): az alsó végtag dinamikus erejének mérése (centiméterben)
- tömöttlabda-dobás két kézzel fej fölött hátra (3 kísérlet), 5-6.évfolyam fiúk, 5-8. évfolyam lányok: 2 kg, 7-8. évfolyam fiúk 3 kg: felső végtagok és törzs dinamikus erejének mérése (centiméterben)
- hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan (max. 4 perc): a hasizom erőállóképességének mérése
- hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (max. 4 perc): a hátizmok erőállóképességének mérése
- fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan (max. 3 perc): a vállöv és karizmok erőállóképességének mérése
- 12 perces futás: az aerob, hosszú távú futó-állóképesség műszerek nélküli mérése (méterben)

A tanulók eredményeit egy táblázat alapján lehet értékelni. A mérések eredményeit pontokká alakítva különböző kategóriákba sorolja a pillanatnyi fizikai állapotukat: „igen gyenge”- gyenge- kifogásolható- közepes- jó- kiváló- extra”. A kategóriákhoz tartozó elemzés, illetve magyarázat az „Útmutató a tanulók fizikai és motorikus képességeinek méréséhez” című OM által kiadott segédanyagban található meg.

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

4.9. A tantárgyak sajátosságaihoz igazodó pedagógiai feladatok helyi megvalósítása fejlesztési területek:

4.9.1. Egészségfejlesztés, környezetvédelem, fogyasztóvédelem

Az egészségfejlesztés és a környezetvédelem iskolai feladataival a 2. és 3. fejezet foglalkozik részletesen.

Szorosan kapcsolódik ehhez a két témakörhöz a fogyasztóvédelem.

Napjaink fogyasztói társadalmában a vállalkozások profitorientáltsága mértéktelen fogyasztásra buzdít. A média ontja a reklámokat, amelyek a legkülönbébb árucikkek megvásárlását népszerűsítik.

Az egyes reklámszakemberek által készített reklámok kiszolgáltatottá teszik a fogyasztót. Arra ösztönzik, hogy a valódi szükségleteinél többet vásároljon. Ezzel megnő a kidobásra ítélt tárgyak tömege, ami tovább szennyezi környezetünket.

Így jövőnk szempontjából nagy szerepe van a **tudatos fogyasztói magatartás kialakításának**.

Ennek érdekében legfontosabb céljaink és feladataink a következők:

- Már általános iskolás korban fel kell hívnunk a figyelmet a mértéktelen fogyasztás veszélyeire, környezeti hatásaira.
- **Kritikai magatartást** kell kialakítanunk a médiában elhatalmasodó reklám kampánnyal szemben.
- Ki kell alakítanunk azokat a **döntési képességeket**, melyek gyermekeinket hozzásegítik felnőtt korukban ahhoz, hogy tudatosan tudjanak választani a szükséges és szükségtelen, valamint az értékes és értéktelen között.
- Környezeti nevelésünknek legyen része a **környezettudatos fogyasztói magatartás** elsajátíttatása.

A fogyasztóvédelmi oktatás lehetséges iskolai szinterei:

• **Tanítási órák**

Az egyes tanítási órák tananyagában jelenjenek meg a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak

• **Tanórán kívüli tevékenység**

Vetélkedők, versenyek, rendezvények

• **Iskolán kívüli foglalkozások**

Piaci séták, kirándulások, környezetvédelmi külső foglalkozások

Módszertani lehetőségek:

- Médiafigyelés, reklámkritikák
- Döntéshozatali képesség erősítése döntéshelyzetek kialakításával

- Szituációs játékok, esetelemzések, érveléstechnikai gyakorlatok

4.9.2. Közlekedési nevelés

A helyes és biztonságos közlekedés szabályainak elsajátíttatása az életbiztonságunkat növeli. Kicsi gyermekkortól a családok alakíthatják ki leginkább az erre való igényt.

Az iskolában a közlekedési nevelés két alapvető színtere:

- *Elméleti oktatás*

Alsó tagozaton a környezet órák tananyagában jelenik meg, amelyhez felhasználjuk az évfolyamonként kidolgozott „Közlekedési füzeteket”

(Gyalogos közlekedés, kerékpáros közlekedés)

Felső tagozaton a technika tanterv tananyagának része a közlekedési szabályok megerősítése.

- *Gyakorlati alkalmazás*

Iskolán kívüli programok, kirándulások, kerékpártúrák alkalmával tudatosítjuk és alkalmazzuk a helyes közlekedés szabályait.

4.9.3. Társadalmi bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülése

Iskolánkban a bűnmegelőzésre nevelésnek hagyományt kell teremteni.

A rendőrség szakemberei segítenek, előadásokat tartanak a gyerekeknek, melyben az áldozattá válás elkerülése is szerepel.

Az osztályfőnöki órákon, a dráma foglalkozásokon is dolgozzanak fel kollégáink ilyen témákat.

Legfontosabb nevelési feladataink, amelyet mindennapi nevelő munkánk során végeznünk kell:

- Erkölcsi nevelés erősítése
- Alapvető törvényi ismeretek nyújtása
- Alapvető állampolgári jogok ismertetése

Ez a téma nem kötődik konkrét tantárgyhoz, a mindennapi eseményekhez alkalmazkodva, a társadalmi és iskolai történéseket felhasználva kell diákjaink szemléletét alakítanunk.

4.9.4. Az erőszakmentes konfliktuskezelő technikák elsajátítása

A konfliktus életünk része. A konfliktusok során kialakuló viták szükséges részei mindennapjainknak.

Diákjainkban a mindennapi együttlét során ki kell alakítanunk a konfliktusok kezelésének erőszakmentes technikáit.

Legfontosabb feladatunk, hogy gyermekeinket is megtanítsuk a vitás helyzetek kezelésére. A konfliktusok megoldásában a gordoni a „Nyer-nyer” stratégia alkalmazását használjuk a gyakorlatban.

Konfliktuskezelési technikák gyakorlati alkalmazásának szinterei:

- Dráma órák, ahol szituáció játékok keretében gyakoroltatható a konfliktuskezelés
- Osztályfőnöki órákon, az osztályban kialakuló konfliktusok megbeszélése, vitakultúra elsajátítása
- Etika órákon a 7. osztályban a konfliktusok etikus kezelése
- Szünetekben, szabadidőben kialakuló konfliktusok esetén az ügyeletes pedagógus feladata a problémamegoldás segítése
- Magatartási, beilleszkedési gondokkal küzdő gyermekeinknél kiemelten foglalkoznak ezzel a témával pedagógusaink.

4.9.5. Az infokommunikációs technikák alkalmazása

Az információs és kommunikációs technikák alkalmazása:

- lehetővé teszi, hogy a diákok saját tempójukban önállóan dolgozhassanak,
- csökkenti a tantárgyak közötti éles határokat,
- növeli a kreativitást.

A **digitális kompetencia** a kulcskompetenciák egyike.

Ma már nélkülözhetetlen, hogy gyermekeink az ismereteket a nekik legmegfelelőbb módon szerezhessék meg, ehhez felhasználva az olvasását, a média nyújtotta lehetőségeket, a digitális információhordozókat, az interneten elérhető tudásbázisokat. (PL. Sulinet digitális adatbázis, felvételi feladatok adatbázisai stb.)

Az iskola abban segíthet, hogy megfelelő számítógépes felhasználó ismeretekkel vértel fel tanítványait. **(önművelés igénye, felkészülés az egész életen át tartó tanulásra)**

Ehhez:

- 4-8. osztályig heti 1 órában tanítjuk az informatika tárgyat
- Folyamatosan fejlesztjük számítógép parkunkat
- A gyerekek és pedagógusok számára internetes hozzáférést biztosítunk
- Pedagógusaink képzésében előtérbe helyezzük az informatikai képzést
(Sulinet SDT tanfolyamok)

4.9.6. A XXI. századnak megfelelő természettudományos ismeretek megismerése, elsajátítása

A kötelező óraszámok törvényi változásakor a természettudományos tantárgyak óraszámja csökkent. Kisebb óraszámokban, de hatékonyabban, érdekesebben tanítva tarthatjuk meg tanulóink természettudományos ismereteinek szintjét.

A felsős reál munkaközösség tagjainak összehangolt munkája szükséges ahhoz, hogy a fizika, kémia, természetismeret, biológia és földrajz tantárgyak tanítása során, egymás pedagógiai munkáját erősítve egységes természettudományos ismereteket közvetítsünk.

Ezt kiegészíti és erősíti környezeti nevelési programunk.

További lehetőségek:

- Egyéni kutatómunkák természettudományos tárgykörben
- Természettudósok munkásságának megismerése

4.9.7. Pályaorientáció

Lehetséges színterei a következők:

- Tantárgyi keretben adott témakörökön belül előforduló szakmák megismertetése
- Osztályfőnöki órákon különböző szakmák illetve pályák bemutatása önismereti tesztek segítségével
- Különböző iskolatípusok megismertetése (képzési vásár megtekintése, nyílt napokon való részvétel)
- Üzem- és gyárlátogatások Miskolcon és a környéken

4.10. Csoportbontások és egyéb választható foglalkozások szervezésének elvei

Csoportbontások: Az osztályok létszámától függően a magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen-nyelv, számítástechnika tantárgyak óráit tartjuk csoportbontásban, melyet előzetesen a fenntartóval egyeztetünk, és a tantárgyfelosztásban jelölünk.

Egyéni foglalkozások:

Egyéni fejlesztő foglalkozások (fejlesztő pedagógus)

Előző év tanulmányi eredményeit figyelembe véve, vagy tanulási, beilleszkedési gondok esetén az osztályfőnökkel és a szülővel egyeztetve a rászoruló gyermekek fejlesztő foglalkozásokon vehetnek részt.

- **Logopédiai foglalkozások** (logopédus)
- **Korrepetálások** (tanítók és szaktanárok szükség szerint)
- **Versenyekre való felkészítések** (tanítók és szaktanárok a versenyekhez igazodva)

Érdeklődés szerint szakköröket, felvételi előkészítőket, egyéb foglalkozásokat indítunk

- irányított tanulás
- szakkörök
- énekkar
- sportfoglalkozások (ISK, DSK)
- felzárkóztató foglalkozások
- tehetségfejlesztő foglalkozások
- továbbtanulásra előkészítő foglalkozások
- néptánc
- életvezetési ismeretek
- egészséges életmód
- csecsemőgondozás
- elsősegélynyújtás
- alkotéka
- mese-játék-mesejáték
- drámajáték
- médiaismeret
- számítógépes alapismeretek, Internet felhasználás
- idegennyelvi

5. MAGYAR NYELVŰ ROMA/CIGÁNY NEMZETISÉGI NEVELÉS-OKTATÁS PROGRAMJA

Iskolánk évek óta szervezi a cigány nemzetiséghez tartozó tanulók felzárkóztatását, az identitástudat erősítését, kultúra ápolását.

A kiegészítő állami hozzájárulásra irányuló igényünket a Művelődés és Közoktatási Minisztérium Kisebbségi Főosztály cigány Oktatási és Közművelődési Osztály 1996. február 28-án hagyta jóvá. A költségvetési tv. alapján igényeltük a normatívát.

A program elindítását az tette szükségessé, hogy intézményünkben évről évre emelkedett a cigány nemzetiséghez tartozók száma és aránya, szinte minden család már a kezdeti időszakban igényelte ezt a kiegészítő programot.

A község állandó népességarányára a stagnálás jellemző, de a roma nemzetiséghez tartozók aránya folyamatos emelkedést mutat.

Körükben a munkanélküliség és a hátrányok még fokozottabban jelentkeznek. Ebben a körben a felnőtt lakosság iskolázatlansága és alulképzettsége a jellemző, ez tovább rontja különben is csekély munkavállalási esélyüket. A demográfiai előrejelzés szerint az elkövetkezendő években a tanulólétszám stagnálása lesz a jellemző, ugyanakkor az iskolarendszerbe belépő tanulók között tovább emelkedik majd a roma tanulók aránya.

A nemzetiségi nevelés-oktatás megvalósítja az iskolai nevelés, oktatás általános céljait és feladatait és emellett biztosítja a nemzetiségtörténelmének, szellemi és anyagi kultúrájának megismerését, a hagyományőrzést, az önismeret kialakítását, a nemzetiségi jogok megismerését és gyakorlását. A program segíti az nemzetiséghez tartozókat abban, hogy megtalálják, megőrizték és fejlesszék identitásukat, vállalják másságukat, és büszkék legyenek nemzetiségi értékeikre.

Az intézményünk a nemzetiség óvodai irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 17/2013 (III. 1.) EMMI rendelet alapján szervezi meg a **magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatást**; amely biztosítja a roma/cigány tanulók számára a romák, a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a romák/cigányok történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és táncművészetéről, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását.

A nemzetiségi nevelés-oktatás **tartalmazza** a roma/cigány népismeret műveltségi terület oktatását, a nemzetiségi önismeret fejlesztését és a folyamatosan szervezett roma/cigány kulturális tevékenységet.

A heti egy tanórán roma/cigány népismeret oktatása mellett heti két tanórának megfelelő időkeretében tanórán kívüli tevékenység formájában roma/cigány kulturális tevékenységet biztosítunk.

E tevékenységek lehetnek:

- kézműves foglalkozások,
- népzenei, néptánc foglalkozások,

- roma témájú filmek,
- színházi előadások,
- a romák történelmével, hagyományaival, képző- és iparművészetével kapcsolatos kiállítások megtekintése,
- író-olvasó találkozók roma alkotókkal,
- találkozók roma közéleti személyiségekkel,
- részvétel roma művészeti-kulturális programokon vagy felkészülés ilyen programokra.

A tanórán kívüli nemzetiségi nevelés-oktatás formái lehetnek:

- szakkörök,
- táborok és kirándulások,
- népdal- és tánckörök,
- játszóházak és színjátszó körök,
- gyűjtőmunka,
- alkotó tevékenység,
- egyéni, illetve csoportos kutatás,
- projektmunka.

A cigány népismeret fejlesztési feladatai az ismeretszerzés, tanulás, kritikai gondolkodás, kommunikáció, tájékozódás térben- és időben, a reflexiót irányító kérdések, amelyek részletes tartalmát valamennyi évfolyamra a rendelet 4 számú melléklete B) 3. pontja tartalmazza.

A cigány népismeret tantárgyat érdemjeggyel nem osztályozzuk.

6. A sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenység. Korrekciójukat, felzárkóztatásukat segítő programok

6.1 Gyógypedagógiai program

1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók speciális képzésére vonatkozó általános célkitűzések:

- Az általános műveltség megalapozása az életkor, a tanulási akadályoztatás, a fejlettség figyelembevételével.
- A tanulók szociális képességének, viselkedésének, magatartásának formálása a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedés érdekében.
- Az alapvető tanulási képességek fejlesztése az ismeretek megszerzése, továbbtanulás érdekében.
- Az állóképesség, az erőnlét fokozása, a kitartás, az akarat fejlesztése.
- Az önmaga és társai másságának elfogadása, felismerése, törekvés a fejlődésre, a kompenzáló, a karbantartó technikák, megoldások, korrigáló gyakorlatok elsajátítása és annak kitartó végzése.
- Az általános emberi értékek megismertetése, azonosulás a fejlettségnek megfelelően.

- Az önálló tanulás képességének fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése hosszabb időkeretek biztosításával.
- A testi és lelki egészség megóvása, a maradandó testi és lelki állapotváltozás megismertetése, elfogadtatása - a kompenzáló korrigáló technikák gyakorlott birtoklása.
- A jól működő képességek tudatos fejlesztése, értékeik, adottságaik megismerése, önbecsülésük erősítése.

2. Nevelési-oktatási és képzési célok életkori szakaszokhoz rendelve

a/ kisiskoláskor

- Az iskolai élet, a társas kapcsolatok szokásrendjének pontos elsajátítása.
- A feladat- és szabálytudat erősítése.
- Az érdeklődés, az aktivitás, a tevékenység iránti igény felkeltése, ébrentartása.
- A saját fejlődési ütem és fejlesztési korlát elfogadása, önismeret alapozása.
- A közösségi tudat erősítése, az érzelmi élet gazdagítása.
- Az alapvető kultúrtechnikák elsajátítása, a kommunikáció fejlesztése.
- A játék megszerettetése, a szabályjátékok, didaktikai játékok örömeinek megélése, a kortárs csoport felfedezése.
- Gazdag élményanyag biztosítása az ismeretszerzéshez, a képességfejlesztéshez, a tartós emlékezet-hez.
- A személyiség értelmi, érzelmi, akarat oldalának erősítése.
- A kulturális, a szociális háttérből adódó hátrányok csökkentése, felzárkóztatás.

b/ serdülőkor

- Az önismeret erősítése, reális kép kialakítása önmagáról, lehetőségeiről, korlátairól.
- A megnyilatkozás, a véleménynyilvánítás elsajátítása.
- Ismeretszerzés a továbbtanulási lehetőségekről, a pályaválasztásról.
- Az általános műveltség elemeinek gazdagítása, ismeretek szélesítése, megerősítése.
- Az önálló életvitel, a társadalmi beilleszkedés módjainak, lehetőségeinek megismerése, gyakorlása.
- Felkészítés a társadalmi szerepekre, a magánélet szerepeire, a konfliktusmentes kapcsolatépítésre, szocializációra.
- Az önálló tanulás elsajátítása, a megismerés módszereinek, műveleteinek gyakorlott alkalmazása.
- Egészségmegőrző, környezetóvó attitűd kialakítása.
- A jól működő képességek fokozott fejlesztése, a sérült képességek korrigálása, kompenzálása.
- A személyiség érzelmi, akarat oldalának stabilizálása.
- A nagy egyéni különbségek, a másság elfogadása.

A kulturális, szociális hátrányok folyamatos leküzdése, visszavezetés a nem fogyatékos fiatalok korcsoportjaiba, a befogadás, az elfogadás erősítése a szülőkkel, a családokkal közösen.

A célok teljesítésének konkrét formái a helyi tantervben, a tantárgyak tanterveiben és értékelési egységeiben jelennek meg évfolyamokra lebontott formában.

3. A tanulási képességek fejlesztésének célja és feladata a rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozásokon

Alsó tagozat (1-4 évfolyam)

Az *alsó tagozatban* (1-4. évfolyam) a rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt célja a megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése az észlelés-képzés folyamatain keresztül, a cselekvésszabályozás belső feltételeinek folyamatos kialakítása, fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának megerősítése.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Fejlesztési feladat a pontos érzékelés kialakítása: tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása;

- *összehasonlítás*: tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása (szín, alak-forma, nagyság, mozgás, mennyiség) a feltárt lényeges tulajdonság alapján a hasonló és megkülönböztető jegyek, többszemponútú összehasonlítása stb.;
- *differenciálás*: tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemzők alapján, a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és a mennyiség alapján, rendezés pl. nagyság, szín, színárnyalat, mozgás szerint.

A gondolkodási funkciók fejlesztése nem nélkülözheti az emlékezet, a figyelem, a koncentráció folyamatos fejlesztését. Az *emlékezet* személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, szekvenciák megjegyzése, cselekedetekre, cselekvésre, történésre visszaemlékezés, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése stb.

Figyelem: egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás vagy cselekvés végrehajtása egymásután, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés, próbálgatás, önellenőrzés.

A motoros képességek fejlesztése

A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző testhelyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése stb.

Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása; nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok stb.

Mozgáskivitelezés - tempó, erősség, ritmus szerint.

Tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása

Térbeli hely és helyzet felismerése, megnevezése - fent-lent, elől-hátul-középen stb. Térbeli helyzetek megfogalmazása - relációs szókincs fejlesztése.

Időbeli tájékozódás: történésekre, cselekvésekre visszaemlékezni - időpont (mikor?); időköz (megtől meddig?), az idő ritmusa, a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

A beszédindíték, a beszédkedv fokozása, ösztönzés a kommunikációra. A beszéd technikai részének fejlesztése beszédmintával, gyakorlatokkal mint: a tagolt beszéd, a helyes légzés, a toldalékok pontos, tiszta ejtése, a szünettartás.

A fonematikus hallás fejlesztése a beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés, beszédtempó és ritmus megtanításával, gyakorlásával.

A szókincs gyarapítása, aktivizálása. A tanult ismeretkörhöz kapcsolódó szógyűjtés, a kifejezések, a fogalmak beépítése a tanuló aktív szókinchébe.

Az olvasás-írás tanulásában mutatkozó fejlődési lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányításának gyakorlása, sortartás, sorváltás, magánhangzók differenciálása (időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint), mássalhangzók megkülönböztetése (zöngés, zöngétlen, betűfelismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok stb.).

Írásmozgás fejlesztése: a ceruzafogás, görcsös, szaggatott, lassú írásmozgás korrekciója, írásmozgások egymásutánjai, mozdulatok gyakorlása, a fonetikus írás hibái, a hangok, a betűk közötti asszociáció megerősítése stb.

Szociális képességek fejlesztése

Pontos diagnózis kialakítása a viselkedés elemzése nyomán. Megfelelő kötődések, viszonyulások kialakítása, szabályok felismerése, értelmezése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása. A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása.

Második pedagógiai szakasz helyett alapozó szakasz (5-6 évf.) fejlesztő szakasz (7-8.évf.)

A második pedagógiai szakaszban (5-8. évfolyam) az első pedagógiai szakaszban felsorolt korrekciós területek és feladatok ismétlődnek, de tartalomban, mennyiségben követik a tanulók életkori sajátosságait, a tanulók fejlettségét, az elvárható tudást.

A felsoroltakon túl a rehabilitáció, a rehabilitáció kiemelt területe és feladata: a gondolkodási képességek, tanulási képességek, kommunikációs képességek fejlesztése.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Feladat: az újonnan szerzett és a már meglévő ismeretek közötti kapcsolat kialakítása, a lényeges - megegyező és eltérő - jegyek kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása, a relációkban való gondolkodás.

A verbális szint megerősítése, gyakorlása feladatokon, műveleteken, feladat- és műveletrendszerekben (az általános, a különös, a fölé-, mellérendeltség, egyidejűség, a szempontváltás, a megfelelő gyűjtőfogalomba való besorolás stb.)

Tanulási képességek fejlesztése

Feladat: a szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció a tanulás idején - zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás, ismétlés stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

Feladat: az összefüggő beszéd megerősítése, javítása sokféle kommunikációs helyzetben, valóságos nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartalmi-formai alakítása, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírási hibák elemzése, okfeltárás (hiányos szabályismeret, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye), az okokra irányuló fejlesztő feladatrendszer stb.

A korrektív pedagógiai fejlesztés a megelőző évekre alapozva folytatódik. A fejlesztésnek fokozottabban kell szolgálni a *harmonikus személyiség* alakítását, az önfegyelmet, a tudatos magatartást, a céltudatos feladat- és munkavégzést.

A társadalmi beilleszkedés érdekében elsődleges feladat a társas kapcsolatok fejlesztése, a konfliktus kerülő és feloldó magatartás erősítése, felkészítés a családi szerepekre, az önálló életvezetésre. A szabályok, normák elfogadása is hozzátartozik a korrektív célú fejlesztéshez. A kognitív képességek fejlesztésében a verbális szint megerősítése kerül előtérbe, a műveletek, feladatmegoldások menetének értelmezése, a szabályok alkalmazása analóg feladatokra, ok-okozati összefüggések keresése, a rendszerezési, a kommunikációs képesség fejlesztése, a történelmi időben való tájékozódó képesség *megerősítése*. Törekvés a kulturális, szociális hátrányok felszámolására, a kortárs csoportba történő visszavezetésre, beilleszkedésre.

6.2 A pszichés funkciójában sérült gyermekek programja

1. A pszichés funkciójában sérült gyermek fejlesztésének alapvető célja:

- A gyermekek személyiségfejlődésének elérése olyan módon, hogy minél boldogabb, egészségesebb és erkölcsösebb emberekké válhassanak
- Pozitív énkép kialakítása
- A tanulói képességeket meghatározó pszichikus funkciók célzott fejlesztése
- Tanulási zavarok prevenciója
- A részképességzavarok megszüntetése vagy csökkentése, a figyelem-, viselkedés-, és tanulási zavarok megszüntetése
- Korrekció, kompenzáció
- A gyerekek ismereteinek bővítése, iskolai előmenetelük biztosítása
- Hátránycsökkentés (a tanulási folyamatban tartós és súlyos sérültség)
- Esélyegyenlőség biztosítása

Feladat:

- Részképesség-zavarok felismerése, szűrése
- Oki hátteret feltáró diagnosztika
- Komplex, egyénre szabott fejlesztő program

2. Pszichés fejlődési zavar miatt a tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei:

- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók a különleges gondozási igényeinek kielégítése gyógypedagógus közreműködését igényli.
- A tanulók egyéni terápiás terv alapján kapnak segítséget.
- Kialakulatlan részképesség esetén az iskolai oktatásban érvényesíteni szükséges a méltányos számonkérési, értékelési, felmentési lehetőségeket.
- A rehabilitációs időkeretek rugalmasságát fenn kell tartani.
- A részképességzavar tüneteit mutató tanulók oktatásának preferált formája a hagyományos integrált oktatás.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai:

A tanulók iskolai fejlesztésének szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől.

A NAT követelményeinek 2003. évi módosítása megengedi a követelmények időben elnyújtott teljesítését.

A fejlesztés alkalmazott formái:

Prevenciónak tekinthető a szenzitív periódusban alkalmazott támasznyújtás, az éppen fejlődő pszichés funkciók fejlesztése, feladattudat kialakítása.

A *korrekció* a fejlődési ívben bekövetkezett megakadás, lemaradás rendezésére irányuló beavatkozás.

A fejlesztés területei:

- Mozgásfejlesztés
 - - nagymozgások
 - - finommozgások
- Testséma fejlesztés – téri tájékozódás
- Percepciófejlesztés
 - - vizuális
 - - auditív
 - - taksilis
 - - kinezetikus
- Verbális fejlesztés
- Személyiségfejlesztés

A fejlesztés kiemelt feladatai:

- *Diszlexia, diszgráfia esetén:*
 - - pontos diagnózis és fejlesztési szempontok, módszerek igénylése, vizsgálatok elvégzettetése

- - testséma biztonságának kialakítása
- - téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- - vizuomotoros koordináció gyakorlása
- - látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- - az olvasás, írás tanítása hangoztató-elemző vagy diszlexia prevenciós módszerrel
- - az olvasás, írás készség folyamatos gondozása, fejlesztése
- - kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy vonatkozásában
- - az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- - az értékelés, minősítés legyen méltányos
- - segítő környezet folyamatosan álljon a tanuló rendelkezésére
- *Olvasásgyengeség esetén:*
- A korrekció folyamata tartalmazza azokat a feladatsorokat, amelyek a vizuális, akusztikus és motoros funkciókat támogatják.
- *Diszkalkúlia esetén:*
- - testséma kialakítása
- - téri relációk biztonsága
- - a relációk nyelvi megalapozása, matematika nyelv tudatosítása
- - szerialitás erősítése
- - számfogalmak kialakítása és bővítése
- - az érzékelés-észlelés, figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- - segítő kompenzáló eszközök használatának megengedése
- - az alaplételemek fogalmi kialakítása, képi, vizuális megerősítése
- - matematikai nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása
- *A részképességzavar és/vagy fogyatékoságok együttes halmozott történeteit mutató tanulók esetén:*
- A percepció minden részterületét fejleszteni kell: a vizuális, az akusztikus, a taktilis és mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességeket, a beszéd és nyelvi készségeket.

A NAT és a kerettantervek alkalmazása

A részképességzavar tüneteit mutató tanulók sajátos fejlesztési elvei nem indokolják a NAT követelményeinek módosítását, mivel képesek a minimum követelmények elsajátítására. Tanulási zavaraik a közoktatási törvény adta lehetőségeken belül – speciális egyéni terápia esetén – kezelhetők.

a/ Közös követelmények:

A NAT közös követelményei közül a kommunikációs kultúra kap kiemelt hangsúlyt, mivel ezen a területen koncentrálnak a diszlexiás, diszgráfias tanulók speciális nevelési szükségletei.

b/ Általános követelmények:

Kompenzatorikus eszközök igénybevételével elvárható e tanulócsoporttól az általános követelmények teljesítése.

c/ A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

Módosulhatnak a következők:

- Diszlexiás, diszgráfiás tanulók oktatása terén:
- *Az anyanyelv és irodalom* műveltségi területen belül két tanévre meghosszabbított első évfolyam. Az első tanévben javasolt a következők beiktatása a tananyagba: testséma fejlesztése, vizuomotorikus koordináció fejlesztése, hang-betű egyeztetési gyakorlatok, verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, memoriterek.
- *Az élő idegen nyelv* tanítása során felmentés helyett a nyelvoktatás auditív módszerei javasoltak szűkített programmal, méltányos értékelési módszerrel.
- Diszkalkúliás tanulók oktatása terén:
- *A matematika* minimális követelményeinek teljesítése kompenzációs lehetőségeket, speciális módszereket, meghosszabbított tanítási időt, gyógypedagógiai segítséget feltételez.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció célja, feladata:

Az egészségügyi rehabilitáció a tanuló tüneteinek kivizsgálását és a diagnózisnak megfelelő medicinális ellátását, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

A pedagógiai rehabilitáció a műveltségi területeknél ajánlott funkcionális képességfejlesztő program külön gyakoroltatásával szolgálja az eredményes oktatást.

Felhasználható a betegségek utáni felzárkóztatásra, szükség esetén tantárgyi anyagrészek elmélyítése.

A pedagógiai rehabilitáció keretében nyílik lehetőség kompenzáló eszközök használatának megtanítására, gyakorlására. (gépírás, szövegszerkesztés, helyesírás-ellenőrzés)

7. FELNŐTTOKTATÁS

Az 5-8. évfolyam céljai és feladatai

A felnőttek általános iskolája 5-8. osztályának feladata az alapműveltségre épülő általános alapműveltség közvetítése.

Olyan ismereteket és képességeket nyújt, amelyek átfogják az általános alapműveltség általános iskolai körét, tekintetbe véve a tanulók élettapasztalatait és korábbi (megszakított) iskolai tanulmányait, eredményeit, rendezve és kiegészítve ezeket. Ebből kiindulva megteremti a munkaerő-piaci szakképzés, a 9-10. osztály szakiskolai és a középiskolai továbbtanulás lehetőségét. **A tananyag tantárgyi és tantárgyközi tartalmai, tevékenységformái közvetítik és továbbfejlesztik a kommunikációs és a tanulási képességeket, az élethosszig tartó tanulás igényeinek és az erre való képességek kifejlődésének érdekében.** Alkalmat adnak életvitelük, társadalmi létformáik, a világban való tájékozottságuk továbbfejlesztésére. Rehabilitációs lehetőséget biztosítanak korábbi iskolai kudarcaik kompenzálására. Módot nyújtanak a tanulók személyiségének minél átfogóbb fejlesztésére, szocializálására.

A helyi tantervünkben hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tananyag nemcsak ismeretek rendszere, hanem ezzel együtt bevált megismerési-tanulási és cselekvési módszerek elsajátítási eszköze is, az ismeretelsajátítástól elválaszthatatlan gondolkodási és cselekvési műveletek kifejlesztője. Ily módon törekszünk a műveltség elvontabb elméleti és konkrétabb gyakorlati szintjeinek egyensúlyára, az elméleti és a gyakorlati gondolkodás közti átmenetek létrehozására. Hangsúly került a reprodukív gondolkodás továbbfejlesztési lehetőségeinek biztosítására, a problémamegoldó és a kreatív működés irányába.

Beépítettük helyi tantervünkbe a NAT módosítása által erősített kulcskompetenciákat.

FELNŐTTOKTATÁS
LEVELEZŐ TAGOZAT

Évfolyam Tantárgy	5.o.		6.o		7.o.		8.o.	
	heti	éves	heti	éves	heti	éves	heti	éves
Magyar nyelv és irodalom	1,25	45	1,25	45	1	36	1	36
Idegen nyelv	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Matematika	1,25	45	1,25	45	1	36	1	36
Történelem	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Földrajz (Ter- mészetismeret)	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Bioló- gia(Természetis- meret)	-	-	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Fizika	-	-	-	-	0,25	9	0,25	9
Kémia	-	-	-	-	0,25	9	0,25	9
Informatika	0,25	9	-	-	-	-	-	-
Művészetek	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Osztályfőnöki	0,25	9	0,25	9	0,25	9	0,25	9
Összesen	4	144	4	144	4	144	4	144

8. PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

(hatálya, érvényesség, felülvizsgálat, módosítás, nyilvánosság, jóváhagyás, aláírások)

A pedagógiai program hatálya:

A pedagógiai program személyi és területi hatálya kiterjed az egész iskolára, az iskola külső rendezvényeire, tanórán és iskolán kívüli foglalkozásaira, az iskola összes tanulója, dolgozója, továbbá az itt pedagógiai tevékenységet ellátó más természetes személyre.

Érvényesség

Az iskola 2013. szeptember 1-től, az átdolgozott és a fenntartó egyetértésével, az intézményvezető által jóváhagyott Pedagógiai Program szerint szervezi meg, és végzi nevelő-oktató munkáját.

Az érvényesség addig tart, amíg a törvényi változások, és a partnerek igényeinek a változása az átdolgozást szükségessé nem teszik.

Értékelés, felülvizsgálat

A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan figyelemmel kíséri.

Módosítás

A Pedagógiai program módosítására javaslatot tehet

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- az iskola fenntartója.

A szülők és a tanulók a Pedagógiai Program módosítását közvetlenül a Szülői szervezet, illetve a diákönkormányzat képviselője útján javasolhatják.

A Pedagógiai Programot, annak módosítását a nevelőtestület fogadja el -kikérve a Szülői szervezet, a DÖK, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat és a Fenntartó véleményét/egyetértését-, és az intézményvezető jóváhagyásával válik érvényessé.

Nyilvánosság

Az iskola Pedagógiai programja nyilvános. A Pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola irattárában,
- az iskola nevelői szobáiban,
- az intézményvezetőnél.

Felvilágosítást kaphatnak a pedagógiai programról:

- intézményvezetőtől,
- intézményvezető-helyettestől

Forró, 2013. március 31.

PH

.....

Szabó Gézáné
intézményvezető

9. A PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓJA

1. A forrói Gárdonyi Géza Általános Iskola Pedagógiai Programját az iskola nevelőtestülete az/2013 ügyiratszámú jegyzőkönyv megállapítása szerint módosítás nélkül fogadta el 2013. március

A nevelőtestület nevében:

.....
Kocsisné Péderi Ágota
munkaközösség-vezető

2. Az Iskola Szülői Közössége véleményezési és egyetértési jogával élve 2013. március.... (...../2013 ügyiratszámú jegyzőkönyv és jelenléti ív), a Pedagógiai Programot elfogadta, módosításokat nem javasolt.

Az Iskola Szülői Közössége nevében:

.....
Gecse Andorné
SZMK elnök

3. Az Iskola Diákönkormányzata 2013. március ... megtartott diákbizottsági ülésén véleményezési és egyetértési jogával élve elfogadta az intézmény Pedagógiai Programját változatlan tartalommal, melyet az/2013 ügyiratszámú jegyzőkönyv és jelenléti ív tanúsít.

Az Iskola Diákönkormányzata nevében:

.....
Gulyás Bianka
DÖK elnöke

.....
Kovács Erika
DÖK segítő pedagógus

4. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat 2013. március ... megtartott ülésén egyetértési jogával élve elfogadta az intézmény Pedagógiai Programját változatlan tartalommal, melyet az/2013 ügyiratszámú jegyzőkönyv és jelenléti ív tanúsít.

A forrói Roma Nemzetiségi Önkormányzat nevében:

.....

Gulyás László

RNÖ elnöke

5. A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Encsi Tankerület 2013. március ... egyetértési jogával élve elfogadta az intézmény Pedagógiai Programját változatlan tartalommal.

A Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Encsi Tankerület nevében:

.....

tankerületi igazgató

6. A Pedagógiai Programot jóváhagyom, mely 2013. szeptember 1-jétől hatályos.

Forró, 2013. március 31.

.....

Ph.

intézményvezető

A pedagógiai program legitimációs eljárásának lefolytatását igazoló nyilatkozatok, jegyzőkönyvek a pedagógiai program 3. számú mellékletében találhatóak.

MELLÉKLETEK:

1. MELLÉKLET

1. MŰVELTSÉGI TERÜLETEK, ÉS AZOK TANTÁRGYI RENDSZERE:

NAT Műveltségterület	Tantárgyak	Évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1-8. osztály
Élő idegen nyelv	Angol	4-8. osztály
Matematika	Matematika	1-8. osztály
Ember és társadalom	Történelem és állampolgári ismeretek	5-8. osztály
	Etika	1-8. osztály
	Osztályfőnöki	5-8. osztály
Ember és természet	Természetismeret Egészségtan	5-6. osztály
	Biológia Egészségtan (beépítve)	7-8. osztály
	Fizika	7-8. osztály
	Kémia	7-8. osztály
Földünk és környezetünk	Környezetismeret	1-4. osztály
	Földrajz	7-8. osztály
Művészetek	Ének-zene	1-8. osztály
	Rajz – vizuális kultúra	1-8. osztály
	Mozgóképkultúra és médiaismeret	8. osztály
	Tánc és dráma (beépítve)	5-6. osztály
Informatika	Informatika	4-8. osztály
Életvitel és gyakorlati ismeretek	Technika	1-8. osztály
Testnevelés és sport	Testnevelés	1-8. osztály

TANTÁRGYAK RÉSZLETES TANTERVE

Tantárgyanként tartalmazza:

- a tantárgyi órakereteket,
- a fejlesztési követelményeket (kulcskompetenciák fejlesztését),
- a tananyagot,
- a továbbhaladás feltételeit,
- a felhasznált taneszközöket.

Tartalom: ALSÓ TAGOZAT

1.	Magyar nyelv és irodalom	1-4. osztály
2.	Angol nyelv	4. osztály
3.	Matematika	1-4. osztály
4.	Környezetismeret	1-4. osztály
5.	Ének – zene	1-4. osztály
6.	Rajz vizuális kultúra	1-4. osztály
7.	Informatika	4. osztály
8.	Technika	1-4. osztály
9.	Testnevelés	1-4. osztály
10.	Etika	1-4. osztály

Tartalom: FELSŐ TAGOZAT

1.	Magyar nyelv és irodalom(Tánc és dráma)	5-8. osztály
2.	Angol nyelv, német nyelv	5-8. osztály
3.	Matematika	5-8. osztály
4.	Történelem és állampolgári ism. (Honismeret)	5-8. osztály
5.	Etika	5-8. osztály
6.	Természetismeret	5-6. osztály
7.	Biológia (Egészségtan 8.o)	7-8. osztály
8.	Fizika	7-8. osztály
9.	Kémia	7-8. osztály
10.	Földrajz	7-8. osztály
11.	Ének-zene	5-8. osztály
12.	Rajz –vizuális kultúra	5-8. osztály
13.	Informatika	5-8. osztály
14.	Technika	5-8. osztály
15.	Testnevelés	5-8. osztály
16.	Osztályfőnöki	5-8. osztály

3. melléklet

Legitimációs jegyzőkönyvek

- 1. Szülői Szervezet**
- 2. Diákönkormányzat**
- 3. CKÖ**
- 4. Nevelőtestület**
- 5. Encsi Tankerület**